Sayı: 5 Mayıs 2019

Alman Liseliler Kültür ve Eğitim Vakfı Özel Okulları Yıllık Edebiyat Dergisi

Çınarların yüce gölgesinde yetişmek...

ALKEV'İM

"Lise"

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

Alkent 2000 Mh. Mehmet Yeşilgül Cd. No.:7
Büyükçekmece / İstanbul
Tel : +90 212 886 88 40
Fax: +90 212 886 88 55

İmtiyaz Sahibi:
İsmet AKSÖYEK
ALKEV Özel Okulları Genel Müdürü

Editör:
Özlem KAYABAŞI
Yayına Hazırlayanlar:
Melek Grant SAROVA-Edebiyat Öğretmeni
Nurgül ÖNAL-Edebiyat Öğretmeni
Serap KESGİN-Edebiyat Öğretmeni

ALKEV'İM dergisinde yer alan
öğrenci yazıları ve resimlerinin
her türlü yayın ve kullanım hakkı
ALKEV Özel Okullarına aittir.

ALKEV'İM
para ile satılmaz.
ALKEV Özel Okulları
lise öğrencilerinin
edebiyat dergisidir.

stil
istanbul
Event & Organization

İÇİNDEKİLER

İLK SÖZ 3

KOMPOZİSYON YARIŞMALARI BİRİNCİLERİ

MERHABA ATA'M 4
UZUN BİR YÜRÜYÜŞ 5

DENEMELER

YAPAY ZEKA VE İNSANLIĞIN GELECEĞİ 7
HAYATA GELİŞ AMACIMIZ NEDİR SİZCE? 8
GERÇEKTEN ZOR MU? 9
UNUTULAN DİŞİLER 11
KÜÇÜK KIZ 13

ELEŞTİRİLER

CASUSLAR KÖPRÜSÜ 15
STOYKİ MUZHİK: DİK DURAN ADAM 18
DAMDA DELİ VAR ÖYKÜ TAHLİLİ 19
HALDUN TANER KONÇİNALAR ADLI ÖYKÜSÜ TAHLİLİ 20
"MASA DA MASAYMIŞ HA" ŞİİR İNCELEMESİ 21
KARANLIK GÜNLER YAKIN 22
PRUVANIZ NETA 23

"SABAHATTİN ALİ" DOSYASI

MAPUSHANE 24
"DÜŞMAN" ÖYKÜSÜ ÜZERİNE 25
YANIK SESLİ KADIN: GRAMOFON AVRAT 26
İRTİHALDEN DÖNMEK 26
"KAFAKAĞIDI" ÖYKÜ İNCELEMESİ 27
"KÖSTENCE GÜZELLİK KRALİÇESİ" ÖYKÜ İNCELEMESİ 28

GEZİ NOTLARI

BÜYÜLÜ ŞEHİR: "ROMA" 31-32-33

GÜNLÜKLER

HEİDEGGER VE SARTRE'NİN GÜNLÜKLERİ 35-36-37-38-39
EROS, DAPHNE VE APOLLON'UN GÜNCESİ: 40-41

İSTANBUL MODERN SANAT MÜZESİ

İSTANBUL'DAN SANATA AÇILAN BİR KAPI 43
BİR NADYA HİKÂYESİ 44
UYUYAN KIZ 44
BULANIKLIK 45
RENKLİ DÜNYA 46
ŞİMDİNİN PEŞİNDE 47

MAKALELER

SATRANÇ HAYAT GİBİDİR 49
DEDE KORKUT HİKAYELERİ'NDE KADIN TİPLERİ 50
SİNEKLERİN TANRISI - WİLLİAM GOLDİNG 52
"CESUR YENİ DÜNYA" DİSTOPYA ÜTOPYA İLİŞKİSİ 54

ŞİİRLER

ANAHTAR KELİME 57
GÖKYÜZÜ 57
HAYATI YENMEK ÜZERİNE 58
MUCİZE 59
GÖKYÜZÜ YALNIZ KALDI 59
BİRİ 60
GEZGİN 60
YANLIZIM TANRIM 60
BİLGE'DEN 61
KİM? 61
ÖYLEYSE 61

ÖYKÜLER

MUAMMA 63
BİR BEYOĞLU GEZİSİ 64
KALBİMİN DİNMEYEN ACISI 65
NESİN VAKFI SAYESİNDE 66
NESİN 67
PİYANO 69

Alman Liseliler Geleneği ile Güçlü Bir Geleceğe...

İLK SÖZ

"Yıldızlardan harfler kes,
Gökyüzüne mektuplar yaz,
Yanlış yapmaktan korkma!
Güneş gibi silgiyi nereden bulacaksın?"

Ülkü Tamer

Yoğun bir yılı geride bıraktığımız bu güneşli bahar günlerinde geleneksel ALKEV' İM dergisinin beşinci sayısıyla sizlere bir kez daha merhaba diyoruz!

Okumak, yolumuzu aydınlatan, karanlıkları ortadan kaldıran bir ışıktır. Yazmak ise bir renk... ALKEV' İM dergisinde her gencin kaleminden farklı bir renk damladı satırlara. Rengârenk oluverdi sayfalar... Kimi yıldızlardan kesti harflerini, gece mavisine boyadı sözcüklerini, kurguladı hikâyelerini kimi umutla gökyüzüne mektuplar yazdı. Kimileri de güneşin sıcaklığıyla yaptı öznel eleştirilerini. Farklı duyguları, bambaşka bakış açıları olsa da bu genç kalemlerin hepsinin birleştiği ortak bir nokta vardı: "Yanlış yapmaktan korkmazlardı!" Çünkü hayatta yanlışlar doğruyu götürmez, doğruya götürürdü.

ALKEV' İM dergisinde bu yıl sizleri neler bekliyor? İstanbul Modern Sanatlar Müzesindeki eserlerden esinlenerek kurgulanan öyküler, Apollon'un, Sartre'nin günceleri, deneme – makale türlerinden oluşan özgün metinler, film eleştirileri, roman -öykü tahlilleri, Ata'mıza yazılan kompozisyonlar ve daha niceleri...
Sözcüklerin peşinde renkli bir yolculuk.

Keyifli okumalar dileriz...

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ZÜMRESİ

Merhaba Ata'm,

Nasılsınız? Rahat uyuyor musunuz acaba yoksa sizinkisi yorucu bir bekleyiş mi?
Sizi çok özledim. Bu millet de sizi çok özledi. Biliyorum, siz de bizi özlediniz. Ama kendimi olabildiğince tutacağım, gelin diye diretmeyeceğim. Sizi yeniden bekliyoruz, demeyeceğim. Size ihtiyacımız var da demeyeceğim. Çünkü bunu da biliyorum yoksa çok kızarsınız. Sizlere hiç mi bir şey öğretemedim, dersiniz. Haklısınız. Bizler, sizin en büyük ümidiniz olan Türk gençliği olarak kendi ayakları üzerinde durmalı ve açtığınız yoldan ilerlemeliyiz. O nedenle bu yazımı mazur görmenizi rica edeceğim sizden. Merak etmeyin, "gel" mektuplarından da olmayacak benimki. Sadece ben, bir cumhuriyet kadını olma yolunda, sizin bir öğrenciniz olarak size bizzat benim anılarım ve ülkenin 21. yüzyıldaki anlık durumu hakkında bilgi iletmek istemekteyim.
Beni kırmayacağınızı biliyorum, sonuna kadar okuyacaksınız mektubumu. Onu da biliyorum. Ama şu minik minik gözyaşlarım neden bilmiyorum. Şu an beni görseniz "çocuğum" diye başlardınız söze her zaman yaptığınız gibi. Ben yine dayanamaz, bu mektubu size iletme şansına sahip olduğum şu anki ruhani durumumun binlerce katı olacak sevinç gözyaşlarımı sizden saklayamazdım. Gülümseyerek elinizi bir baba sevecenliği ile başımın üstüne koyar "Mektebin nasıl gidiyor?" diye sorardınız. Büyük bir heyecanla "İyi gidiyor efendim derdim." "Derslerini aksatma çocuğum, ilimden fenden vazgeçme, öğretmenlerini iyi dinle." derdiniz. Ben ise "Elbette efendim." diye karşılık verirdim. Gülümserdiniz, gülümserdim. Susardınız, susardım.

Birlikte bir geziye çıkardık sonra. Ülkenin bir ucundan diğer ucuna... Sorardık insanlara, konuşurduk insanlarla. Daha doğrusu siz konuşurdunuz, ben not alırdım. Liseli bir talebeyle ne işiniz var diye soranlara cevabınız hazır olurdu: "Ümidim yeni nesildedir." derdiniz. Ben de iyice dinler, öğrenirdim. Öğretirdiniz.

Hafta sonu moralim çok iyi değildi Ata'm. Oldukça fazla ödevlerim, derslerim vardı. Biliyorum, başöğretmenim, kızacaksınız size derslerimden dolayı yakınıyorum diye ama merak etmeyin lütfen. Bu yakarış lafta, anlık bir yakarış. İçim ilimle, fenle doluyor her zaman. Öğrenme isteği ile ülkeme bir şeyler kazandırma isteği ile çırpınıyor yüreğim. Neyse, bu hafta sonu biraz hava almak, kahve içmek ve ödevlerimi yapmak için bir şekilde evimizin yakınlarında, Florya'da bir kafeye gittim. Elimde sizin ile ilgili bir kitap, sırtımda okul çantam, kahve alacağım; bekliyorum. Kitabım, bir gazete yazarının sizin devrimleriniz ve ülkenin genel durumuyla ilgili yazdıklarından oluşuyordu. Kapağında da siz varsınız. Ve o Büyük Taarruz sabahı Kocatepe'deki insanları büyüleyen duruşunuz...

Kahve yapılan tezgâhın arkasında yaşlı bir teyze duruyordu. İlk önce dik dik baktı kitabıma. Gülümsedi bana. Biraz kararsız kaldı, gelgit yaşadı ama dayanamadı sonra nazikçe aldı elimden kitabı. Baktı biraz, sonra dedi ki "Ben de alacağım". Ve ekledi "Ben de Atatürkçüyüm!". Ama öyle bir gururla söyledi ki bunu, gözleri parladı." Yaşa kızım!" dedi. Tekrar ismini sordu kitabın. Aferin dedi ve kahvemi verdi. Oturdum bir masaya, benim de keyfim yerine geldi.

Dedem sizi görmüş Ata'm! Anlatır bana sürekli o günleri. Küçücükmüş, ona trenden el sallamışsınız. O üç yaşında siz elli altı, İzmir'den göndermişler sizi. O gönderiş o gönderiş... Tutamamışsınız sözünüzü, gelememişsiniz bir daha İzmir'e. Sonra sizsiz olan günlerini anlatıyor dedem. Daha dört yaşındayken "Ata gitti!" sözlerini duymuş. Her gece büyük büyük annemden gizli yatakta ağlamış. "Ata nereye gitti ki..." diye ağlamış. Atam nereye gitti, diye ağlamış.

Bir arkadaşım var Ata'm. Tutturmuş " İstikbal göklerde." diye. Yarı yolda bırakmam diyor tümgeneral, Mustafa Kemal'i. Gözlerinde vatan sevdası, aklında Atatürk İnkılapları. Yani gözünde siz, gönlünde siz. Sizin geçtiğiniz sıralarda, Harbiye'de, her marş söylenirken içi ürperiyor; tüyleri diken diken oluveriyor. En sevdiği renk ise mavi. "Neden?" diye sormuştum bir gün. Ata'mın bana ışık veren gözleri dedi. Güldüm, "Sen âşıksın." dedim. Evet dedi, sen değil misin?..

Alt komşumuz var bir tane. Yeni konuşmayı öğrenmiş bir kız çocuğu. Bizim duvarlar da biraz ses geçirir. Kızıyorum bazen ona akşamları çok ses çıkarıyor diye. Geçen yine sesi geldi. Ertesi gün de matematik sınavım var. Zaten zordu konular, bir de sesi eklenince... Tam kızacaktım ki sizin isminizi duydum. Yeni öğrenmiş galiba, bağırıyor: "En büyük Türk, Atatürk!" diye. Gülümsedim. Cesaret geldi birden. Ne hikmetse çok çalıştım o gece.

Ata'm! Bitmeyecek o yaşlı teyzelerden, amcalardan, küçük çocuklardan veya genç Harbiyelilerden ama yine de eksik bir tarafımız. Size verilen tüm sözler de tutulmuyor Ata'm! "Yurtta sulh cihanda sulh." diyerek gelseniz tekrardan, hatırlatsanız tüm dünyaya bunu. Çünkü dünya kötü durumda Ata'm. Herkesi hırs bürümüş. İşleri güçleri para olmuş. Kanadı yaralı bir kuş gibi uçmaya çalışıyoruz. Yeniden göklere yükselmemiz gerek. Ve tekrar elinizi uzatırsanız belki aşağıya doğru, belki bizi de yanınızda götürebilirsiniz. Kurtuluş Savaşındaki gibi, Anafartalardaki gibi, Büyük Taarruz'daki gibi... İzinizden, inkılaplarınızdan, devrimlerinizden...

Eğitim, hak ve hukuk, özgürlük, tarım ve üretim, sanat ve bilim...Ah Ata'm! Sizin o güzel ülkenizde ve dünyada neler oluyor?

Ama korkmayın o kadar. Kapatmayın gözlerinizi bizlere, dönmeyin arkanızı. Daha o kadar kötü değiliz. Siz ve arkadaşlarınız neler gördünüz, neler yaşadınız. Bu cesur Türk milleti neler yaşadı neler... Elbette iyiye çıkarız, yine yeniden...

Ama bugün, sanki yine ölümle baş başayız, burun burunayız yine o günle. Gönlünüz temiz, ruhunuz elimizde. Bari başka 10 Kasımlar görmesek kalbimizde, ülkemizde.

Ey büyük Ata'm! Nerelerdesiniz? Bu sefer hangi diyarlarda kahraman rolündesiniz? Gözüme uyku girmiyor, gönlüm viran.

Mektubumun başında söz verdim ama size yalan söyleyemem ben Ata'm. Dayanamayacağım, söyleyeceğim o tükenmek bilmeyen sözleri: Yine geliniz atam yine geliniz...
Yok atam bu sevda da değil, bu gerçekten yürekten bir aşk. Ve ancak yürekten âşıklar anlayabilir bizi. Oysa şimdilerde artık istikbal de göklerde, siz de. Ulaşacağız belki bir gün size yine. Ama kim bilir ne zaman nerede...

üm karanfilleri toplasak Anıtkabir'deki, yaşlar süzülse Türkiye'nin her köşesinden, kargalar uçuşsa mezar taşlarındaki ve ben, düşlesem her gece yatmadan önce yarın sabah Atatürk gelse diye. Yine de gelmez misiniz geri? Açmaz mısınız bir anda gözlerinizi Dolmabahçe'de? Saat yine 9'u 5 geçse... Dursa sirenler, dursalar gizlice. Salih Bozok da Celal Bayar da gülerek çıksa o gün Dolmabahçe'den. Gülse Mustafa Kemal, gülse Atatürk, baksanız gökyüzüne. Ve koklasanız yine memleketi, saatiniz ise bu sefer sadece kurşun değil hastalık da geçirmese...

Her zaman, her yerde ve her durumda sizin ilkelerinizden ayrılmayacağına ant içmiş bir gençten,
Saygılarla,

Pırılsu KESKİNER 11B

UZUN BİR YÜRÜYÜŞ

Çocuk bugün bir farklı uyanmıştı sabaha. Bu his onu bütün gün bir şeyi keşfetmeye itecekti ve bulana, anlayana kadar rahat bırakmayacaktı çocuğu. Sabahın ilk saatlerinde penceresinden dışarı baktı. Çoğu zaman yapardı bunu ama bugün gözleri farklı bir şey arar gibiydi. O yüzden sokağının her köşesini, ona ters ters bakan turuncu kediye kadar inceledi. Bulamadı...

Yürüyordu şimdi, sanki sonu olmayan keyif verici bir yolculuğa çıkmışçasına yürüyordu. Neydi ona bu beklemedik hissi veren, neydi bugün o içinde çayır çayır yanan his? Kırmızı. Bugün farklı bir şey varsa o da kırmızıydı. Gördüğü çoğu evin penceresinde asılı kırmızı. En sevdiği renk olduğu söylenemezdi ama bugün içini ısıtmıştı bu renk. Babasının elini daha sıkı tuttu ama bu ona daha çok ihtiyacı olduğu için değildi biliyordu bir anda içinden gelmişti. Ve bu uzun yolculuk boyunca sımsıkı tuttu babasının elini çocuk.

Kırmızının rüzgarla dansını seyrederken sordu çocuk babasına: "Baba bugün neden herkes bayraklarını asmış?" Babası ufak bir tebessümle cevapladı sorusunu: "Çünkü bugün 29 Ekim. Bugün cumhuriyetimizin 95. yıl dönümü". Çocuk çekinerek sordu; "Cumhuriyet ne demek baba?". Babasının yüzünde daha önce hiç görmediği bir ifade görüp çocuk ve yeniden bugünün ne kadar farklı olduğunu düşünürken yakaladı kendini. Babası usulca yanıtladı: "Vatan topraklarını savunmak, bağımsızlığını canı pahasına korumak için işgalcilere karşı onur savaşı veren bir milletin, küllerinden yeniden doğuşudur cumhuriyet. Olmaz denilenin, imkansızın gerçekleşmesidir." Yürümeye devam ettiler çocuk hala sımsıkı tutuyordu babasının elini.

Gökyüzüne baktı her zaman için ilgisini çekerdi ilerisini yukarıda olanları merak ederdi. Uçan bir martı gördü. Rüzgarla büyük bir uyum içinde uçuyordu, sanki her hamleyi önceden planlamış gibi süzülüyordu. Her zaman için hayran kalmıştı kuşlara. Rüzgarla bu derece uyumlu olmalarına nereye isterlerse gidebilmelerine ve en çok da uçabilmelerine. Kısacası her zaman için onların özgürlüğüne imrenirdi. Onlar gibi rüzgârda süzülmek nereye gitmek isterse oraya gitmek istiyordu. Ama bugün martı ona sanki başka şeyler anlatacaktı. "Özgürlük" dedi kendi kendine yavaş yavaş anlamaya başlıyordu.

Buram buram simit kokuları arasından geçiyorlardı ama simit kokusu denizin kokusunu bastırmaya yetmemişti. Çocuk tekrar sordu, giderek daha fazla heyecanlanıyordu. "Baba biz kimiz? Ben sen ve buradaki birçok insan bizler kimiz? Birçok ünlü tanınmış insan var ama beni sadece akrabalarım, arkadaşlarım tanıyor. Biz diğerlerinden daha mı önemsiziz? Babası hiç gecikmeden cevapladı." Bizler bireyiz aynı ülkenin bireyleriyiz, bizim önemimiz yok mu sanıyorsun. Biz halkız biz ne seçersek biz ne istersek o gerçekleşir." Bütün bunları duyunca çocuğun aklında bir söz canlandı. "Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir." Anlıyordu artık her şeyi bütün bu hisleri anlıyordu.Kimin sözüydü bu diye düşündü. Kitaplarda yollarda afişlerde yüzünü gördüğü tıpkı bugün gibi içini ısıtan mavi gözlü sarışın adamın sözüydü tabii. Artık biliyor olmanın verdiği rahatlıkla ve güvenle yürüyordu çocuk daha bir dik daha bir gururla.

Çocuk sabahtan beri içini kemiren bu hissi şimdi anlamıştı. Aradığı şeyi bulmuştu. Ve hepsi bir noktada birleşecekti. Bugün çocuk umut doluydu. Şöyle bir düşündü küllerinden doğabilen bir ülkenin gücünü taşıyordu. Umudunu ne olursa olsun yitirmeyecekti, emindi buna çünkü geride olanlar bize bırakılan tüm hikayelerde vardı bu duygudan. Düşündü sonra rüzgârda özgürce dans eden bayrağımızı ve anladı. Neden bugün o martıdan daha özgür olduğunu. Ve artık biliyordu kim olduğunu neler yapabileceğini o her zaman derslerde dinlediği komutandan öğrenmişti bunu. Atatürk'ten öğrenmişti.

Bu ülkenin vatandaşı olduğu için sevindi egemenliğin millete ait olduğunu ilk defa kendinde hissetti çocuk. Son olarak babasının elini sımsıkı tuttuğu eline baktı ve hiç yorulmadan yürüdüğü yola. Bu sefer de anladı kim olduğunu. Neler yapabileceğini. Arkasında hisseti o mavi gözleri ve binlerce bedeni bu ülke için gelecek için kendini feda edenleri. Önüne baktı uzun bir yol vardı ama çocuğun hiç gözü korkmadı çünkü o biliyordu gücünü nereden aldığını ve bu gücün hiç yok olamayacağını. Yürüyordu çocuk, durmadan, beklemeden hızla ileriye.

Eylül ŞADOĞLU 9 FEN A

DENEMELER

Yapay Zeka ve İnsanlığın Geleceği

Turing ile başlayan bilgisayar bilimi gün geçtikçe gelişerek günümüzde her bir yanımızda olan sıradan cihazlar haline geldiler. Ancak bu sıradan aletler sanıldığı kadar sıradan olmayabilirler. Etrafımızda bir donanımdan ibaret olan cihazdan fazlası olduğunu fark edince bu durum daha net anlaşılır hale geliyor. Aslında her yerde aynı insanlar gibi, ancak farklı yollarla çalışan zekalar var. Bunlara "yapay zeka" deniyor.

Peki yapay zeka ne anlama gelir? Yapay zeka, insanların veya doğal sistemlerin yaptığı her türlü bilişsel etkinliği yapay sistemlere daha yüksek başarım düzeylerinde nasıl yapacağımızı inceleyen bilim dalı olarak Prof. Dr. Cem Say tarafından açıklanmıştır. Yapay zeka günümüzde hala gelişimini sürdürmektedir ve bu durum devam edecektir. Her ne kadar günümüzde sınırlı sayıda işlem yapay zeka tarafından doğal sistemlerden daha ileri düzeyde yapılabilse de bu işlemlerin sayısı yapay zekanın gelişimiyle birlikte de artıştadır.

Peki gelecekte yapay zeka hangi düzeye gelecektir? Amacı insanlığa hizmet olan bu dahiyane çözüm insanlığa zarar olarak dönecek midir? Elbette ki yapay zeka gün geçtikçe gelişimini sürdürecektir. Aynı geçmişte olduğu gibi bazı iş grupları yok olacak, yerlerini bu akıllı sistemler alacaktır. Bu kaybolan mesleklere asansör operatörlerini verebiliriz. Yani evet, bir gün yapay zeka mutlaka birtakım alanlar için tercih edilecek, iş gücünü belli meslek gruplarında ve sektörlerde ele geçirecektir fakat tıpkı geçmişte olduğu gibi yeni meslekler oluşacak ve bu açık kapanacaktır. Ancak bu yazımda bu konu üzerinde durmayacağım. Yapay zeka ne zaman insanların yerini alacak ya da alacak mı sorusu bu yazı ile daha iyi örtüşüyor. Hala yapay zeka birçok beceride küçük bir çocuktan bile daha zayıf kalmaktadır. Yine de bu yapay zeka kesinlikle insan seviyesini geçemeyecek demek değildir. Geçse bile bunu nasıl anlayabiliriz? Bu noktada Turing testi akıllara geliyor. Belki de hiçbir zaman bir yapay zeka Turing testinde başarılı olamayacak. Bunu bize sadece zaman ve bilimsel, akademik çalışmalar gösterebilir.

Tüm bunlar yapay zeka hakkında birçok fikir sahibi olmamızı sağlıyor ancak kale almamazlık edemeyeceğim oranda bir çoğunluğun merak ettiği soru olan yapay zekalar insanların yerini alacak mı sorusuna cevap vermiyor. Teorik olarak bu sorunun cevabı evet olmasa da mümkün olarak verilebilir. Çünkü yapay zeka araştırmalara göre doğal bir zekanın yapabileceği her şeyi yapabilir gibi gözüküyor. Çalışmalar yapıldıkça bu soru hakkında daha net bir yanıta sahip olabiliriz. Belki beş on sene aralığında yeterli gelişme sağlanacak ve bu sorunun yanıtını alacağız. Belki de Einstein'ın bir hız sınırından bahsettiği gibi burada da bir sınır vardır ve aksi kanıtlanana dek bu sorular kafamızı kurcalamaya devam edecektir. Bunların hepsinin yanıtını verecek olan zaman, yani gelecektir.

Berkant ÇELİK 10 - FEN A

HAYATA GELİŞ AMACIMIZ NEDİR SİZCE?

Her insan kendine bir kere de olsa şu soruyu sormuştur: "Benim bu hayata gelmemdeki amaç nedir ?"

Cevaplaması çok zor bir soru, İnsan gerçekten neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilemiyor ya da bilse de bazen tereddütte hissediyor kendini. Bir bakıma bu soruyu sormak cesaret isteyen bir soru. Her insan bu soruyu kendine pat diye hazırlıksız bir şekilde soramaz. Hadi diyelim hazırlanıp bu soruyu sordu onda da elle tutulur bir cevap veremez. Her insan dediğime bakmayın biraz genel konuştum tabii ki kendinden çok emin bir şekilde bu soruyu cevaplayanlar da var hayatta. Onlara imrenmemek elde değil gerçekten. Bir insanın bu hayatta bir amacı olması ve bu amaçlar doğrultusunda hareket etmesi asla ama asla hayatında şüpheye yer vermemesi o kadar değerli ki bunu yapamayan ya da yaparken o kadar zorlanan insan var ki bu dünyada buna ben de dâhilim.

Kendimi hep bu soru hakkında sorgulamışımdır her insan gibi ben de bu soruyu kendime çokça sormuşumdur. Bazen cevap alamadığım bazen cevap alsam da tatmin olmadığım bir sürü ana şahit oldum. Bu soru ile baş başayken hep hazırlıksız ve ne diyeceğimi bilemez bir şekilde bulurdum kendimi. Ama artık değiştim çünkü büyüdüm. Dünyaya bakış açım değişti. Artık dünyayı farklı bir şekilde görüp keşfediyordum işte tam bu noktada bu soru benim için anlam kazandı.

Bu sorunun bende anlam kazanmasıyla birlikte kendimce amaçlarımı belirledim. Çünkü Montaigne'in de dediği gibi "Bir amaca bağlanmayan ruh, yolunu kaybeder. Çünkü her yerde olmak, hiçbir yerde olmamaktır." Bu sözden de yola çıkarak ilk önce kendimize bir amaç belirlemeliyiz. Amacımızı belirledikten sonra bu amacımız doğrultusunda harekete geçmeli ve gerçekleştirmek için bir şeyler yapmalıyız. Yoksa kayboluruz, nereye gittiğimizi bilemeyiz. Büyük bir boşlukta hissederiz kendimizi belli bir noktada sabit kalamayız dağılırız. İşte dağıldığımız anda da bir daha toparlanmamız, tekrardan ayağa kalkmamız çok güç olur.

Bilge CANSIZ 10-B

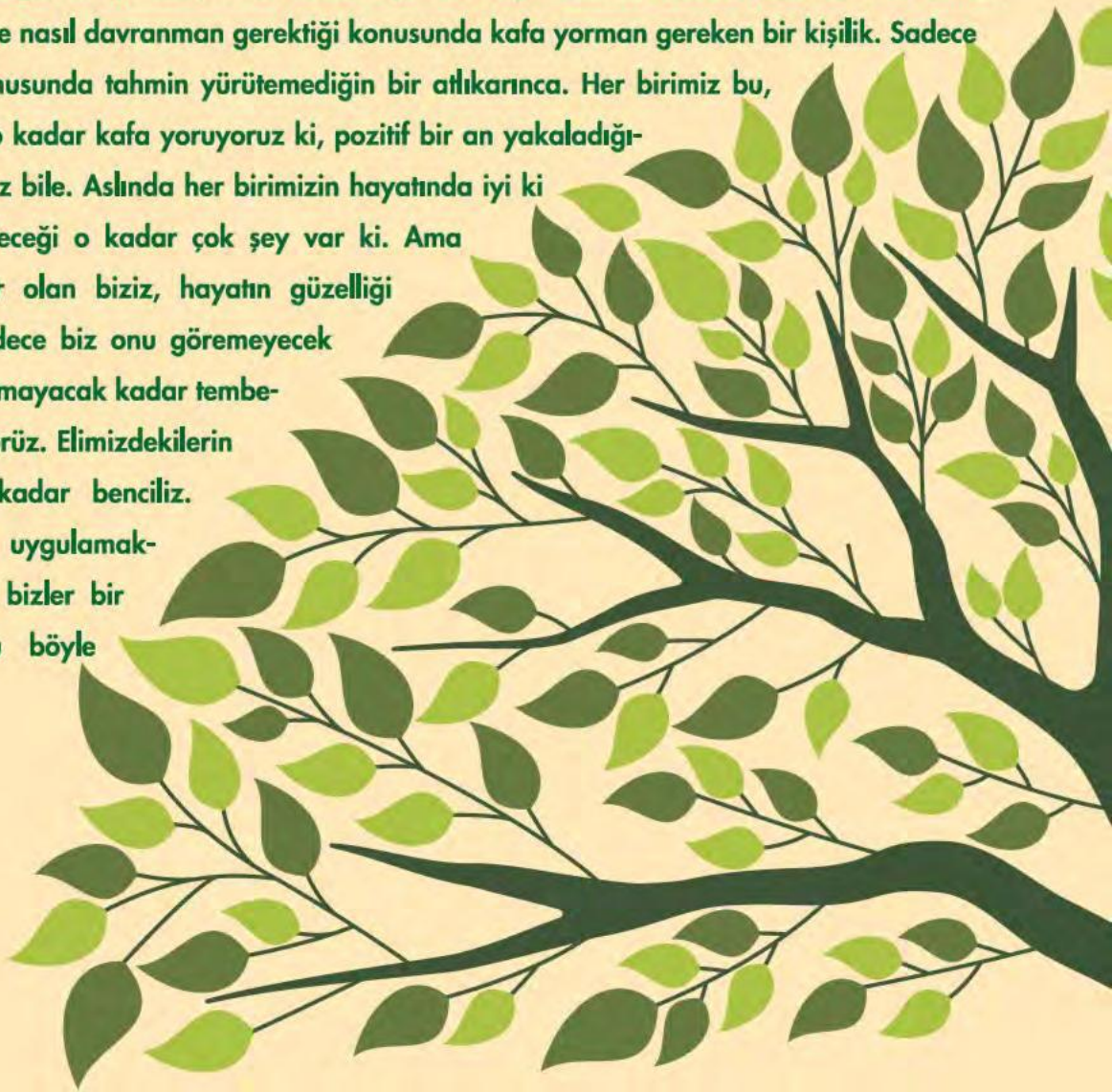
Gerçekten Zor Mu?

Franz Kafka der ki; " Hayatın güzelliği tüm ihtişamıyla her zaman etrafımızda dolanır. Ancak, pusuya yatıp kendini belli etmez. Gözlerden ırak tır. Çok uzaklarda, çok derinlerde ve görünmezdir. Ama her zaman oradadır. Kötü niyetli, isteksiz veya sağır değildir. Eğer onu doğru sözlerle ve gerçek ismiyle çağırırsan, mutlaka sana gelecektir."

Bizim mutsuzluğumuzun asıl kaynağı da tam olarak bu. Kabullenelim bunu! Çağımızın belki de en büyük hastalığı mutsuzluk. Peki bu mutsuzluğun kaynağı ne?

Hayata karşı ürettiğimiz bahaneler olabilir mi? Ne kadar çok bahane üretiyoruz biz öyle. Farkında dahi değiliz bunun, ne acı! Ne üzücü! Ne acınası aslında! Hayata karşı yenilmekten korktuğumuz için belki de bu bahaneler. Ya da insanın doğal yapısında olan kendini koruma ve haklı çıkarma içgüdüsüyle yaptığımız bir şey bu bahane üretimi. Güçlü bir neden olsa gerek arkasında. Bu denli yorulmaksızın çalışan bir mekanizmayı destekleyen çok güçlü bir neden olmalı ne de olsa!

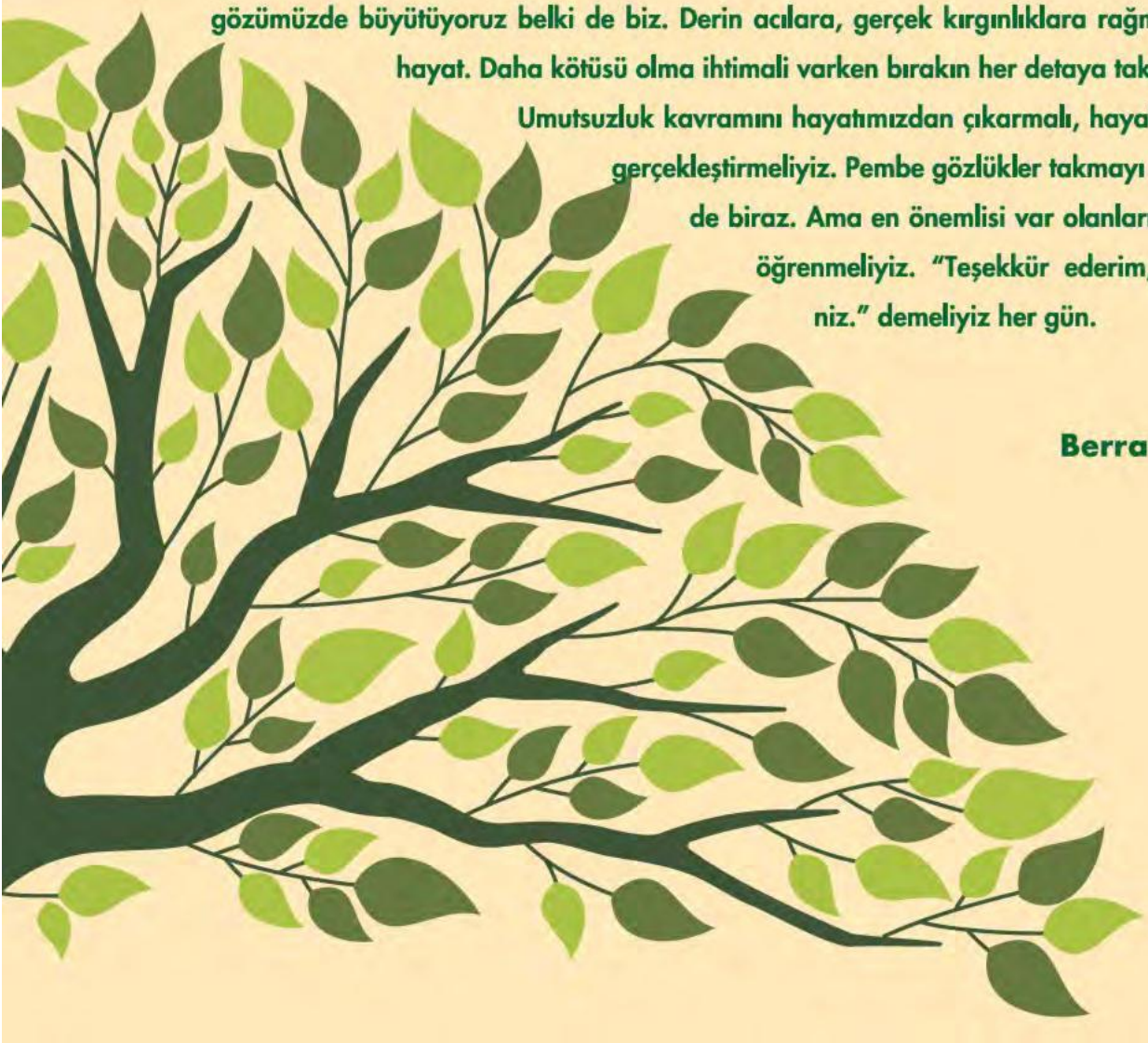
Her birimizin ağzında sakız gibi olan bir cümle var. Nefret ediyorum işte o cümleden. O cümle ne mi? Çok düşünmeye bile gerek yok ki birçoğunuz tahmin etti bile. "Hayat çok zor!" üzgünüm ama hayat zor değil. Gerçi felsefik açıdan tartışmaya fazlasıyla açık bir konu bu. Bana çokça katılmayanınız olduğunu tahmin edebiliyorum. Senin hayatın çok kolay olabilir ama herkes adına konuşma diye. Ama hayatın kendisini sanıldığı kadar zor değil. Komplikeleştirmek bizim suçumuz. Hayat aslında sadece çözümlenmesi zaman alan bir problem. Sadece nasıl davranman gerektiği konusunda kafa yorman gereken bir kişilik. Sadece ne zaman duracağı konusunda tahmin yürütemediğin bir atlıkarınca. Her birimiz bu, dünyanın negatifliğine o kadar kafa yoruyoruz ki, pozitif bir an yakaladığımızda bunu anlamıyoruz bile. Aslında her birimizin hayatında iyi ki diyebileceği, şükredebileceği o kadar çok şey var ki. Ama Kafka haklı bence kör olan biziz, hayatın güzelliği bizden saklanmıyor sadece biz onu göremeyecek kadar kör ve onu arayamayacak kadar tembeliz. Bir açıdan da nankörüz. Elimizdekilerin değerini bilemeyecek kadar benciliz. Eleştirdiklerimiz aslında uygulamaktan korktuklarımız. Ve bizler bir atağa geçmedikçe bu böyle kalacak.

Nasıl mı atağa geçeceğiz? Çabalayarak. Tabi söylemesi kolay değil mi? Başlamak değil mi ama önemli olan zaten? Bir yerden yapamamam, beceremem dediklerimizi yapmaya çabalayarak, deneyerek, başarısız olup tekrar yılmaksızın çabalayarak geçeceğiz atağa. Mücadeleci olmayı öğreneceğiz. Ama her şeyden önce değer bilmeyi öğreneceğiz. Yanımızda olmayanlar için üzülmek yerine, yanımızda olanlar için mutlu olmayı öğreneceğiz. "Keşke" yerine "iyi ki" demeyi öğreneceğiz. Geçmişte yaşanılanlara üzülmek yerine, iyi ki yaşanmış demeyi bileceğiz. Unutmamalıyız ki yaşanılan her şeyin bir sebebi, bir de sonucu vardır. Ve her sonuçta bize bir şey katmıştır. Bunları yaptıkça hayatta kazanmak o kadar da zor değil.

Hayal kurmayı bilmeli, hayallerin gerçekleştirmenin de sanıldığı kadar zor olmadığını öğrenmeliyiz. Yahya Kemal'in de dediği gibi: "İnsan hayal kurduğu müddetçe yaşar.". Fakat buna ek olarak da bir arkadaşımın da dediği gibi: "Hayallerini gerçekleştir ki mutlu ol. Bunu hak ediyorsun." İşte bu yüzden yalnız karar verdiğimiz kadar da bizleri yakından tanıyan insanları da dinlemeliyiz. Ben şu an mutluyum diyebiliyorsam bu yanımda olanlar sayesinde. Olmayanlara üzülmemeyi öğrettiler bana. Mutluluğumu tek yaşamamayı, paylaştıkça mutluluğun çoğaldığını öğrettiler. İş ne kadar insanın kendisinde bitse de, insan çevresindekiler sayesinde motivasyon üretebiliyor bu bir gerçek.

Eğer gerçekten mutluluğu bulmak istiyorsak, önce kendi bariyerlerimizi yıkmalıyız. Hayat tüm engellere rağmen devam ediyor. Unutmamalıyız bunu ve her tümsekte düşmek gibi bir şansımız yok. O tümsekleri gözümüzde büyütüyoruz belki de biz. Derin acılara, gerçek kırgınlıklara rağmen yoluna giriyor hayat. Daha kötüsü olma ihtimali varken bırakın her detaya takılmadan yaşayalım. Umutsuzluk kavramını hayatımızdan çıkarmalı, hayal kurmalı ve onları gerçekleştirmeliyiz. Pembe gözlükler takmayı öğrenmeliyiz belki de biraz. Ama en önemlisi var olanların değerini bilmeyi öğrenmeliyiz. "Teşekkür ederim, iyi ki benimlesiniz." demeliyiz her gün.

Berra KOÇAK 10-A

UNUTULAN DİŞİLER

Kadın; bu ülkede küçük yaşta ayıp olan şeyler öğretilmiş, mahallenin bakkalına bile tek başına gönderilmemiş, sırf insanlar bir şey der diye hataları büyükleri tarafından örtülmüş, dişi adını verdiğimiz varlıktır. Her varlığa gösterilen değer aynı mıdır? Tabii ki hayır. Erkeğin kadından üstün görüldüğü ortamlar ne yazık ki ülkemizde hala var. "Bir kadın bir erkeğe hizmet etmek zorundadır, erkeğin dediği her şeye uymak zorundadır" zihniyetleri hala dolaşmaktadır. Tamam, insanların kafalarında bu tarz düşünceler geziniyor diyelim, fakat kadınların ruh hali ve psikolojisi ne olacak? O an insanlar kadını toplumun en alt kademesinde görüyorlar.

Bazı kadınlara şiirler yazılmış, bazı dönemlerde bazı yerlerde en üst yerlerde tutulmuş bu değerli varlık. Ne yazık bazen aşağılanmış... Doğu bölgesinde çoğunluk göstermek üzere cahil kalmış insan toplulukları arasında kadın sadece göstermelik olarak varlığı yer alır orada. Sevilmez sayılmaz kadın böyle yerlerde. Peki kadınının ne istediği ne hissettiği neden düşünülmemiş, neden sorulmamış böyle yerlerde? Bir kez bile olsun onun arzusu yapılmış mı? Ne yazık ki yine koskocaman bir "HAYIR" ile karşı karşıya kalıyoruz.

İnternette gezen bir video var. Çok az izleyen olsa da belli bir kitleye ulaşmıştır bu video. Videoda cübbeli bir adam oturmaktadır ve videoda aynen şöyle söylemektedir "Kızlar abilerini, babalarını ve evde olan erkekleri etkiler. Bu nedenle kızların okula gönderilmek yerine 12 yaşından itibaren evlendirilmesi caizdir." Bu mesele cidden bazı okumamış insanlar tarafından ciddiye alınmaktadır. Fakat bilinenler üzerine küçük yaşta evlendirilen ve çocuk sahibi olan kızlarımız bir süre sonra ya intihar etmektedir ya da hayata küsmektedir.

Kadın, şiddetin en hiddetlisini görendir. Tacizin en alasını görendir. Bunlara göz yuman bir toprak parçasında yaşayandır. Ona cinsel istismarda bulundu diye hapse atılmayan ve dışarıda hala diğer kadınlara zarar verme ihtimali olmasına rağmen bu pis işi yapan kişinin dışarıda dolaşmasına göz yuman bir yere sahipseniz o zaman işte işler zorlaşır. Kısa bir zaman önce mecliste şöyle bir olay meydana gelmiştir; bir kadın milletvekilinin telefonu elinden gasp edilmiştir. Bu başlı başına insancıl bir davranış değildir. Bayanın elinden telefonu alınırken fiziksel istismarda bulunulmuştur ve bayanın konuşması sırasında boynundaki izler ve kızarıklıklar gözle görülür derecede şiddetlidir. Kendi hırslarından dolayı bir kadına el kaldıracak bir milletin içindeyiz şu anda. Sırf kendi inanç özgürlüğünü yaşatmak için, kendi kurallarını uygulatmak için bir kadına şiddet uygulamak sineye çekilebilecek bir durum değildir. Geçtiğimiz yıllarda başımıza gelen korkunç olaylardan Özgecan Aslan; gencecik bir kız tecavüze uğramıştır ve yakılarak hunharca katledilmiştir. Bunu yapan ve olmasına göz yuman herkes ömür boyu müebbet cezasına çarptırılmaları gerekmektedir. Sadece bir tecavüz vakası yaşandığı zaman gündeme gelen bu konuya sadece o zaman değil her zaman tepkimizi göstermeliyiz.

Kızlarımıza ve özellikle kocaları tarafından kadınlara yapılan baskılar her şeyi apaçık ortaya sermektedir. Bir insan bir toplumda özgürce yaşayabilmelidir. Her kim olursa olsun, hangi milletten, ırktan, dinden, atadan geldiği fark etmeksizin herkesin hakkı gözetilmelidir ve korunmalıdır. Ülkemizde kadına verilen önem bu kadar azdır işte. Zaman zaman erkek çocuk doğurmadı diye aileden biri diye sayılmaz kadın doğurduğu çocuğa da aynı muamele gösterilir. Fakat erkek çocuk doğurdu diye el üstünde tutulan kadın da vardır. İkisinin arasındaki fark nedir? Her ikisi de evlat değil midir? Bazen sormalı insan kendine bu kadar cinayetin ve kadına karşı olan bu hunharca tutumun sahibi kimler ve nedeni neler?

Tabii ki bu durum zamanında ilerleme göstermiş fakat son zamanlara doğru gerilemeye doğru adım atan bir ülkenin eseridir. Bu zihniyete sahip olarak tüm dünyada kadının en çok ezildiği ülkelerden biri haline geliyor ve ülke konumumuzu en alt kademeye ittiğimizi ispatlamış oluyoruz. Kadın da en az bir erkek kadar tüm haklara sahiptir ve sahip olmalıdır. Kocasının hanımı, evinin işçisi olamaz. Kocası ne derse ona uymak zorundadır çünkü o reistir gibi bir mantık kabul görülemez. Kadın en az erkek kadar düşünme özgürlüğüne, istediğini yapma kabiliyetine sahiptir. Babasının, kocasının isteğiyle hareket eden kadında ezilmiş kadındır. Hiçbir millette, ülkede kadın haklarını yedirtmeyeceğiz.

Atatürk ne güzel demiş zamanında; "Bir toplum, cinslerden yalnız birinin yüzyılımızın gerektirdiklerini elde etmesiyle yetinirse, o toplum yarı yarıya zayıflamış olur. Bizim toplumumuzun uğradığı başarısızlıkların sebebi, kadınlarımıza karşı ihmal ve kusurdur." Erkek kadından üstündür mantığının üstünü ne güzel örtüyor bu söz. Atamız Medeni Kanun ile kadınlara sosyal hakları tanımıştır ve tarihte kadınlara ilk seçme ve seçilme hakkını veren ülke olarak adımızı tarihe geçirmiştir. Bir başka sözünde de kadınlarımızın Avrupa kadınlarına yetişeceğine hatta onları geçerek gelişeceklerine inandığını belirtmiştir. Mustafa Kemal döneminde yaşadığı kadınlara çektirilen zalimce davranışları fark etmiş ve onları bu kuyudan çıkarmıştır. Bu dönemde her ne kadar rahatça kadınlığımızla ve kızlığımızla sokakta dolaşabiliyorsak onun sayesinde yapıyoruz bunların hepsini.

Ekin SAVAŞ 10-A

Küçük Kız

Okyanus, yukarı baktığımızda gördüğümüz gökyüzüne benzer gibi. Bazense turkuaz galaksinin tanınmaz rengini tutuyor gibi, her şeyin bir yansıması gibi . Bazense siyah evrendeki kara deliklere benzer. Kocamansın, dokunuyorum sana hissediyor musun beni bu evrende? Bu dünyada karınca kadar bir şeyi hissediyor musun? Bakıyorum da sana beni yansıtmışsın; parmağımı yavaşça kendi yansımama doğru yönelttiyorum dokunuyorum, dokunduğum gibi bulanıklaşıyor; dağılıyor, bir kaç saniye geçiyor...
"Sana sarılabilir miyim ?"

Kulağımı yavaşça yakınlaştırıyorum sana. Hiç deniz kabuğunu kulağınıza tutmuş muydunuz? Çünkü okyanus öyle konuşur.

Hala yanıt bekliyorum...

Yavaşça senin dediklerini anlamaya başlıyorum, o kadar güzel anlatıyorsun ki seni saatlerce dinleyebilirim, tıpkı bir piyanonun tuşlarına basarken çıkardığı melodi gibisin, yüzüme üfleyen rüzgar gibi, uçuşan kuşların mutluluktan çıkardığı seslere benzer konuşuyorsun. O kadar güzelsin ki doyamıyorum sana! Kimse bilmesin bizim ne konuştuğumuzu. Biz bir olalım diyorum! Bu sefer sesindeki hüzün kalbimi kırıyor... Neden olamayız diyorum lütfen terk etme beni. Piyano tuşlarına sert bi şekilde birisi basıyormuş gibi sinirlisin neden ama okyanus? Sen hem benim yansımamsın? Durgunlaşıyorsun ama neden okyanus ? Neden..?

Bu sefer bir terk edilmiş karanlık sokakta küçük bir kızın küçük ayak seslerinin yankısına benzer konuşuyorsun, kız o kadar çaresiz ki okyanus elinde bir oyuncak ayı var , o sokakta koşuyor, ayakkabılarının altı yırtılmış buz gibi betonu hissediyor, elleri kıpkırmızı olmuş soğuktan. Karanlıktan çok korkuyor kız, sokağın sonuna koşuyor ama bir sonu yokmuş gibi...

Görmüyor mu? Neden koşuyor, bitince sokak geri mi dönecek? Düşüyor dizleri yarılıyor, ağlamaya başlıyor içinden hıçkıra hıçkıra kimse duymuyor ki zaten küçük kızı.
Dizi kanamış duruyor, oyuncak ayısına sarılıyor onu oturtturuyor, öpüyor burda kal diyor, ben anlamaya gidiyorum diyor.

Duraksıyorum "Okyanus neyi anlamaya gidiyor, küçük kız neden oyuncak ayısını geride bıraktı ?" Küçük kız koşuyor, yolun sonu gelmek üzere bir kaç adım kalmış. Yavaşlıyor, derin nefes alıyor. Karanlık köşeye doğru gidiyor ve oturuyor oraya yavaşça. Kafasını kaldırıp gökyüzüne bakıyor... Gözleri dolmuş aynı zamanda yağmur yağmaya başlıyor. Sanki biliyor kız, yağmurun yağmasını bekliyor gibi aşağıya bakıyor. Yağmur, sokağın köşesindeki bir çukura dolmaya başlıyor, doldukça yansıması netleşiyor, göz damlaları çukurun içine damlıyor yağmurla beraber. Taşmaya yakın Parmağını yakınlaştırıp değdiriyor, yansıması bulanıklaşıyor , küçük kız gözlerini açıyor Ve kendini okyanusa kulağını tutmuş bir halde buluyor...

Rojda Bozkurt 11-A

ELEŞTiRiLER

CASUSLAR KÖPRÜSÜ

Birçok şeyi göz ardı etmekte bizlerin üstüne yok. Kendimize yapılan iyiliği de kötülük kadar çabuk unutabildiğimiz gibi; hayatımızın en önemli yapıtaşlarından olan bazı olguları da onları kaybedebileceğimiz düşüncesi ortaya çıkana dek fark edemiyoruz. Bazen bir kitap, bazen bir konuşma, bazen de bir film bize bu olguları fark ettirdiğinde ilginçtir ki bunlar hakkında düşünüp kafa yormaktan kendimizi alamıyoruz. Benim de bu yazıyı yazmama sebep yakın zamanda izlediğim bir filmin bana fark ettiklerini sizlerle paylaşabilmek.

Beni bir yazı yazmaya itecek kadar hayrete düşüren filme gelecek olursak... Filmimizin künyesiyle başlayalım isterseniz. Steven Spielberg tarafından yönetilen ve başrolünü Tom Hanks'in üstlendiği "Casuslar Köprüsü" adlı filmin bende derin bir iz bırakması ele aldığı konu kadar filmin bu konuyu nasıl işlediğine de bağlanabilir. Soğuk Savaş sırasında ülkelerine küçük de olsa bir avantaj sağlamak uğruna birçok ajanın bulunduğu bir dönemde Rudolf Abel (Mark Rylance) adlı bir Rus ajanının yakalanması sonrası Amerika'daki yargısı sırasında onu savunması için seçilen sigorta avukatı James B. Donovan (Tom Hanks)'ın, yargı süresince sanıkla kurduğu bağlantı sonrası yapılması planlanan mahkum değiş tokuşu sırasında aracı olmak için bir teklif alması ve tam bu sırada Amerikalı bir öğrencinin, Frederic Pryor (Will Rogers), tutuklanması üzerine onu da yakalanan askeri pilot, Francis Gary Powers (Austin Stowell) ile birlikte kurtarmaya çalışması ve bu süreçte karşılaştığı zorluklar filmimizin konusu.

Konunun kendisinden bile daha ilginç bulduğum ise filmin insan ve ülkelerin dönemdeki tavırlarını tasviri ve bu tasvirin gerçekçiliği. Söylemeden geçemeyeceğim ki o dönemde günümüze kıyasla zaten az bulunan eşitlik ve özgürlük ve hakların, hele de milyonları yok edecek bir savaş ve vatanın güvenliği söz konusu olunca nasıl da yok sayılabildiği; doğruların nasıl yanlışa, yapılması gereken şeyin, doğru şeyin, nasıl da bir şarlatanlıktan ibaret görüldüğü filmin en ilgi çekici bulduğum kısmıydı.

Kendi ulusundan olmayanlara pek de hoşgörüyle bakılmadığı, sadece Rus olmanın Amerikalılar tarafından kötülük olarak algılandığı bir dönemde, Amerika'da tescilli bir Rus ajanı olduğunuzu düşünün. Sizi arama ya da tutuklama izni olmadan evinizden alıp bir hapishaneye, nerede olduğunu bilmediğiniz bir hücreye kapattıklarını, tüm eşyalarınıza el koyulduğunu, ülkenizi satmanız için size para ve statü, daha da önemlisi özgürlüğünüzü teklif ettiklerini... Yakalanmanız halinde ölmenizin daha iyi olacağını öğrettiklerini düşünün size, ilkokula giden çocuklara bir atom bombasından nasıl korunulacağının ve öldürülmek istendiklerin öğretildiği bir dönemde,,, Bir duvarın yanlış tarafındasınız bir de Amerikalı diye hapse atıldığınızı, Amerikalı olmasanız belki de bir saniye düşünülmeden öldürüleceğinizi.... İşte, böyle bir dönemde geçiyor bizim filmimiz de.

Filmi teknik yönden pek eleştiremeyeceğim. Zira konu hakkında pek bir fikrim yok. Sıradan bir izleyici olarak filme baktığımda gördüğüm tek sıkıntı filmin başlarındaki anlaşılabilirlik yönünde. Filmin başındaki sahne ve karakterler arası geçişler, henüz sözü geçen karakterleri tanımadığımızdan biraz anlamsız ve kafa karıştırıcı geliyor ilk başta. Yalnızca filmin ortalarına geldiğinizde anlamaya başlıyorsunuz bir uçakla ilgili ders alan pilotların bir avukatın hayatına ne şekilde bağlanabileceğini. Şahsen filmin başlarındaki pilotlarla ilgili sahnelerin, özellikle de madeni para içindeki iğneyi gösterdikleri sahneyi, seyircinin Abel'e sempati duyması için dahil ettiklerini düşünsem de sonradan yanıldığımı anladım. Bunun dışında filmin tekniğiyle ilgili başka bir yorum yapmayacağım.

Bana kalırsa karakterlerin kişilikleri, hele de ana karakterden bahsediyorsak, bir filmi izlenilir kılmak açısından çok önemli. Bir karakteri sevmeyi de ondan nefret etmeyi de umursamamaya tercih ediyorum şahsen. Sevilmeyen bir karakterin başarısızlığı bile seyirciye tatmin verebiliyor çünkü. Ancak karakterler sıkıcı ya da yeterince gri değilse, kişilikleri yalnızca ideallerden ibaretse film hiçbir tat vermediği gibi izlemek de bir zaman kaybına dönüşüyor benim için. Belki de gerçek bir hayat hikayesi olduğundandır, ne mutlu ki bu filmde bu problemi hiç yaşamadım.

Evet, iyi karakterler olduğu gibi kötü karakterler de var. Ana karakter gerçekte ender karşılaşılabilecek

türde iyi insanlardan ama istediklerini anında elde edemiyor, zayıf yönleri de var.
"Kötü" karakterler ise ülkelerinin çıkarlarını vicdanlarının önüne koyuyorlar belki ama bu da onurlu değil mi?
Onların bakış açısından da bir öğrenci ya da ajanın hayatı ülkenin güvenliğinin yanında önemsiz ki bu çoğunun geçerli bulacağı bir neden. Karakterler arası çatışma olduğu kadar karakterlerin kendi içlerinde de çatışmalar var. Tüm bu faktörler karakterleri hem daha gerçekçi hem de daha ilginç yapıyor. Yakalanmış bir ajan için vatanı onu kabul etmediğinde üzülüyor, yine vatanı için çalışmış ancak en önemli anda kendini öne koymuş bir pilota bu nedenle kızmıyor muyuz zaten?
Tek tek her karakterden ve yaptıklarından bahsetmek hem bir zaman kaybı olacağından hem de filmi izleyecekler için filmin etkisini azaltacağından yalnızca gözüme çarpan birkaç olaydan ve karakterlerin bu olaylara bakış açıları ve tutumlarının bana ilginç gelen yanlarından kısaca söz etmek istiyorum. Normalde milyonlarca insanı tehlikeye attığından nefret etmemiz gereken birine sempati duymamı ya da amacı sadece ülkesinin itibarını zedelemeden halkına acı çektirmeyi hedefleyen birinin cezalandırılmasını isteyen birinden nefret etmeme neyin sebep olduğuna geldi sıra.
Filmdeki olayları ikiye ayırarak başlayalım incelememize. İlk etapta Rudolf Abel'ın Amerika'daki mahkemesini, sonrasında ise Francis Gary Powers ile Frederic Pryor'ın Abel'le takas edilme sürecini ele alalım.
Bu filmin beni etkilemesinin en büyük nedeni günümüzde niye buna sahibiz diye sorgulamanın bile saçma bulunacağı bir takım hakların o dönemde yok sayıldığını fark etmemdi. Hak demektense hakların korunması demem daha doğru olur belki de. O dönemle günümüz arasındaki en çarpıcı fark o dönemde hakların "kazanılması" gerektiği, insan olduğunuz için gelmesindense. Amerika'da bir Rus'un hakları olmadığı gibi, Almanya'da da bir Amerikalının bazı hakları olmadığı gibi. Birkaç örnek ile neyden bahsettiğimi biraz daha detaylandırmak istiyorum şimdi.
Herkesin bildiği gibi günümüzde bir soruşturma sırasında bir ev, iş yeri, kısacası " kişisel" denebilecek her yer ya da şeyin aranması için bir izin gerekmekte ki bu Soğuk Savaş Döneminde de aynıydı. Hatta dönemin Amerikan Anayasası'nda da bir izin olmadan el konulan tüm delillerin filmde de esprili bir şekilde belirtildiği üzere "sanık uzaylı bile olsa" geçersiz sayılacağı belirtilmiştir. Ancak ne yazık ki Abel varlığından emin olunmayan bir uzaylı kadar bile değer görememiştir. Donovan'ın itirazına rağmen Abel'ın odasından izinsiz alınan eşyalar ona karşı delil olarak kullanılmıştır. Hatta tek amacı Amerika'nın adaletli olduğuna dair bir şov ortaya koymak olan bir mahkemenin yargıcı, işini mümkün olduğunca iyi bir şekilde yerine getirmek için ülkesine karşı da olsa, kendisi ve ailesinin maruz kalacağı tüm nefrete rağmen kimsenin kabul etmek istemediği sözüm ona "onurlu" bir görev olan Abel'ı, bir Rus ajanını savunmakla görevli olan Donovan'a oyun oynamamasını söylemiştir. Ayrıca yargıcın kendisi de bu konuya ilişkin kuraldan haberdardır ancak Abel'ı bir insan olarak görmediğini açıkça belirtmekten çekinmeyerek Donovan'ı dinlemeye bile tenezzül etmemiştir.
İkinci olarak bahsetmek istediğim sahneyi biraz da karakterlerin davranışlarıyla bağdaştırarak anlatmak istiyorum. Abel belki de filmdeki en ilginç karakter. Kendisinin en belirgin ve akılda kalıcı özelliği "Bir işe yarar mıydı?" sorusunun yanında resme duyduğu sevgi. Sanatçı ruhlu ajanımız yakalandıktan sonra avukatıyla ilk görüşmesinde ondan iki istekte bulunur. Resim malzemeleri ve sigara... Donovan ilk başta bu isteği yerine getirmeye belki de izin verilmeyeceğini düşündüğünden yanaşmasa da Abel'ın "Eğer benim yerimde bir Amerikan ajanı olsaydı ona iyi davranılmasını isterdin, değil mi?" demesi üzerine istekleri yerine getirmiştir. Ancak bu sözün önemi bana kalırsa birkaç sigara ve fırçadan çok daha fazla. Filmin kalanı boyunca Donovan'ın olaylara bakışını temsil ediyor bu soru. Eğer onun yerinde ben ya da sevdiğim biri olsaydı nasıl davranılmasını isterdim? Bundandır ki Donovan'ın herkes üniversiteli gençten vazgeçip yalnızca ilk hedef olan pilot için anlaşma yapmasını söylediğinde bile sevgilisinden başka kimsenin umurunda olmayan, yanında çalışan çocuk yaşındaki genç için her şeyi riske atması.

Biraz önce de üstünkörü bir giriş yapmış olsam da biraz daha detaylandırmak istediğim bir konu var. Şimdi sizlere eşitsizliği bir sahne yerine filmin geneline hakim olan hava üzerinden anlatmak istiyorum. Donovan bir Amerikan vatandaşı ama köken olarak Alman. Onu ve diğer birçok kişiyi Amerikan yapan Amerikan Anayasası'nca çizilmiş sınırlar. Durum buyken film boyunca yasanın çizdiği sınırların tekrar tekrar dışına çıkılması ve buna neden olarak ülkenin menfaatlerinin öne sürülmesi. Anayasa ülke topraklarında yaşayan herkesi koruma altına alırken, huzur ve güvenliği korumakla yükümlü polisten bir suçlunun korunmaya ihtiyacının olması da ayrıca trajikomik. Evet, belki filmde Abel darp edilmedi. Ancak bunun olasılık dahilinde olmadığının iddia edilemeyeceği de kesin. Buna Donovan'ın Abel'a sorduğu ilk sorunun "Dövüldün mü?" olması kanıt gösterilebilir. Abel darp edilmemiş olsa da ona kendi özgürlüğünü satması teklif edilmiştir, ülkesine karşılık. Abel çocukken ailesi dövülmüştür, yabancılar evlerini işgal ettiklerinde. Bu zavallı ajanın öldürülmemesinin nedeni ise insan olması nedeniyle yaşamaya hakkı olması değildir. Yalnızca olası bir takas için bir piyonu kenarda tutmak istemiştir hakim, tabii; bir de ülkenin imajı için. Yalnızca bir sigorta olarak tutulan tek kişi Abel değil ne yazık ki. Amerikalı bir öğrencinin tutuklanması için güvenliği tehdit etmesinin gösterilmesi de aynı duruma uydurulmuş bir başka kılıftan ibaret yalnızca. Yoldan geçen birine "Komünist misin?" sorusunu sorduğunuzda cevabına göre ona her şeyi yapmaya hakkınız var, hayatının başında boş bir nedenle hapse atılmış bir üniversite öğrencisi hakkında "Sonra çıkarırız." diyebileceğiniz gibi. Toparlamak gerekirse kimseye insan gibi davranma zorunluluğunuz yok, sizden ve çevreden farklıysa, her ne kadar sizi siz yapan kurallar buna karşı olsa da.

Geçmişin günümüzden pek de farklı olmayan bir yanı ise göze batan, genelden farklı davranan kişilerin gerekirse zorla norm olarak görülene döndürülmeye çalışması. Bundandır ki Donovan aramadaki usulsüzlük nedeniyle davayı temyiz mahkemesine taşımak istediğinde bunun bir bedeli olacağının söylenmesi, evine yapılan saldırı. Almanya'dayken aldığı tehditler ve yalnızca pilotu alma çalışmasının dayatılması da işin cabası.

Zamanla değişmemiş bir başka kötü huyumuz ise önemsiz detaylara takılarak gerçekten önemli noktaları kaçırmamız. Hırsızlık, suç bir tavan yapmışken üç dakika önce bitmiş bir duvarın, anlamı ne kadar büyük olursa olsun, diğer tüm suçlar görmezden gelinirken, yalnızca yanlış tarafında bulunduğu için genç bir çocuğun hapse atılması buna en güzel örnek.

Yazımı sonlandırırken bir kez daha bu filmin bana düşündürttükleri ile fark ettirdiklerinin günümüzdeki dünyaya ve yaşanan olaylara yeni bir perspektifle bakmamı sağladığını belirtmek istiyorum. Son zamanlarda izlediğim en yararlı filmlerden biri olmasının yanında bu film bir şeyler öğrenmek yerine akıcılığı nedeniyle sadece zevk için de izlenebilir. Tüm bu anlattıklarım doğrultusunda herkese bir an bile düşünmeden filmi izlemesini öneririm. Emin olun ki pişman olmayacaksınız.

Mehtap Naz AKBEN 11-FEN A

KAYNAKÇA

https://m.imdb.com

"Casuslar Köprüsü" adlı film

www.youtube.com

Stoyki Muzhik: Dik Duran Adam

Geçenlerde sınıfta geçen bir politik tartışmada konu nereden açıldı tam hatırlamasam da kendimi Soğuk Savaş hakkında yorum yaparken anımsıyorum. Tam da o sırada hararetli sohbetimiz bir an için yanımdaki arkadaşım tarafından bölündü. Arkadaşımın "O detay Casuslar Köprüsü'nde de tam Göktuğ'un dediği gibi anlatılmıştı." sözünden sonra hepimizin ilgisi birden filme toplanmıştı ve tuhaf olan çok tanınmış olmasına rağmen filmi yalnızca lafı atan arkadaşım izlemişti. O teneffüsten sonra ilk işim eve gittiğim gibi filmi izlemek oldu. Casuslar Köprüsü, savaşın o karanlık ve soğuk gölgesinde bir adamın, aslında bizlerin ne için ayakta durduğumuzu tüm dünyaya göstermesi...

Filmi izlemeden önce yapılan ufak bir ön araştırmayla başrolünde Tom Hanks'in hemen yanında Mark Rylance gibi çok başarılı ve deneyimli aktörlerin bulunduğunu, senaryonun Coen Kardeşler'in ve Matt Charman'ın elinden çıktığını ve aynı zamanda yönetmenin de Steven Spielberg olduğunu öğrendiğimde beklentim cidden aşırı yükselmişti. Film bittiğinde içimde bir hoşnutsuzluk olmasa da bazı yapısal ve içeriğe dair sorunlar canımı sıkmamış değildi. Öncelikle Spielberg'in filmin başındaki tamamen objektif yaklaşımı sanki bir keskin dönüş gibi yön değiştirmiş ve bol bol Amerikan ideolojisi görmeme sebep olmuştu. Kendi seçtiği imgelerden yararlanarak aslında bizlere komünizmi ve Donovan'ın geldiği yerdeki kültürel ve yönetimsel farkları aktarıyordu. Örneğin Berlin'de duvarı aşmaya çalışan halk vurulurken, Brooklyn'de çitleri zıplayarak geçen küçük çocuklarda büyük bir huzur ortamı hâkimdi. Filmin ilk 7 dakikası boyunca casus Rudolf Abel'in ön planda olduğu bu sürede uzun süren sessizlik bana biraz can sıkıcı ve uzun gelmişti. Fakat bu detaylara rağmen bir aksiyon veya macera filmi olmayan "Casuslar Köprüsü" bir biyografi filmi. Yaşanmış gerçek tarihi, Spielberg etkileyici bir biçimde bizlere sunmaya çalışıyor ve bu konuda gayet başarılı bir iş çıkardığını gönül rahatlığıyla söyleyebilirim. Dönemin atmosferi, sosyal durum, mekânlar muhteşem şekilde aktarılmıştı. Aynı zamanda konu çok başarılı bir şekilde işlenmiş olsa da yan öyküler ve alt metin olarak Coen Kardeşlerin bir tık geride kaldığını söylemek mümkün. Filmin konusu bahsettiğim gibi gerçek bir olaya dayanıyor ve şöyle şekilleniyor: Rudolf Abel (Mark Rylance) isimli bir Sovyet ajanı Amerika'da tespit edilip yakalanıyor ve avukatı olarak James Donovan (Tom Hanks) atanıyor. Daha sonra da Sovyetler bir Amerikan pilotunu ele geçiriyor, Doğu Almanya'da ise Amerikalı bir öğrenci olan Frederic Pryor sırf yanlış zamanda, yanlış yerde bulunduğu için esir alınıyor. James Donovan, yakalanan Amerikan pilot Francis Gary Powers ve Sovyet Ajanı Rudolf Abel arasında takas yapması için Almanya'ya gönderiliyor. Aklında genç Frederic Pryor'dan vazgeçmek asla bulunmadığı için olaylar Amerikan hükümetinin planladığından çok farklı gelişiyor. Benim için filmde unutamayacağım iki tane can alıcı nokta vardı. Bunlardan ilki Rus casus Abel ve Donovan arasında geçen konuşmaydı. Donovan'ın, "Hiç endişelenmez misin sen?" sorusuna Abel'in "Faydası olur mu ki?" cevabı bence Abel'in karakter analizi yaparken bakmamız gereken ilk noktalardan bir tanesi olurdu. Aynı konuşma film boyunca üç defa geçse de Abel'in soğukkanlılığı, cesareti, onurunu asla ayaklar altına almayacak olması, korkusuz ama bir o kadar da saf bakışı, hiç değişmeyen mimikleri bu cevapların altında yatan önemli detaylardı. Donovan ise Abel'in aksine ailesine tam anlamıyla duygusal anlamda bağlı olmasıyla beraber içindeki şüphe ve tedirginlikle çoğu zaman yaşadığı duygu karmaşasını kolaylıkla belli eden bir karaktere sahipti. Abel'in savunmasını aldığı zaman çevresinden ve özellikle ailesinden gelen eleştirilere karşılık karısına verdiği "Herkes savunulmayı hak eder, her hayat değerlidir." cevabıyla kendisinin ne kadar eşitlikçi ve insan hakları savunucusu olduğunu göstermişti.

Benim için ikinci can alıcı nokta ise Abel'in "Stoyki Muzhik" anısıydı. James Donovan işte bu kelimelerin anlamında olduğu gibi dik duran adamın ta kendisiydi. Belki de stantta güzel duran adam... Onun kendi ülkesi ve o dönemdeki düşmanlar dâhil tüm dünyaya karşı gösterdiği bu mücadele tam anlamıyla yeteneği ve başarısıydı. Kim bilir Abel'in "Stoyki Muzhik" anısından sonra yolundan çıkmadan ilerleyebileceğine dair inancı oluşmuş ve herkesin çıkarlarına uyarak tarihi bir takası gerçekleştirmeyi başarmıştı. Ancak şu kesin ki pes etmek tüm zorluklara ve engellere dayanamayıp vazgeçmek, geri dönmek aklından geçmedi ve bütün insanlık değerlerine örnek bir arabuluculuk yapabildi.

Belki bizler de elimizdeki, içimizdeki bu keskin ve muazzam kuvveti, umudu, içimizdeki ümit duygusunu ve en önemlisi de ayakta dik kalabilmeyi ana felsefemiz olarak belirlemeliyiz. (Spielberg, 2015)

Göktuğ Can ŞİMAY 11-FEN A

Kaynakça

Spielberg, S. (Yöneten). (2015). Casuslar Köprüsü [Sinema Filmi].

"Damda Deli Var" Öykü Tahlili

Aziz Nesin tarafından yazılan "Damda Deli Var" adlı öykü, insanların mertebelere karşı olan doyumsuzluğunu konu edinen bir eserdir. Yazar, bu eserinde topluma ve toplumdaki yöneticilere göndermeler yapmıştır.

Hikâyedeki deli karakteri dama çıkar ve intihar etmeye kalkışır. Ardından bunu gören mahalle sakinleri polise ve itfaiyeye haber verir. İtfaiye erleri delinin atlamasına karşın branda bezini açarlar. Polis de bir yandan deliyi aşağı inmesi için ikna etmeye çalışır. Bütün bu ısrarlara karşın deli aşağı inmez. Bunun yerine polislerden onu devletin yüksek mertebelerine atamalarını ister. Polisler inmesi umuduyla kabul ederler ancak deli, her seferinde farklı bir istekle polislere gelir. Olayı izleyen insanlardan biri olan ihtiyar adam da polisin istekleri her kabul ettiğinde onlara hata ettiklerini onlara artık delinin damdan hiç inmeyeceğini söyler. Polisler başta bu adamı dikkate almasa da sonrasında ihtiyar adamın sözüne kulak verirler. Ardından ihtiyar adam, politikadaki deneyimlerinden yararlanarak deliyi bir şekilde aşağı indirir.

Aziz Nesin'in yazılarının pek bana hitap etmediğini düşünsem de "Damda Deli Var." hikâyesi yazar hakkındaki fikirlerimi tekrar gözden geçirmeme yol açtı. Çünkü bu hikâyeyi son derece beğendim. Öncelikle hikâye son derece anlaşılır bir dille yazılmış. Yani her kesimden insan bu hikâyenin vermek istediği mesajı kolaylıkla anlayabilir. Cümleler ne çok uzun ne de çok kısa. Bu da hikâyeyi anlamamızı ve sıkılmadan okumamızı sağlayan bir diğer unsur. Fakat cümleler kısa diye anlamın da kısa olduğunu sanmayalım sakın. Aziz Nesin bize tam bu noktada ne kadar usta bir yazar olduğunu gösteriyor. Az kelime kullanıp kısa cümleler kurmasına rağmen derdini bize çok iyi anlatıyor usta yazar. Bu öyküsünü okuyup da ders çıkarmamak mümkün değil. Bu yazıyla ilgili bir başka güzel konu ise hem tüm kesimlere hem de tüm dönemlere hitap etmesi. Yazarın konu seçimi öyle bir ustalıkla yapılmış ki ne kadar uğraşılırsa uğraşılsın konunun modası geçmez. Demek istediğim seçilen konu toplumun kurtulamayacağı bir arzusuna yönelik olduğundan her dönemden insan bu öyküyü okuduğunda kendi dönemiyle bir benzerlik bulabilir.

Öyküdeki aforizmalardan bahsedecek olursak "Deli, delinin halinden anlar." cümlesi hikâyeye yeni bir bakış açısı ve boyut getirmekle kalmamış okuyucuya yeni ufuklar açmıştır. Örneğin ben bu hikâyeyi okuduğumda sadece öykünün yazıldığı dönem hakkında ve ana olay hakkında ders almıyorum. Aynı zamanda insanlarla aynı dilden konuşulduğunda problemlerin ne kadar basit bir şekilde hallolduğunu da görüyorum. Beğendiğim bir başka aforizma da "Bacaklarımda derman olsa ben de dama çıkardım, kimse de aşağı indiremezdi." cümlesidir. Cümle o kadar yerinde kullanılmış ki öyküyü okuyan herhangi biri yaşlı adama hak vermeden geçemiyor. Aynı zamanda bu cümle için politikaya ve insanların makam arzusuna karşı yapılan en net eleştiri denebilir. Hatta bu cümle öyle bir cümledir ki politikacılar, her ne kadar eleştiri onlara olsa da bu düşünceye katılmadan edemezler. Ve bence bu durum yazarın ne kadar işinde usta olduğunun başka bir kanıtı. İnsanın kendinin farkına varmasını ve durumu anlamasını, aslında zor yoldan böylesine kolay bir şekilde sağlaması ustalığın baş kanıtıdır bence.

Ezgi Gül UYAR HAZIRLIK FEN A

HALDUN TANER'İN "KONÇİNALAR" ADLI ÖYKÜSÜNÜN TAHLİLİ

Haldun Taner, Türk edebiyatında modern öykünün en başarılı ve adını duyurmuş olan temsilcilerinden biridir. Bu modern öykü anlayışını kendisinin yazdığı öykülerin yapı ve içerik bakımından insanların her gün karşılaştıkları durumları düşünerek hayallerle ve abartarak yani olağanüstülüklerle anlatmasından anladığımızı ifade edebiliriz.

Konçinalar hikayesinde yazar kartlarda gördüğü duyguları ve kişilik özelliklerini anlatmıştır. Kendi duygularını ve hayallerini ifade ederken abartma sanatından kaçınmamıştır. Bu da insanın her gün sıradan olduğunu düşünüp yaşadığı olayları gözler önüne sererek okuyucu için farklılık yaratır. Ona göre oyundaki her kart farklı bir kişiliği anlatır. Bu kişilikler farklı yorumlanabilir fakat yazar her birinin birbirinden farklarını ve sınıf farklılıkları konusunu ele alarak yaptığı karşılaştırmalarda eşitsizliği gözler önüne sermektedir. Hepsi birbirinden farklı, adalet söz konusu değildir. İlk olarak en canlı ve şaklaban bir karakter olarak tanımlanan Joker, herkesin tahmin edeceği üzere oyunun neşe kaynağı ve ona renk katan etken olarak tanımlanır. Fakat Joker belli başlı oyunlar dışında kendine pek de yer bulamaz. Bahsedilen sınıf ayrılıkları katmanlar olarak gösterilebilir. Bu katmanda en üst sıra Aslara aittir. Yazar bu karakteri hiçbir zaman benimseyemediğini ve hoşlanmadığını belirtir çünkü bu Aslar, kendilerini üst seviyede görürler. Daha çok padişah ve kral tarzı bir tutumları vardır. Bunun sebebi, en yüksek makamda olmalarının verdiği duygu ve şatafatlı görünüşleri olduğunu düşünüyorum. Kara Maça Beyin ise güç ve şatafatın daha farklı bir boyutu olduğunu düşünüyorum. Yazar bu karakterlerde, karanlık işler peşinde olan, gizli işler çevirip olay yaratanlar diye bahseder. Kendilerini daha farklı öne çıkarırlar. İspati Bey'i prens gibidir tabiri kullanmıştır. Bu krallar kadar şatafatlı olmasa da bir adı ve makamı bulunan bir karakter anlamına gelir. Yani yine kendine en üst sıralarda yer bulacağını düşünüyorum. Kupa Bey'i prense göre yazar için daha yakın bir karakterdir. Bu yakınlığın sebebi Osmanlı ile bağdaşmasındandır. Karolar, Selçuklu ile bağdaştırılmıştır. Çelebi havası hakimdir, bu da onun zarifliği ve nazikliğinden kaynaklanan bir öne sürüm diyebiliriz. Resimli'lerde Kupa Kızı yazarın kendini en sıcak hissettiği karakterdir. Bu karakter ev hanımıdır. Herhangi bir girişkenliği yoktur, kendi halindedir ve evi çekip çevirir. Eğitimi yoktur ve hayata atılmamıştır. Kocasına iyi davranan, çocuklarına düşkün biridir. Bu bana kalırsa biraz daha eski kafalı bir karakter. Ben onu buna iten durumun dış çevre olabileceğinden düşünüyorum. Sonuç olarak kendi halinde ve masum bir karakterdir. Kupa Papaz ise babacan ve sevecen bir karakterdir. Yani cana yakın biri denebilir. Halktan biri olarak düşünmemizde bir sakınca olduğunu sanmıyorum çünkü her zaman karşılaştığımız neşeli ve sevecen tiplerdendir. Kupa Oğlu ise aynı kardeşi gibi akıllı ve uslu biridir, kendi halinde yaşamaktadır. İspati kızı ise bir nevi Kupa Kızına en tezat olan karakter olarak düşünülebilir. Dışarıdan insanlara masum ve duru biri olarak gözükmeye uğraşmakta ise de o aslında içinde sinsi biri olarak görülmüştür. Yazar bu karakteri benimsememiştir çünkü ona göre uygun karşılanmayan bir sürü şey yapmışlığı vardır. Yazar bu karakterde çevremizde sık sık bulunan dışında iyi biri ama içinin tam olarak dışından zıt olduğu kişileri anlatmaya çalışmış olabilir. Kendini tanımayanlara rol yapmakta iyidir. İspati Oğlu ise yetişme biçimi göz önüne alınırsa babasından farksızdır. Kumar işlerine girişmiştir ablasının her şeyini bilse de ona yardımlarında dolayı ağzını açamaz. Bu da bir çeşit susturma yöntemidir denebilir. Karşılıklı yaptırım söz konusudur. Karolar ise halkın edepli kısmıdır. Büyümeleri ve vizyonları güzeldir. Modern bir yapıya sahiptirler. Maça Kızı da bilinenin tam aksidir. Halkın bir insana koyduğu lakap vb. unsurlar bunun üstünde kalmıştır ama aslı söylenenden farklıdır iyi bir karakterdir. Dokuzlar ise katmanlarda yavaş yavaş alt sıralara geldiğimizi gösterebilir. Her ne kadar efendilerinin ayaklarına kapansalar da içerinde yine bir ego vardır ve halka yukardan bakarlar. Ben bunun ikiyüzlülük olarak tanımlanabileceğini düşünüyorum.

Yazar bu öyküsünde asıl olarak oyunun seviyeli oluşunu yani karakterler arasında büyük bir ayrım içerişini ele alıp buna karşı çıkmıştır. Yazar herkesin eşit olması gerektiğini savunmaktadır ve okuyucuya bunu aşılamak için abartmalara ve ayrıntılara girmiştir. Ben de aynı fikirdeyim. Kimse kimseden üstün değildir görüşünü destekliyorum. Bu farklılıklar da yazar yeni bir oyun, eşitliğin hakim olduğu bir oyun bulmaya hatta yaratmaya yöneltmiştir.

Irmak Selin BEK HAZIRLIK FEN B

"Masa Da Masaymış Ha"

Şiir İncelemesi

"Masa Da Masaymış Ha" adlı şiir İkinci Yenicilerin ünlü şairi "Edip Cansever" tarafından kaleme alınmıştır. Şiirde belirli bir uyak düzeni ve hece ölçüsünün bulunmayışı da ikinci yeni şiir topluluğunun en önemli özelliklerindendir. Örneğin şiirin ilk kısmı yirmi bir dizeden oluşurken şiirin ikinci kısmı dörtlük şeklinde yazılmıştır. Şiiri redif ve ses benzerlikleri açısından inceleyecek olursak net ve düzenli bir şekilde redifler ve ses benzerlikleri yoktur ama dizelerin çoğunluğunun yüklemi "koydu" fiilidir ve bu fiilin tekrarlanması şiirin kulağa daha hoş gelmesini sağlamıştır. Şair şiirinde anlaşılır kelimelere yer vermiştir ve yabancı sözcükler kullanmamaya özen göstermiştir. Ayrıca şiirde takılmadan okunabilecek akıcı bir anlatım söz konusudur. Bu da şiirin sıkılmadan ve yorulmadan okunabilmesini kolaylaştırmıştır.

Şair şiirinde örtük iletilere yer vermiştir. Bu örtük iletiler imgeler ile sağlanmıştır. Şiirin konusu bir adamın masanın başına oturup hayatını sorgulamasıdır ve adamın ruh halinden yola çıkarak temasının hayatın dertleri, gerçekleri ve yorgunluk olduğu söylenebilir. Ayrıca şiirde kullanılan masa da aslında bir semboldür. Adam masaya sürekli bir şeyler koyarak aslında adamın hayatında yaşadığı olayları, dertleri, sıkıntıları gözden geçirdiğini vurgulamıştır ve adamın sıkıntılarını koyduğu masa da hayatını sembolize etmektedir. Şiirde, "3X3= 9" eder adam masaya onu da koydu ifadesi ile adamın hayatındaki gerçekleri de irdelediği yargısına ulaşılabilir. Şiirin son cümlesinde "Masa da masaymış ha" ifadesinden de adamın hayatında birçok derdi olduğu çıkarımı yapılabilir.

Akıcı ve kolay anlaşılabilir bir dille yazılmış olan bu şiiri okurların farklı bakış açılarıyla yorumlamaları mümkündür.

Mert Ege ORAL 9A

Masa Da Masaymış Ha

Adam yaşama sevinci içinde
Masaya anahtarlarını koydu
Bakır kaseye çiçekleri koydu
Sütünü yumurtasını koydu
Pencereden gelen ışığı koydu
Bisiklet sesini çıkrık sesini
Ekmeğin havanın yumuşaklığını koydu
Adam masaya
Aklında olup bitenleri koydu
Ne yapmak istiyordu hayatta
İşte onu koydu
Kimi seviyordu kimi sevmiyordu
Adam masaya onları da koydu
Üç kere üç dokuz ederdi
Adam koydu masaya dokuzu
Pencere yanındaydı gökyüzü yanında
Uzandı masaya sonsuzu koydu
Bir bira içmek istiyordu kaç gündür
Masaya biranın dökülüşünü koydu
Uykusunu koydu uyanıklığını koydu
Tokluğunu açlığını koydu.
Masa da masaymış ha
Bana mısın demedi bu kadar yüke
Bir iki sallandı durdu
Adam ha babam koyuyordu.

Karanlık Günler Yakın

Bir anda hayattaki tüm yanlışlarınızın yüzünüze vurulduğunu düşünün. Bütün hatalarınız ve bunların geniş vadede olacak sonuçları size anlatılıyor. Tüm suçluluklarınız size bir anda hatırlatılıyor, kalbini kırdığınız insanlar, yarım bıraktığınız duygular, çektirdiğiniz acılar, yaptığınız tüm haksızlıklar ve vicdan azabı sebebi olabilecek her şey... Her şey o kadar doğru geliyor ki duymak istemiyorsunuz. 1984 de asıl yazılış amacı soğuk duş etkisi uyandırmak olan bir eser. Kişisel bir uyanmanın yarattığı etkiyi hayal edebildiyseniz, bir de toplumunkini düşünün.

Hem daha önce üstünde durulmamış konular hem de bu kadar rahatsız edici gerçekler bir araya gelince bu kitap sevilmiyor. Çünkü insanoğlu doğruları da, doğruyu söyleyeni de sevmez. Cahil insanların neden bu kadar mutlu olduğunun, bir şeylere uyanmış ve dünyayı güzelleştirmek gibi hayalleri olan temiz insanların neden heba olduğunun açıklaması bu; sevmiyoruz, doğrulardan kaçıyoruz. Nerede bizi mutlu edecek yalanlar varsa oraya koşuyoruz. Kitap bağlamından kısa bir süreliğine uzaklaşıp kendi özel hayatınızı düşünün, hangi biriniz sahte olduğu her halinden belli bir mutluluğa kendini teslim etmedi? İnsanın doğasından gelen bu duyguya oynayan G. Orwell da aslında kaçamayacağımız tek bir gerçeğe ulaştırmaya çalışıyor bizi: Gerçeklerden sonsuza dek kaçamayacağımız gerçeği.

İnsanlar bencil, insanlar ileriyi düşünmeden hareket ediyor, insanlar kötü, insanlar acımasız... Bunları anlattığımız zaman çok şey söyleyebiliriz aslında, ama dönüp baktığımızda dışarıda bunları farklı şekilde söyleyen çok fazla insan var ve hepsi bunu söyleyerek başka bir yere varmaya çalışıyor. Herkesin söylediği genellemelerdense kıyıda köşede kalmış gerçeklerden bahsetmeyi tercih ettiğimiz zaman çok fazla kavrama bir anda rastlıyoruz. Büyük Birader'i okuduğumuz anda herkesin kafasında yanan figür başka birine ait olabiliyor. Kiminin öyle bir Büyük Birader'i var ki inançları onu düşünürken bile korkmaya zorluyor, kendi düşünce polisleri kendisini içten içe yiyip bitiriyor. Her gece korkudan anlamını bile bilmediği dualar ederken açtığı ellerinin aslında kelepçelendiğini görmeyen çok fazla insan var, çok fazla da insan var ki kelepçeleri için hassas konular seçerek "Küçük Büyük Biraderler" oluyorlar.
Bu o kadar zor sayılmaz aslında, sadece henüz başkaldırmamış bir insan ve onu derinden yaralayıp korkutan bir konu bulun, işte kendi minik distopyanızı oluşturdunuz bile.

Başkaldırmaktan söz etmişken, yazar bilinçlenmeyen insanların başkaldıramayacağını, başkaldırmak için ise önce bilinçlenmek gerektiğini söylüyor. Kısacası önce neye başkaldırdığımızı öğrenmemiz gerekiyor. Eskiden bize verilen her şeyi düşünmeden, sorgulamadan kabul eden robotlardık. Şimdi ise belki başkaldırmayı öğrendik, ama henüz öğrenemediğimiz çok şey var. Şimdi sadece birbirinin taklit edebilme konusunda yetenekli daha gelişmiş robotlarız. Daha neye başkaldırdığımızı biliyor muyuz? Yoksa birer papağan gibi birbirimizi mi tekrarlıyoruz?
Toplumların gidişatı hiç iyi olmayan yerlerde sürükleniyor. İçerisinde bulunduğumuz farklı toplumların hepsi birbirinden farklı bir intihar şekli seçmiş, sonunun geleceği günü bekliyor. Kimi çeşitli yollarla diğer toplumlara üstünlük kurmaya çalışırken farkında olmadan kendi kuyusunu kazıyor, kimi gençlerini nasıl yetiştireceğini bile bilmiyor, kimi de gelişeceği yerde direnerek yerinde sayıyor ve günden güne yozlaşıyor. 67 yıl öncesinden geleceğini tahmin eden Orwell, günümüzde yaşadığımız olaylarla da ilerisi için bile yanılmadığını bir daha kanıtlıyor ve aslında sonumuzun da nasıl geleceği konusunda da yanılmayacak gibi gözüküyor. İnsanların kalbinden ve cinsellikten duyguları, toplumdan özgürlüğü çıkarırsanız ne kalır? Toplum onu bağlayan ve toplum haline getiren değerlerini kaybeder; sadece insanlara, insanlar da sadece bedenlere dönüşürler. Eğer bu dönüşümü göremiyorsanız, bu distopyayı okumanıza rağmen bir şeyleri fark edemediyseniz, uyanamadıysanız belki de bazı konularda daha fazla düşünmenizin vakti çoktan gelmiştir. Hala yapılabilecek şeyler varken, hala az da olsa umut varken. Düşünün, çünkü insanı öylesine bir hayvandan veya android'den ayıran şey bu, düşünmek. Siz de onlardan birine dönüşmeden önce başlayın düşünmeye. Uyanın! Çünkü yakında bunu yapmak için fırsatınız olmayabilir.

Vita Selin KESKİN 9 A

Pruvanız Neta

Hepimiz hayat adlı bir geminin yolcusuyuz. Hayallerle, umutlarla, iyi dileklerle farklı sebeplerden dolayı demir almışız ve kendimize sığınacak sıcak bir liman arıyoruz. Dilimizde bir türkü, karnımızda sıkışan kelebekler, içimizde rüzgârın tenimizi okşaması gibi ferah bir umut...

Bildiğim bir denizci : "Gemine hâkim olmak istiyorsan çapana önem verdiğin kadar halatına da önem vereceksin. " demişti. Ne kadar da doğruymuş! Nedenini yeni yeni anlıyorum bunu ise toyluğuma veriyorum. Bir gemiymiş hayatım benim, maviliklere ve sonsuza yelken açan. Hedefler koymuşum kendime, süzülerek varıyorum farklı koylara. Hal bu ya gelecek kaygım, streslerim, hırslarım, bazen yanlış anlayışlarım bazen ise hiç anlamayışlarım gözümü kör etmiş. Aman şu çapayı atıp hedefe ulaşayım da ne olursa olsun demişim. Asıl önemli olan bu değilmiş, varınca fark ettim. Halatım umudummuş benim. O tutarmış ellerimden beni hırçın dalgalara, sonu gelmez akıntılara ve fırtınalı günlere karşı.

Elime bir kitap geçti geçenlerde: Latife Tekin, Berci Kristin Çöp Masalları. Berci Kristin Çöp Masalları (1984), Tekin'in Sevgili Arsız Ölüm'den sonra yayınlanan ikinci eseri. Anlatım tarzı olarak ilk kitabın peşinden koşan, şiirsel bir dille yazılmış bu kitap, isminin hakkını veren bir yoksulluk masalı. Sosyal bilimci gözüyle baktığınızda ise genel olarak bir sosyoloji masalı. 1950'lerden sonra artan göçle Türkiye'nin önemli bir gerçeği haline gelen gecekondulaşma ve gecekondu olgusu bu kitabın ana eksenini oluşturuyor. Eser, adı sonradan Çiçektepe olacak bir mahalleye kurulan ilk gecekonduların hikâyesi ile başlıyor. Tenekeden, çöpten, kartondan kurulan bu gecekonduların, yıkım ekipleri tarafından defalarca yerle bir edilmesi, halkın yılmadan yorulmadan yenilerini dikmesi, yıkım ekiplerinin sonunda gitmesi ve bölgenin bir gecekondu mahallesine dönüşmesi Tekin'in masalsı diliyle anlatılıyor (Papuççular, 2013).

Çöplükten, yani birilerinin artıklarından kurulmaya çalışılan bir ülke olan Çiçektepe'de çocuklar, çöpten bulup kaçırdıkları; kolları bacakları kopmuş naylon bebeklerle oynardı. Kadınlar, buldukları süslü kırık aynaları gizlice ceplerine atıp yine çöpten buldukları taraklarla geceleri o kırık aynalara bakıp saçlarını tarardı. Çöp sinekleri taranmış saçlara konmaktan imtina etmezdi.

Fabrika kokularına karışan çöp kokuları insanların çöpten bulduklarıyla yaptıkları evlerine dolduğundan zehirlenmemek için tas tas yoğurt yerdi insanlar. Geceleri sinekten korunmak için naylon çuvallara girerlerdi. Çuvalların ağızlara gelen kısımlarına ağız delikleri açılırdı ki nefes alınırdı o deliklerden (Akpolat, 2011). İşte bu çetin yaşam şartları altında insanlar ruhlarına üflenmiş saf umutlar ile yaşama tutundular. Kimi zaman bağnaz davrandılar, hacı-hocadan medet umdular, çaput bağladılar, rüzgâr taşladılar, fener alayları yaptılar... Şu zamanda hepimizin asla yapmam dediği şeyler, biliyorum. Doğruluğunu ya da mantığını tartışmıyorum ama tüm bunların hoşuma gitmediğini söyleyemeyeceğim. Çünkü kanımca önemli olan şey, bir insanı hayata bağlayan şeydir ve ben buna karışmam.

Sözlerimi yavaş yavaş sonlandırırken Necdet Özel'in bir sözünü aktarmak istiyorum: "Denizleriniz sakin, pruvanız neta, ufkunuz ve bahtınız açık olsun." (Cihan, 2015). Bunların yanı sıra umut sizinle olsun ve her şeye umut olun.

Kaynakça

Akpolat, F. (2011, Mart 2). Ribbon . Şubat 13, 2019 tarihinde Berci Kristin Çöp Masalları: http://kurdele-sarmasigi.blogspot.com/2011/02/berci-kristin-cop-masallar.html adresinden alındı

Cihan. (2015, Haziran 17). Haberler.com. Şubat 13, 2019 tarihinde Necdet Özel: Denizleriniz Sakin, Pruvanız Neta, Ufkunuz ve Bahtınız Açık Olsun: https://www.haberler.com/necdet-ozel-denizleriniz-sakin-pruvaniz-neta-7424673-haberi/ adresinden alındı

Papuççular, H. (2013, Kasım 30). Berci Kristin Çöp Masalları. Şubat 13, 2019 tarihinde Beğenmeyen Okumasın: http://begenmeyenokumasin.com/berci-kristin-cop-masallari/ adresinden alındı

Zeynep Naz SÜVARİ 10 FEN A

"SABAHATTİN ALİ" DOSYASI

MAPUSHANE

Sabahattin Ali'nin "Kağnı, Ses, Esirler" adlı kitabında yer alan "Bir Şaka" adlı öyküsü beni en çok etkileyen eserlerden biriydi. Öykü Konya Hapishanesine yeni giren bir mahkûmun başka bir mahkûmla karşılaşmasını anlatıyor.

Konya'daki bir hapishanede geçen öyküde olayların zamanı hiçbir zaman kesin olarak verilmemiştir ancak mahkûmların kullandıkları kelimelerden yola çıkarak en az otuz-elli sene öncesinde geçiyor diyebilirim. Öyküdeki karakterlerin sayısı bir elin parmağını geçmiyor. İlk başta karakter sayısındaki kıtlık eksik bir nokta gibi görünebilir ama bence öyküyü daha etkileyici yapan bir unsur bu. Çünkü bir sürü karakterin kişiliklerini, duygularını, düşüncelerini vb. kişisel özelliklerini anlamak zor, güç olurdu. Ancak karakter sayısı bu öyküdeki gibi indirgenince, karakterlerin iç dünyasına girmek daha kolay oluyor. Öykü ana karakterimizin Konya "mapushanesi"ne düşmesiyle başlıyor. Burada ilginç biri olan Cavit Bey ile karşılaşıyor. Cavit Bey'i ilginç yapan en önemli nedenlerden biri, geçmişi hakkında hiç kimsenin herhangi bir bilgisi olmaması. Neden burada olduğu, ailesi ... Cavit Bey hakkında çok bilgimiz olmasa da Havzalı olduğunu ve Konya Hapishanesi' nde akrabalarından uzakta olduğu için çok yalnızlık çektiğini biliyoruz. Bu nedenden dolayı bir gün Cavit Bey Samsun Hapishanesi'ne naklini istiyor. Ana karakterimiz de bir münasebetsizliğe kapılıp Cavit Bey'e bir şaka hazırlıyor. Bir mektuba sanki nakli onaylanmış gibi bir resmi bir şekilde bir metin hazırlıyor ve bir gardiyan aracılığıyla bu kağıdı Cavit Bey'e yolluyor. Cavit Bey kağıdı okuyunca mutluluktan ne yapacağını şaşırıyor. Bavulunu hazırlıyor, insanlarla vedalaşıyor ve başlıyor beklemeye. Hakkında hiçbir şey bilmediğimiz Cavit Bey gidiyor yerine heyecanlı bir çocuk geliyor. Karısını çocuklarını tüm hayatını anlatıyor Cavit Bey. Cavit Bey bunları anlatırken yanındakiler de alaycı bir şekilde gülüyor ancak Cavit bey etrafındakilerin yüzündeki alayı fark edemeyecek kadar kendini hülyalarına kaptırmıştı. Ancak bu böyle kalmıyor ve sonunda Cavit Bey de bu şakayı anlıyor. Cavit Bey ağlıyor ve çok üzülüyor. Birkaç gün sonra ana karakterimize bir mektup geliyor ve mektupta "İstanbul müddeiumumiliğine teslim edilmek üzere candarmaya teslimi" yazıyor. Farklı insanlarla tanışacak olması, oraya alışkın olması, orada tanıdıklarının olması gibi nedenler ana karakterimizi çok mutlu ediyor ve karakterimiz bavulunu topluyor, insanlarla vedalaşıyor. Karakterimiz yola çıkıyor ve sevk kağıdına bir daha bakıyor ancak kağıtta "İstanbul müddeiumumiliğine, Sinop hastanesi'ne gönderilmek üzere teslim edilecektir" yazıyor. Bunu okuyan karakterimizin başından aşağıya kaynar sular dökülüyor. Tanıdığı insanların yanına gitmeyi geçtim, hiç kimseyi tanımadığı bir yere gidiyordu. "Gurbet Hapishanesi'ne". Oraya vardıktan sonra, Cavit Bey'den karakterimize bir mektup geliyor ve mektupta şöyle yazıyor:
"Bir müddet için hiddetime yenilmiş, bana yaptığınız o şakadan sonra Allah'a dua ederek: 'O da bana yaptığı gibi bir şeye uğrasın!' demiştim. Duamın bu kadar çabuk kabul edileceği ve size bu kadar ağır dokanacağı aklıma gelmezdi... Yaptığım bu kötülüğü bana bağışlayınız!.." İşte öykünün iletisi bu satırlarda gizli. Karakterimizin adını bilmemizin en önemli sebeplerinden biri de öykünün kahraman bakış açısıyla yazılmış olmasıdır. Özetleme, şuur akışı, diyalog ve iç monolog tekniklerinden yararlanılan bu öyküde özellikle özetleme tekniğine sıkça yer verilmiştir. Bu sayede kısa, akıcı ve insanı sıkmadan okunabilen bir öykü olmuştur. Belki de okurken sürüklenmemin en önemli sebebi de budur.

Uzun lafın kısası, Sabahattin Ali'nin "Bir Şaka" adlı öyküsü fevkalade bir öyküdür. Bilhassa benim gibi uzun metinler okumaktan sıkılanlar için, Sabahattin Ali'nin öyküleri bir kaçış yoludur.

Alper KAYA 9A

"Düşman" Öyküsü Üzerine

Evin sahibi olan genç adam; stabil, fazla sorgulamadan düzenli olarak bir işte çalışarak geçimini sağlayan, kendi ufak zevkleri olan, hayatındaki düzenden memnun olmasına rağmen boşluk kavramından tam olarak uzaklaşamayan, sabit fikirlere sahip, düşünceleri olgunlaşamamış ve karakteri üzerinde kötü yorum yapılmasından, eleştirilmekten ve küçümsenmekten korkan, rahatsız biridir. Evde birden beliren diğer adam ise evin sahibi ile eski okul arkadaşıdırlar. Bu kişi ev sahibinin aksine kendi idealleri, doğrularını savunan, düşüncelerini hayatına entegre edebilen, neyin nasıl ve niçin gerçekleştiğini, meydana geldiğini sorgulayan, cezaevinden kaçmış biridir.

Yazar, öyküyü ilahi bakış açısıyla yazarak insanların duygu ve düşüncelerini, davranışlarına yansıttıkları hareketleri detaylıca ele almıştır. Ev sahibinin karar vermekte zorlandığı iki farklı fikri insan psikolojisine dayanarak yazmış ve öykünün okuyucunun olayın içindeymişçesine sürekleyici ve akıcı bir anlatıma sahip olmasını sağlamıştır. Teması, farklı görüşlere sahip iki eski dostun birbirlerine düşüncelerinden dolayı birbirlerine düşmanlık beslemeleridir. Öykünün konusu ise "Fikirlerin insanların ilişkilerine olan etkisi"dir. Olay yazısı türünde kaleme alınan öykü genç adamın evinde bir gece vakti geçmektedir. Her günkü rutini sonrası evine dönen adam, eve girdiğinde evde bir insan gölgesi görür. Yaklaştığında, gölgenin sahibinin herhangi bir yoksul veya dilenci olmadığını eski okul arkadaşının olduğunu anlar. Eve girerler ve sohbet etmeye başlarlar. Bu sohbet, evin sahibi olan genç adam ve evde misafir(!) olarak bulunan iki insanın -karakterleri bambaşka- bakış açıları ve fikirler doğrultusunda şekillenen bir diyalogtur. Dünyaya farklı pencerelerden bakan bu iki insanın belirli bir konu üzerinde gitmeyen bu sohbetlerinde dışarıya tam anlamıyla yansıtılmayan küçümseme, sinir ve iğneleme cümleleri bulunmaktadır. Kısa ama bir o kadar yoğun duyguların barındığı bu muhabetten sonra evin sahibi olan genç adam rahatsız olmuştur. Hıncını çıkaramamanın verdiği o güçlü duyguyu içinde hissetmekten kendini alıkoyamamıştır. O sırada gazetede gördüğü, şu an evinde yatan eski arkadaşının polisler tarafından aranmakta olduğunu okur. Bunun üzerine (binaenaleyh) düşünceleri, evin sahibi olan genç adamı o anda ne yapması gerektiğiyle ilgili bir çıkmaza sokar. En sonunda polisleri aramayı uygun görür. Kendisine bakan küçümseyici bakışları kaldıramayacağı ve yaptığı hareketin sonucunda eski arkadaşına mahcup olacağını bildiğinden polisler geldiğinde adamın yattığı odayı göstererek, arkadaşına bakma cesaretine sahip olmadığından yukarı kata sanki hiçbir şey olmamış gibi usulca çıkar. Öykü; karakterlerin iç dünyasını hiçbir kaygı olmadan okuyucuya vermiştir. Dolayısıyla bilinç akışı tekniği kullanılmıştır. Öyküde ev sahibinin kendi iç konuşmalarına yer veren yazar iç konuşma(-monolog) tekniğini de kullanmıştır. Aynı zamanda karakterlerin birbirleriyle karşılıklı olarak konuştumalarına yer verilmesi de öyküde diyalog tekniğinin de yer aldığını gösterir. Sabahattin Ali, farklı anlatım teknikleri kullanarak öykünün anlatımını canlı tutmuştur.

Düşman öyküsü kısa ve öz bir şekilde belirli bir olayı anlatırken öyküden çıkarılacak sonuç okuyucunun iradesine bırakılmıştır. Eserin kalema alındığı dönemdeki şartlar öyküye yansıtılmış ve gerçekleşmesi mümkün olan bir olay kurgusallaştırılmıştır. Düşman, okunmaya değer bir öyküdür.

Ece ARPACI 9 FEN A

YANIK SESLİ KADIN: GRAMOFON AVRAT

Sabahattin Ali bu eserinin adını öykünün kahramanı olan kadının yanık sesinden dolayı "Gramofon Avrat" olarak seçtiğini düşünüyorum.

Hikayede her şey Azime'nin bu kadını ele geçirmesiyle başlar. Daha yirmili yaşlarında olmasına rağmen bu kadının yanık bir sesi, diğer kadınlardan daha güzel dans eden bir vücudu vardır. İşte bu özelliklerinden dolayı bütün delikanlılar varını yoğunu satıp, bu kadını izlemeye gelirler. Fakat her oturakta bu kadın için bir kavga çıkar. Gramofon Avrat ise her kavganın içinden sıvışır bundan dolayı da hikayede Gramofon Avrat için "şeytan kız" lakabı kullanılır. Gramofon Avrat'ın değişik bir huyu vardır: Bir gördüğünü bir daha hatırlamaz. Fakat bu kadının da unutamadığı biri elbette olmuştur. "Hüseyin Ağa'nın arabacısı Murat" Murat her oturaktan sonra Gramofon Avrat'ı şehre götürür. Ama bir gün Gramofon Avrat çıkan bir çatışmada vurulur. Daha sonra Murat onun için içeri girer ve hiç düşünmeden iri nagantını çıkarıp içeridekilere sıkar. Murat vurulan kadını da alıp şehrin ters tarafına götürür ama burada candarmalar tarafından yakalanır ve on iki buçuk sene hapis yer.

Bu yanık sesli kadın o günden sonra bir daha oturağa gitmez. Kendini hiç düşünmeden adam vuran bu delikanlıyı beklemeye başlar.

Sabahatin Ali, öyküyü yazarken sade ve anlaşılır bir dil kullanarak öyküleyici ve betimleyici anlatım biçimlerinden faydalanmıştır. Öyküsünde anlattığı olayda bir oturak kadınının yaşadığı sıkıntılı hayata yer vermesi yazarın toplumcu gerçekçi bir yazar olduğunu ortaya koymuştur.

Perisu AKKAYMAK 9 FEN B

İrtihalden Dönmek

Ölüm; ilk söylenişte insanın içinden bir ürperti geçirir, korkutur belki de. Çoğu zaman yaşamak, ölmekten daha caziptir. Fakat kimi zaman da ölüm en güzel kaçış yoludur bu hayattan.

Sabahattin Ali "Mehtaplı Bir Gece" adlı öyküsünde; ölümün yerine göre nasıl baş edilmez bir ihtiyaç haline geldiğini ama insanın yokluğuna bir varlık ekleyebildiği durumlarda ölümün ne denli anlamsızlaştığını anlatmış.

Bu anlatım oldukça başarılı bir betimleme ve okuyucuyu hikayeye bağlayacak akıcı bir üslupla yapılmış.

Hikayenin başlangıcında karakterin ihtiyaç duyduğu ölüm, artık bu evrendeki yokluğunun bir getirisiydi. Karakter, kendisini öldürmeye hazırdı. Tenha bir yerde intihar, o sırada hissettiği açlığı dindirmekten daha çekiciydi. Sartre'a göre "İntihar dünyada var olmanın bir başka yoludur, çünkü kişi bir eylem olarak ölümü seçtiğinde, kendi varlığının farkına vararak, varlığının tanımını hiçlikle yapar." Ve Sabahattin Ali'nin karakteri Sartre'nin de dediği gibi bu yokluğu ancak ölümle var edebilecek konumdaydı.

Sabahattin Ali'nin karakteri; dayısı, dayısının çocukları tarafından kabul edilmemişti. Hemşehrilerinin durumu kendine kadardı. Dımdızlak ortada kalmıştı. Yalnızdı. Kabul edeni yoktu. Ona el uzatan, onun için üzülen kimsecikler yoktu. Zaten biraz da yok gibiydi. Çünkü yalnızlık insana zulümdür, insana kendini unutturur. Karakter çevresindeki insan kıtlığında, ciğerleri yok olana dek öksürse o sesi duyacak tek kişi bulamazdı ve karakter ölse arkasından tek kişi ağlamazdı çünkü birileri için `gerçekten` anlam ifade etmeyeli çok olmuştu.Yoktu. Ama...Ama o mehtaplı gece birisi ona sıcak bir aş, kuru bir ekmek ve sıradan bir yatak verecek kadar onun yalnızlığına ortak olmuştu. Zaten yalnızlık, kendine bir ortak bulana kadardır. Karakter, başında bekleyen birisinin olmasının gücüyle, ölümü elinin tersiyle itti ve ölüm, kolları açık onun ardından bakakaldı.

Çünkü o artık var'dı. Onu gören birileri, hiç değilse birisi var'dı. İrtihalden dönmek bu kadar kolay ama bir o kadar zordu.

Sabahattin Ali insanın var olmak için insana muhtaç olduğunu "Mehtaplı Bir Gece" de var olmaya muhtaçmışçasına anlatmış.

Gülce DURU SÖZ 9 FEN B

"Kafakağıdı" Öykü İncelemesi

Kafakağıdı adlı öykü Sabahattin Ali tarafından yazılmış bir olay öyküsüdür ve 1936 yılında yayınlanmıştır. Öyküye adını veren "Kafakağıdı" sözcüğü aslında nüfus cüzdanıdır. Yazarın "Kafakağıdı" gibi birçok öyküsü ve oyunu YKY yayınları tarafından tek bir kitapta toplanmış ve 1997'de yayınlanmıştır.
Kafakağıdı adlı öykünün konusu, yaklaşık 80 yaşında olan bir dede de dahil olmak üzere yol parasını ödeyemeyenlerin jandarmalar tarafından hapishaneye getirilmesidir. Hikayede "Yoksulluk" teması üzerinde durulmuştur. Çünkü olay yol parasını ödeyemeyen insanların etrafında dönmektedir. Hikayenin temel çatışması ise zenginlik-fakirlik, adalet-adaletsizliktir. Hikayede dedenin arsalarını kaybetmesinde yaşadığı "adaletsizlik" ve yol parasının ödeyemeyen kişilerin hapse girmesine sebep olan "yoksulluk" temi üzerinde durulmuştur. Ayrıca da zenginlik-fakirlik, adalet-adaletsizlik gibi birbirine zıt kavramlar hikayede yer almıştır ve birbirine karşıt olan bu kavramlar hikayenin genel akışına çok iyi bir şekilde harmanlanmıştır. Kafakağıdı, hapishanede bulunan bir kişi tarafından birinci ağızdan anlatılmıştır. Bu yüzden hikaye kahraman Bakış Açısı ile kaleme alınmıştır. Ayrıca anlatan kişinin hikayeyi anlatışı gayet akıcı ve yalındır. Bu yüzden hikaye duraklamadan, akıcı bir şekilde okunabilmektedir ve bu durum da okuyucunun kitaba kolayca adapte olabilmesini sağlamakta hikayeyi sıkıcılık ve tekdüzelikten kurtarmaktadır.

Hikayenin ne zaman geçtiği tam olarak bilinmemektedir. Fakat okur, kitapta geçen bazı ifadelerden olayın hangi dönemde geçtiğini az çok tahmin edilebilmektedir. Örneğin kitaptaki yaşlı dedenin anlattıklarından nüfus kağıdına adapte olamadığı ortadadır. Bu da o dönemler nüfus cüzdanının yeni çıktığının ve dedenin nüfus cüzdanlarının hepsi devletin değil mi diyerek bu yeniliği benimseyemediğini, alışamadığını göstermektedir. Bu durum, hikayenin nüfus cüzdanının toplumun tüm kesimlerinin alışamadığı kadar yeni bir zamanda geçtiğini göstermektedir. Hikayedeki karakterlere gelecek olursak, karakterler, jandarmalar, hapishanedeki suçlular, yol parasını ödeyemeyenler ve yol parasını ödeyemeyen dededir. Hikayede karakterler ile ilgili bilgi vermekten kaçınılmıştır. Dahası ana karakter gibi olan dede bile detaylı bir şekilde anlatılmamış, karakterlerin özellikleri yüzeysel bir şekilde anlatılıp geçilmiştir. Bu sayede zaten kısa olan hikaye daha da kısalmış ve çok yüzeysel hale gelmiştir. Hikayede diğer karakterler olmasa bile dedenin özellikleri üzerinde biraz daha fazla durulabilirdi ve hikaye daha ilgi çekici bir hale gelebilirdi.

Sabahattin Ali sade ve akıcı üslubunu "Kafakağıdı" öyküsünde de kullanmıştır. Yazar hikayesinde diyalog tekniğine yer verirken farklı bir teknik olan geriye dönüş tekniğini de kullanmıştır. Böylece yazar geriye dönüş tekniğiyle dede hakkında okuyucunun aklında kalan soru işaretlerini de gidermiştir.

Toplumsal içerikli mesajlar içeren "Kafakağıdı" öyküsünü keyifle okuyacağınızı düşünüyorum.

Mert Ege ORAL 9A

"Köstence Güzellik Kraliçesi" Öykü İncelemesi

"Köstence Güzellik Kraliçesi" adlı öykü 1936 senesinde Sabahattin Ali'nin "Kağnı, Ses, Esirler" adlı kitabında yayımlanmış bir olay öyküsüdür. Öykünün adında geçen Köstence, Romanya'nın kıyı şehirlerinden biridir

Öykü, Sabahattin Ali'nin "Kağnı, Ses, Esirler" kitabında işçiler ve köylüler ekseninde gerçekleşmeyen tek öyküdür. Konusu Berlin'e gelen bir adamın gazinoda tanıştığı bir yabancının aşk hikayesini dinlemesidir. Öykü, karakterimizin bir gece yarısı Berlin'e gelişi ile başlar ve öykü bu karakterin bakış açısı ile anlatılır. Şehir merkezinin koşuşturmasından bunalan anlatıcı bir otobüse atlayarak şehrin kenar mahallelerinden birinde iner. Burada duyduğu müzik sesini takip ederek bir gazinoya girer. Orada aynı masaya oturduğu ve daha önce tanımadığı bir adamın hikayesini dinlemeye başlar. Adam Köstence şehrine gittiği bir zamanda çok güzel bir kadınla Köstence güzellik kraliçesi ile tanışmış ve on beş gün gibi kısa bir süre içerinde birbirlerine aşık olmuşlardır. Adam kıza hep evlilik vaatleri vermiş, okulunu bitirince kızın yanında dönüp onunla evleneceğine söz vermiştir. Kız da o kadar bağlanmıştır ki adama onu bırakmaması gerektiğini, bırakırsa buna dayanamayacağını söylemiştir. Adam on beş günün sonunda uzun bir vedalaşmanın ardından Köstence'den ayrılmıştır. Ayrı oldukları süre boyunca mektuplaşmaya başlamışlardır ama adam hayat koşuşturması içerisinde bir zaman bulamayıp kızı çok aksatmış bir süre sonra da kıza hiç mektup atmaz olmuştur. Yıllar sonra adam Köstence'ye döndüğünde kızı tekrar bulmuş tekrar aşık olmuştur ama kıza tutamadığı sözlerden dolayı kız, kendi ve adam arasında güçlü bir duygusal duvar oluşturmuş onunla arkadaş olmasına rağmen o duvarı bir kere bile aşmamıştır. İkisi de aşk acısından büyük bir azap çekmektedir ama adamın hataları yüzünden bir daha bir araya gelememektedirler. Öykünün olay örgüsü temel olarak bu şekildedir ve buna dayanarak öykünün temasının aşk ve çaresizlik olduğunu söyleyebiliriz. Öykü bir olay öyküsü olmasına rağmen o kadar güzel bir şekilde kurgulanmış ve etkileyici betimlemelere yer verilmiştir ki normalde olay öykülerinde olanın aksine okuyucunun olaydan çok adamın ruh hali ve yaşadığı duygular üzerinde yoğunlaşmasını sağlamıştır. Öyküyü okurken okuyucu neredeyse her satırında adamın çaresizliğini görebilmektedir. Hikaye boyunca hem kız hem de adam birbirlerinden vazgeçmenin eşiğine gelip aslında tam olarak asla birbirlerinden vazgeçememişlerdir.

"Köstence Güzellik Kraliçesi" akıcı bir dille kaleme alınan, okuyucuda merak uyandıran ve duyguları sonuna kadar yaşatan, adeta adamın çaresizliğini kendi içinizde hissetmenizi sağlayacak iç burkucu bir aşk öyküsüdür. Öyküyü kesinlikle okumanızı tavsiye ediyorum.

Ece ÖZSAN 9-A

Gözlerimden öptü,
Ellerimden öptü, elkerimden.
Avuç içlerimden öptü.
Unutabilir misin şimdi?
Ben ölsem, unutamam.

Sabahattin Ali

GEZİ NOTLARI

Büyülü Şehir: "ROMA"

Yazıma Ayhan Sicimoğlu'nun meşhur lafıyla başlamak istiyorum, "Roma'dayım, keyiften komadayım." Termini İstasyonu'nu başlangıç noktası kabul ederek, gezilecek yerleri anlatmaya başlayacağım. Termini'nin önünden Kolezyum'a kadar inen caddenin adı Via Cavour, bizim otelimizde bu cadde üzerinde bulunuyor. Roma'nın en önemli dinî yapılarından biri olan Santa Maria Maggiore Bazilikası da burada yer alıyor. Hikâyeye göre, Meryem Ana, Papa'nın rüyasına girer ve ona bir kilise inşa etmesini, bu kilisenin yerini de yarın karla işaretleyeceğini söyler. Ertesi sabah yaz ortasında olmalarına rağmen kilisenin bugün bulunduğu yere kar yağar. Kilise Meryem Ana'ya adanır ve her yıl 5 Ağustos'ta kubbesinden beyaz çiçekler serpiştirilerek o gün kutlanır. Caddenin sonunda tüm ihtişamıyla Kolezyum karşılıyor sizleri. Kolezyum 50 bin kişi kapasitesi ile dünyanın en büyük amfiteatr'ı ve aynı zamanda Dünyanın 7 Harikasından biri. İnşası 8 yıl, açılış törenleri 100 gün süren Kolezyum'un, sadece açılışında 5 binden fazla hayvan ve bir o kadar da insan öldürülmüş. Gladyatörler; köleler, suçlular ve savaş esirlerinden seçilerek eğitilir, birkaç müsabakadan sağ kurtulsalar bile 30 yaşına gelmeden, sıkı eğitim şartlarından ve vücutlarında açılan yaralardan dolayı ölürlermiş. Kolezyum'da vahşi hayvanlar gladyatörlerle ya da hayvanlar birbirleriyle dövüştürülür ve bu gösteriler zevkle izlenirmiş. Ayılar günlerce aç bırakılıp sonrasında zırhsız ve silahsız gladyatörlerle dövüştürülürlermiş, ne kadar vahşice! Mazisi vahşet ve kanla çevrili olan Kolezyum, günümüzde kişi başı 12 avro karşılığında ziyaret edilebiliyor. Çok uzun kuyruklar beklememek adına bileti internetten almakta fayda var ya da bizim gibi kapanışına bir saat kala giderseniz kolaylıkla içeri girebilirsiniz. İçeride hayvanları ve insanları ölüme götüren hücrelerden ve koridorlardan başka da pek bir şey bulunmuyor aslında. Günümüze sadece kalıntıları ulaşan, yıkık bir harabe şeklinde bulunan Foro Romano, Kolezyum'un hemen karşısında yer alıyor.

Roma Forumu eskiden Antik Roma'nın şehir merkezi konumundaymış ticaretin, siyasi ve dini işlerin yönetildiği yermiş. Roma'da İstanbul gibi yedi tepe üzerine kurulan şehirlerden. Roma kurulmadan önce insanlar yedi tepe üzerinde küçük gruplar halinde yaşarlarmış. Bu gruplar bir arada yaşamaya karar verdiklerinde, tepeler arasındaki bataklıkları kurutarak, oralara pazar yerleri kurmuşlar ve uzun yıllar sonra Roma meydana gelmiş. Bu tepelerden Palatino ve Capitoline, Kolezyum'a yakın konumlarda bulunuyor. Yazının başında belirttiğim gibi Palatino Romulus'un Roma'yı kurduğu yer olarak biliniyor. Kolezyum'un önünden başlayan ve Piazza Venezia yani Venedik Meydanı'na kadar devam eden cadde Fori Imperiali Caddesi. Bu cadde Roma'nın en ünlü caddelerinden biri. Caddenin son bulduğu Venedik Meydanı'nda sizleri devasa bir anıt karşılıyor. Bu anıt İtalya'nın ilk kralı Vittorio Emanuele II için yaptırılmış. Romalılar bu anıtı şehre hiç yakıştırmamış ve 'Roma'nın Takma Dişleri' 'Düğün Pastası' gibi alaycı isimler takmışlar. Merdivenlerden ücretsiz olarak en tepesine çıkılabilinen anıt insanlara çok güzel Roma manzaraları sunuyor. Burası başkentin ana yollarının birleştiği meydan olduğu için, şehrin merkez noktası kabul ediliyor. Venedik Meydanı'ndan başlayarak, Piazza del Popolo Meydanı'na kadar devam eden, diğer bir ünlü cadde, Via Del Corso. Burası çok keyifli bir alışveriş caddesi, sadece caddeyi yürümekle kalmayıp ara sokaklara girmekte fayda var. Her sokak sizi farklı sürprizlerle, ilginç sokak sanatçılarıyla, butik dükkânlarıyla, muhteşem mimarili binalarıyla ve benim Roma'da en çok sevdiğim minik köşeleriyle, meydanlarıyla karşılıyor.

Caddenin sonunda yer alan Piazza Del Popolo ise Roma'nın en büyük meydanı. İsmi halk meydanı anlamına geliyor, biz gittiğimizde de burada gösteriler düzenleniyordu. Caddenin sağ tarafında, Roma denilince belki de ilk akla gelen Aşk Çeşmesi, Fontana Di Trevi yer alıyor. Fontana Di Trevi aslında Üç Yol Çeşmesi anlamına geliyor, nedense sadece bizim ülkemizde Aşk Çeşmesi olarak anılıyor. Hem gündüzü hem gecesi mutlaka görülmeli. Çeşmede deniz atlarının çektiği bir deniz kabuğunun üzerinde binmiş Neptün heykeli bulunuyor. İnanışa göre, çeşmeye arkanızı dönüp, sağ elinizle sol omzunuz üzerinden para atar ve dilek dilerseniz, hem dileğiniz kabul olur hem de Roma'ya tekrar gelirsiniz. Geçen sene çeşmeye atılan paralar 1 milyon 400 bin avro civarındaymış ve her sene toplanan bu paralar bir hayır kuruluşuna gidiyor, oradan da ihtiyaç sahiplerine ulaştırılıyormuş.

Via Del Corso Caddesi'nin sonlarına doğru kesiştiği bir diğer ünlü cadde Via Dei Condotti. Bu cadde daha şık, daha lüks markaların yer aldığı, keyifli ancak her daim çok kalabalık bir cadde. Caddenin kalabalık olmasının bir diğer sebebi ise sonunda Piazza Di Spagna yani İspanyol Meydanı'nın yer alıyor olması. Bu meydanın en önemli özelliği İspanyol Merdivenleri'ne ev sahipliği yapıyor olması. 138 basamağa sahip merdivenlerin en tepesinde eski Romalılardan kalma bir dikilitaş ve Trinita Dei Montia Kilisesi bulunuyor. Bence burası Roma'daki en kalabalık ve en boğucu yer, neden bu kadar popüler olduğunu anlamak güç. Gelelim Via Del Corso Caddesi'nin sol tarafını gezmeye. Burada ilk olarak benim en sevdiğim hatta hayran kaldığım yapı Pantheon geliyor. Bütün Tanrıların tapınağı anlamına gelen Pantheon, eski Roma'nın en iyi korunmuş anıtı olarak günümüzde varlığını sürdürüyor. Pantheon, betondan yapılan ve desteksiz olan dünyanın en büyük kubbesine sahip. Aynı zamanda kralların, ressamların ve mimarların gömülü olduğu bir mezar yeri. Güneşli günlerde kubbedeki delikten giren güneş, penceresiz mahzeni aydınlatıyor. Yağmurlu günlerde ise kubbeden giren yağmur damlaları yerde bulunan minik deliklerden dışarı atılıyor. Pantheon'dan sonra çok tatlı ara sokaklardan geçerek Piazza Navona'ya ulaşabilirsiniz. Burası şehrin en ünlü ve en güzel meydanı, ortada üç adet çeşme bulunuyor, meydanın etrafına çok şirin cafeler konumlandırılmış, her daim sokak sanatçılarına, minik gösterilere ev sahipliği yapıyor. Meydanda bulunan çeşmelerin en ünlüsü Bernini'nin yaptığı Dört Nehir Çeşmesi (Amerika'da Rio de la Plata, Avrupa'da Tuna, Asya'da Ganj, Afrika'da Nil Nehri). Meydana yakın bir konumda da Campo de Fiori yani Çiçek Tarlası yer alıyor. Burada ikindiye kadar kurulu pazar tezgâhlarında alışveriş yapabilir, etrafta bulunan kafelerde lezzetli yemekler yiyebilirsiniz. Heykelinin hikâyesiyle ünlü Santa Maria in Cosmedin Kilisesi, Tiber Nehri'nin yanında yer alıyor. Yalan söylediğiniz takdirde elinizi koparacağına inanılan Hakikat Ağzı denen bu taştan heykelin ağzınıza elinizi sokuyor ve yalan söyleyerek elinizi ısırmasını bekliyorsunuz. Tiber Nehri'nin bu yakasını bitirdiğimize göre artık karşı tarafa geçebiliriz. Tiber Nehri üzerinde bulunan en güzel köprü olan Ponte Sant'Angelo'dan karşıya geçerseniz sizi Castel Sant'Angelo karşılıyor. Burası aslında bir mezarlık olarak inşa ettirilmiş ve burada bulunan tüm imparatorların külleri bu kalede saklanıyormuş. Daha sonra Roma'nın en güçlü askeri tabyası ve papaların sığınağı olmuş. Şehir yağmalanırken papa buraya sığınıyormuş. İçerisinde Cenaze Odası, Silah Müzesi, Papalık Daireleri gibi bölümler barındıran kalenin bir de Zindan bölümü bulunuyor. Burada Fatih Sultan Mehmet'in oğlu Cem Sultan'ın da mahkûm edildiği söyleniyor. Kaleyi ziyaret etmek isterseniz ücreti kişi başı 10 avro.

Kendi başına ayrı bir ülke olan ama Roma sınırları içerisinde bulunan Vatikan var sırada. Aslında Vatikan'ı sizlere ayrı bir yazı olarak detaylı şekilde anlatmayı düşünüyordum ancak işler pek tahmin ettiğim gibi gitmedi. Vatikan Müzelerine her ayın ilk pazar günü giriş ücretsiz, bizde ilk pazara denk geldiğimiz için o gün erkenden gitmeyi düşündük.

İnanır mısınız ben hayatım boyunca hiçbir yerde böyle bir kuyruk görmedim, kilometrelerce uzanan, tek sıra değil en az 6-7 sıra olan, bittiği noktayı bulabilmek için dünya kadar yol yürüdüğümüz bir bilet kuyruğu. Hal böyle olunca tabiiki de müzelere giremedik, arka kapılardan birinden Vatikan'ın meydanına girebildik sadece. Siz siz olun, bırakın ücretsiz olduğu bir günde gitmeyi, biletinizi online almadan kapısına bile gitmeyin. Burası dünyanın en küçük devleti, Papa tarafından yönetiliyor, toplam 800 vatandaşa sahip. Katoliklerin ibadet merkezi olan Vatikan, Türkiye'ye vize uygulamıyor ancak İtalya'ya giriş yapmak zorunda olduğunuz için her türlü Schengen almanız gerekiyor. San Pietro Meydanı Vatikan'ın merkezi kabul ediliyor, San Pietro Bazilikası da hemen burada bulunuyor. Bu kilise dünyanın en büyük kilisesi olma özelliğini taşıyor. Papa vaazlarını bu kiliseden veriyor. Kilisenin kubbesine çıkılabiliyor, buradan Vatikan'a kuşbakışı bakabilir çok güzel fotoğraflar çekebilirsiniz, giydiğiniz kıyafete birazcık dikkat etmeniz gerekiyor, kısa şort, etek ya da dekolte giysiler ile bazilikaya girilemiyor. Vatikan Müzeleri, dünyanın en önemli sanat koleksiyonlarını bünyesinde barındırıyor ve birçok müzeden meydana geliyor. Mutlaka görülmesi gereken en önemli bölüm Michelangelo tarafından tasarlanan Sistine Şapeli. Papa'nın askerleri Vatikan'ın kendi ordusu olmadığı için İsviçre'den geliyor, onların da kıyafetlerini zamanında Michelangelo tasarlamış ve halen aynı kıyafetleri giyiyorlar.

Roma'dan ne satın alabiliriz derseniz ise, ilk akla gelen deri ürünler. Ünlü markalardan alışveriş yapabileceğiniz gibi, çok fazla butik dükkâna da rastlayacaksınız. Özellikle rengarenk deri eldivenler çok yaygın. Yiyecek anlamında çeşit çeşit makarnalar, peynirler, limoncello ve soslar satın alabilirsiniz. Türkiye'de çok pahalı olan risotto pirinci olarak bilinen Arborio satın alabilirsiniz. Bu tarz ürünleri kesinlikle marketten almanızı öneriyorum, hediyelik eşya dükkanında bile makarna satılıyor ama fiyatlar çok turistik. Benim 4 güne sığdırabildiğim Roma notlarım bu kadar. Roma'ya bir gün yeniden yolumun kesişeceğinden eminim yakında görüşmek üzere büyülü tarihi sırlarıyla insanları büyüleyen şehir.

M. Emir ZEYREK 10-A

GÜNLÜKLER

Heidegger ve Sartre'nin Günlükleri

Martin Heidegger:
Var olan 1. gün:

Bugün sadece "var olmuş" bir gündü diyebilirim. Sabahımı pastanede kahve içerek geçirdim ve "var olmuş" haberlere baktım. Siyaset, bilim, magazin... Sıradanlaşmış haberler gibi geliyorlar. Hep aynı sanki yaşananlar. Tekrarlıyor muyuz yoksa kendimizi? Bilemiyorum... Ancak bildiğim bir şey varsa o da bu var oluş üzerine çok düşünülmesi gerektiğidir. Susuyorum ancak susmamda bile bir varlık var sanki. O zaman varlık gerçekten nedir ki? Soruyorum sana var olan, soruyorum sana ey günlük, nedir bu varlık denilen? Nedir bu aslında bizi oluşturan? Cevap yok mu? O zaman nedir senin varlığın? Varlığın tanımı beş duyu organımıza mı sıkışmıştır? Eğer öyle olsa hissettiklerimiz, göremediklerimiz ne olacak? Hayır, varlığın tanımı bundan ibaret değil. Çok daha fazlası... Ancak ne ise zaman – gerçekten var ise- gösterecektir diye umuyorum. Varlığın nasıl bir şey olduğu değil ta kendisidir istediğim.

Jean P. Sartre:
Kendimi ifade etmeye çalıştığım 1. gün:

Bugün yürüdüm, sadece yürüdüm. Tamamlanmayan bir şeyler vardı sanki kafamda, birtakım sorular var kafamda. Çözemiyorum ancak asıl sorun olan tam olarak neyin eksik kaldığını da kafamda oturtamıyorum. Çok karışık... Ama çözeceğim, bunu biliyorum. Bunu kesinlikle biliyorum. Yürürken çok vaktim oluyor böyle düşünmeye ama her seferinde bir şeyler eksik kalıyor sanki... Yürümek bana iyi geliyor. Her zaman bir sonraki yürüyüşüme soracağım sorular oluyor. Birileri benim dine sarılmam gerektiğini söylüyor. Ama ben böyle iyiyim. Kendi başıma yapabilirim diye düşünüyorum ve sorunlarımı da ona göre çözeceğim. Olacak, biliyorum. Fakat ne zaman? İşte onu bilmiyorum.

Martin Heidegger:
Sanıyorum ki bugün 2. gün:

Galiba anlamaya başladım. Birtakım sorunlar çözümlenmeye başladı. Bu bir köken meselesidir. Bu varlık denilen bir temeldir. Aslında o da var olmuştur. Varlığın kendisi de vardır diye düşünüyorum. Temeli oluşturan bir varlık kavramı "vardır". Neyse bugünlük bu kadarı yeter zira odaklanmam gereken daha bir sürü sorun var. Ben de sanki hiçbir şey yokmuş gibi varlığı sorguluyorum. Asıl var olanlar hayatta yaşadıklarımızken sadece bir düşünce niteliği taşıyacak bir şeye neden bu kadar zamanımı harcıyorum? Bence onun cevabı da belli. Çünkü kullandığımız ve var olan bu kelimeler bize bir şeyler anlatmaya çalışmakta. Anlatmak istediklerini anlamak istemem benim suçum değil. Çünkü merak etmek insanların içinde var. İç demişken, iç varlık mıdır yoksa? Yine gerçek hayattaki sorunlardan koptum. Neyse bugünlük bu kadar yeter.

Jean P. Sartre:
Kendimi ve anlamaya çalıştıklarımı anlattığım bir gün daha:
Çocukken çok düşünen bir çocukmuşum. Babamın dediğine göre kafamdaki soru işaretleri çokmuş. Yürümeyi de severmişim aynı şimdiki gibi. Yine yürüdüm fakat yağmurluydu, düşündüm fakat sanki benim ısrarla anlamam gereken bir şey vardı. Düşüncelerim bulanık ve ne olduğuna daha hala ulaşabilmiş değilim. Ama ulaşacağım, kararlıyım. Bir ilham gelecek ve güneş parlayacak. Şimdi düşünüyorum da öğrenmem de çok iyi bir şey değil. Zira öğrenince boş kalacağım sanki. Çünkü bir şeyden emin isem o da bulacağım kavramın hayatımın anlamını oluşturacaktır. İlginç! Bu seferki diğerlerinden çok farklı, benim için önemli bir mesele şu an bahsettiğim. Gün yağmurlu, düşünceler sorulu bir gün daha...

Martin Heidegger:
Gün:
Bugün sıradan bir gün değildi. Aksine tanıştığım kişi biraz farklı gibiydi. Anlayamadım kendisini ancak çok düşündüğü her halinden belliydi. Anlamak istiyor anladığım kadarıyla bazı şeyleri ancak nereden başlayacağını bilemiyor. Akıl teknesiyle düşünce akıntısında ne yapacağını bilmeden kendisini akışa bırakıyor. Bazen tersi yöne gidecek oluyor ancak sonra vazgeçip ilerlemeye devam ediyor. Evet, bu kadarını anladım ancak ne istediğini ve nasıl karşıma çıktığını bilemiyorum. Oldukça karmaşık biri sayılabilir. Olsun, varlığı yani varlığının ta kendisi yakında anlaşılır. Her zamanki pastanede o nefis kahvemi içiyordum. Birden arkadan bir ses duydum. O kişi anlamadığı bir şeylerden bahsediyordu. Anlamlandıramadığı birtakım sorulardan... Arkam dönük bir şekilde ona "Aradığın şeyi ben de arıyorum."dedim. Karşısındaki kişiyi bırakıp yanıma geldi, şaşkındı. Kendisinden başka birinin böyle sorular sorabileceğini düşünmüyordu. "Evet, ben de oldukça merak ediyorum."deyince o da heyecanlandı. İlginç olan, ben de, Martin olarak, heyecanlanmıştım. Sorun olan şey ise o anda işe yetişmem gerektiği gerçeğiydi. O kişiyle vedalaştım ve daha adını bile öğrenememişken arkamı dönüp kalabalık güne karıştım.

Jean P. Sartre:
Biri daha var diyebileceğim bir gün (3. Gün):
Bugün mümkün olabileceği kadar ilginç bir gündü. Bir adam... O adam ki, o da birtakım şeylerin cevabını arıyor. Karşılaştığımızda galiba biraz fazla heyecanlıydım. Karşıma böyle bir adamın çıkabileceğini nereden bilebilirdim ki? Karşılaşmamız, karşılaştığımızdaki ortaklıklarımız kadar ilginç. Beni, sanki zorla anlatıyormuşum gibi dinleyen arkadaşımın yanındayken duydu. O arkadaşıma o anda bir nevi içimi döküyordum. Çünkü hissettiklerimi gerçekten birine anlatmam gerekiyordu. Ama onun pek umursadığı yoktu. Kendi keyfine bakıyordu. Sonra karşı masada oturan o adam bana cevap verdi ve ben bu şekilde yanına oturdum. Sohbete başlayacakken saatine baktı ve hızla sisli günün arasına karıştı. Halbuki daha adını bile öğrenememiştim! Üzülmüyorum çünkü bir daha karşılaşacağımıza olabildiğince inanıyorum.

Martin Heidegger:
Bir gün daha (var olduğu düşünülen):
Bugün onu görmedim. Epeyce işim vardı. Bu işlere yoğunlaştığımdan beri işler büyüyerek sırtıma binmekte. Yapılacaklar çok, var olanlar çok başka bir deyişle şu işleri –ne kadar istemesem de- halletmek zorundayım. Bir de sanki hava benim bu konuyu araştırmaya başlamamdan beri hep sisli ve kapalı tıpkı benim fikirlerim gibi. Hayır, bu hava açılacak hem de pek yakında ve ben de o zaman yüzümü gökyüzüne döneceğim " Asıl olanın farkına vardım." diyerek...

Jean P. Sartre:
Yürüyüşlü bir gün daha (4. Gün):
Bugün onu görmedim. Epeyce yürüyüş yaptım. Çıldıracağım! Bulamıyorum ve artık düşünmekten başım çok ağrıyor. Bir banka oturdum. Etrafıma baktım; insanlar hep bir koşuşturmaca içerisinde, hep bir acele var insanlarda. Haklılar herhalde. Hayat kısa ve olabildiğince çok şey sığdırmak istiyorlar. Ancak bazen gökyüzüne bakmak gerekir diye düşünüyorum ve sormak gerekir, sorgulamak gerekir bütün olanları. Ben de şimdi öyle yapıyorum. Bu sefer başka şeyleri değil, sadece kendimi sorguluyorum. Ve özgür olduğumu hissediyorum...

Martin Heidegger:
Karşılaşma (5. Gün):
Bugün yine aynı yerde ve aynı saatte onu gördüm. Yanıma geldi ve konuşmaya başladık. Adı Jean'miş. O bulamadıklarını ben de varoluşun nasıl olduğunu bulamadığımı anlattım. Ağzımdan "varoluş" kelimesi çıkar çıkmaz gözleri parladı. Günlerdir aradığı şeyin bu olduğunu heyecanla anlattı bana. Günlerce düşündüğünü ama hep yorgun düştüğünü anlattı. Sonra da hemen "Benim gitmem gerekiyor."diyerek yanımdan uzaklaştı.

Jean P. Sartre:
Anlıyorum! (5. Gün):
Yine karşılaştık ve bu sefer mükemmel bir buluşmaydı benim için. Günlerce, aylarca merak ettiğim günler sona ermişti sanki. Adı Martin olan bu adam ile sohbetimizi "varoluş" kelimesini söylediği anda bitirerek eve koştum. Sanırım biraz darılacak bana ama olsun ben bu konuyu düşünüp ona yardım edince beni affedecektir. O yüzden şimdi gitmem gerekiyor zira çok işim var.

Martin Heidegger:
Bir aydınlanma günü (6. Gün):
Bugün daha iyi anladım, geliştim. Başkalarından esinlendim ve cevabımı bulmaya yaklaştım. Ve önceki pekiştirmelerimi tamamlama niteliği taşıyor. Varlığın bir temel olabileceği görüşünü getirmiştim. Varlık, bir bütünselliği kapsar ve özüne bakıldığında kavranabilecek var olanlar arasında biz de varız. Bu ve bu gibi savlarımı bir araya getirip kenara yazdım. O adama gidip bunları anlatacağım bu yüzden yarını bekliyorum.

Jean P. Sartre:
Küçük bir tartışma (7. Gün):
Bugün tekrar buluştuğumuzda o da yanında birtakım fikirler getirmişti. Anlaşılan dün, herkes için bir şeyleri açığa kavuşturma günüydü. Masaya oturduğumuzda fikirlerini masanın üzerine koydu, inceledim ve birtakım notlar aldım. Sonra ben de hala düzgün bir şekilde kağıda dökülmemiş notlarımı dile getirdim. Beğenmediğini söyledi ve kendi notlarının doğru olduğunu söyledi. Açıkçası bu duruma biraz kırıldım ve neden beğenmediğini sordum. "Yetersiz" bulmuş. O böyle söyleyince sinirlendim ancak bunu sözlere dökmek istemedim ne de olsa bulmamı sağlayan kişi oydu bu yüzden onu dinlemem yanlış olmayacaktı. Kendi notlarını bana verdi ve bunları kullanabilirsin dedi. Ben de ona bu cömertliğinden dolayı teşekkür ederek yola koyuldum. Düşünecek çok şey vardı ancak bugün yürürken tek bir şey bile düşünmeyecektim.

Martin Heidegger:
"Yetersiz" görüşler (7. Gün):
Bugünkü konuşmamız biraz gergin geçti. Getirdiği görüşleri "yetersiz" buldum. Sanıyorum ki bu söylediğime öfkelendi ancak ben doğruları söylemekten çekinmem. Eğer Jean bu olayı gerçekten iyi anlamak istiyorsa benim notlarımı kullanmalıydı bu yüzden notlarımı ona verdim. En azından benimkiler gerçeklik payları daha yüksek görüşlerdi. Sonunda ortak bir karara varacağız, biliyorum. Bu da aydınlanmam gibi zaman alacak. Zaman, ne zaman bitersin bilmem ancak bitmen gerekiyor çünkü gökyüzü beni bekliyor.

Jean P. Sartre:
Anlamak. (8. Gün):
Mavi gökyüzüne, gri güvercinlere, Martin'in notlarına ve kendime bakıyorum. Kat edilecek çok yol var yine hissediyorum.

Martin Heidegger:
Yanlış Anlamak (8. Gün):
Onun anlaması için biraz daha zamana ihtiyacı var notlarını gördüm ve beni gerçekten çok yanlış anlamış. Görüşlerimi yorumlamış bu güzel ancak yorumları benimki ile alakalı değil. İlerlemeye çalışıyorum ancak o benim ona verdiklerimi doğru kullanmıyor. Bunu ona söylediğimde görüşüme saygı duyduğunu ancak beni bu şekilde anladığını belirterek

uzaklaştı. Çok mühim değil çünkü ben bitmeyecek yolun bir sonuna gelmek üzereyim. Yoksa daha hala en başında mıyım ne?

Jean P. Sartre:
Yanlış Anlaşılmak ve Yeni Görüşler (9. Gün):
Ben de onun beni yanlış anladığını düşünüyorum. Aynı konuları merak ediyor olabiliriz ancak bu aynı görüşte olacağımız anlamına gelmez. Verdiği notları kendimce –kendi aklımca- yorumladım ve asıl görüşümün temelini oluşturuyorum. O ne derse desin, ben kendi yolumda ilerlemeye devam edeceğim.

Martin Heidegger:
Sadece Gün (9. Gün):
Sıradan, günlük işlerin koşuşturması ile geçmiş sadece gün olma niteliğini taşıyan bir gün geçirdim. Gerçekte var olduğunu düşündüğümüz bu gün benim için bir yokluğu temsil edebilirdi.

Jean P. Sartre:
Son (10. Gün):
Bugün istediğimi –varoluşu- anlamış durumdayım. Bence varoluş, bitmiş şekillenmiş bir şey değildir. Onu anladığımızı düşündüğümüz anda çoktan yeni bir biçime girmiştir bu yüzden varlık saptanmaya, tanımlanmaya çalışıldığında kendine özgü doğasını yitirir. Varlık olmak, içinde gerçekleşen bir yaşantı halidir belki de.

Martin Heidegger:
Son (10. Gün):
Sonunda anladım. Anlamak istediğimi kavradım. Ve sonra gökyüzüne ellerimi açıp "Asıl olanın farkına vardım."diyebildim. Artık mutluydum...

Jeren OLDMAN HAZIRLIK FEN A

EROS, DAPHNE ve APOLLON'UN GÜNCESİ:

1. Gün
Apollon'un Güncesi:
Normalde çok iyi bir okçuyumdur. Şu ana kadar benden iyisini görmedim görmemde. Etrafta her ne kadar benden iyi olduğunu söyleyen, beni yenebileceğini söyleyen olsa da o lafların gerçeklik yanı hiç yok.

2. Gün
Apollon'un Güncesi:
Bugün Afrodit'in oğlu genç, aşk tanrısı olan Eros geldi. O da kendisinin çok iyi bir okçu olduğunu savunuyor. Ben de ona ağzının payını verdim. Onun okçuluk kabiliyeti hakkında alaycı bir tavırda onunla konuştum.

Eros'un Güncesi:
Appollon, bugün beni sinirlendirecek kelimeler söyledi. Benim okçuluk kabiliyetime laf etti. Tabi ki bunu onun yanında bırakmayacağım. Ondan öç alacağım. Onun için iki tane birbirinden güzel oklar hazırladım. Bir tanesi altın suyuna batırılmış ve saplandığı kişiye tutku ve sonsuz aşk verecektir. Diğer ok ise saplandığı kişiyi aşk ve tutkudan tamamen uzaklaştıracaktır.

3. Gün
Apollon'un Güncesi:
Eros galiba söylediğim o sözlere çok sinirlenmiş. Bugün bana ok atmaya çalıştı ama ben tabi ki ondan kaçtım. Her an tekrardan gelebilir. Kendimi savunmam lazım. Ondan önce benim ona ok atmam lazım. Kimin iyi kimin kötü olduğunu artık anlamak zorunda.

4. Gün
Apollon'un Güncesi:
Bugün Eros'un oku saplandı sırtıma. Kaçamadım, kurtulamadım ondan. Kendimi savunamadım. Öcünü aldı benden. Bana altın suyuna batırılmış bir ok attı. Kim bilir bana hangi zehri verdi.

Eros'un Güncesi:
Apollon benden kaçamadı bu sefer. Altın okum saplandı bugün onun sırtına. Artık benimle nasıl konuşması gerektiğini anlamıştır umarım. Ayrıca benim ondan iyi okçu olduğumuda kabullense iyi olur. Bakalım kim kime âşık olacak?

5. Gün
Eros'un Güncesi:
Diğer oku Daphne adında bir kıza sapladım. Çünkü Apollon o kıza âşık oldu ama o kız onu hiçbir zaman sevmeyecek ya da sevemeyecek. Bu durum beni çok mutlu ediyor. Şimdi gerisini Apollon düşünsün.

Daphne'nin Güncesi:
Bugün Eros adındaki aşk tanrısı bana bilmediğim bir sebepten dolayı bir ok sapladı. Neden ben olduğumu düşünmüyor değilim ama bunu öğrenmenin tek yolu yaşayıp görmek. Bana hangi zehri verdi onu bile bilmiyorum.

6. Gün
Apollon'un Güncesi:
Bugün ırmak kenarında genç ve güzel bir kız gördüm. Bu eşsiz güzelliğin adı Daphne. Bu güzel kız bende çok güzel arzular uyandırdı. Onunla konuşmak istiyorum ama benden kaçıyor. Neden olduğunu bilmiyorum.

Daphne'nin Güncesi:
Bugün ışık tanrısı olan Appolon adında bir genç beni yakalamaya çalıştı ama ben ondan kaçtım. Apollon'un içinden geçenleri anladığım zaman ondan daha hızlı bir şekilde kaçmaya başladım.

7. Gün:

Apollon'un Güncesi:

Bugün yine Daphne'yi gördüm ve onu yakalamaya çalıştım fakat her zamanki gibi benden kaçmaya başladı. O sırada onu sevdiğimi söyledim. Kaçma seni seviyorum, dedim ama pek bir şey değişmedi maalesef ki. Onu kovalamaya devam ederken birden Daphne ile aramızdaki mesafe kısaldı ve onu yakaladım. Ama Daphne birden bir ağaca dönüşmeye başladı. Hayretle ve üzüntüyle onun ağaç oluşunu seyrediyordum. Sonra ona sarıldım ve sert kabuklarının altında olan kalbinin sesini duydum. Ardından Daphne, bundan sonra sen, Apollon'un kutsal ağacı olacaksın. O solmayan ve dökülmeyen yaprakların, başımın çelengi olacak. Değerli kahramanlar, savaşlarda zafere ulaşanlar, hep senin yapraklarınla alınlarını süsleyecekler. Şarkılarda şiirlerde adımız yan yana gelecek dedim. Bu güzel sözlerim üzerine Daphne dallarını eğerek bana cevap verdi.

Daphne'nin Güncesi:

Bugün yine Apollon ile karşılaştık ve beni yine yakalamaya çalıştı. Ayrıca o sırada bana beni sevdiğini söyledi. Ama ben Tanrılarla sevişen kadınların başlarına neler geldiğini de bildiğim için kaçmaya devam ettim. Fakat birden saçlarımın arasında Apollon'un nefesini hissettim. Artık kurtulma ihtimalimin olmadığını anladım. Ardından hemen toprağı kazmaya başladım ve Yer Tanrısı Gaia'dan yardım istedim. Beni korumasını, saklamasını istedim. Birden organlarımın ağırlaştığını, odunlaştığını hissettim. Göğsümü gri bir kabuk kapladı. Kokulu saçlarım yaprağa dönüştü. Kollarım dallar halinde uzadı. Körpe ayaklarım kök olup toprağın derinliklerine doğru yol aldı. Bir defne ağacı oluverdim. Ardından Apollon bana sarıldı ve çok güzel sözler söyledi. Bunun üzerine onu, dallarımı eğerek saygı ile selamladım.

8. Gün

Apollon'un Güncesi:

Daphne'nin ağaca dönüşmesinin ardından onun yapraklarıyla kendime taç yaptım ve o tacı başımdan hiç çıkarmadım. Ardından Tanrı'ya her gün benide sevdiğimin yanına alması için dua ettim. En sonunda beni de Daphne'nin yanında toprağa gömdüler.

Merve ÖZATEŞ HAZIRLIK FEN B

İSTANBUL MODERN

İstanbul'dan Sanata Açılan Bir Kapı

Büyük bir merakla beklediğimiz İstanbul Modern Sanatlar Müzesi gezisi 31 Ekim 2018 Çarşamba günü gerçekleşti. Bu geziye gitmeden önce müzede bulunan sanat eserleri ve sanatçılar hakkında bazı araştırmalar yapmıştık. Bu sayede müzeye gittiğimizde sanat eserlerini daha bilinçli bir şekilde inceleme fırsatı bulduk. Modern Sanatlar Müzesinde "Bakış Açıları, İnsan Doğası ve Şimdinin Peşinde" adlı sanat sergilerini gezdik ve sanat eserlerine karşı farklı bakış açıları yakaladık.

Bakış Açıları sergisinde Ali Alışır, Anıl Çelik Averyan, Cem Çetin gibi adını duyurmuş birçok fotoğrafçının çekmiş olduğu fotoğraflar bu sergiye ev sahipliği yapmaktaydı. Sergide Ali Alışır'ın "Şehirler" adlı eseri en beğenilen fotoğraflar arasında yerini almıştı. Müzede bulunan bir diğer sergi ise "Şimdinin Peşinde"; günümüz dünyasında insanoğlunun kentle, doğayla, tarihle, çevresiyle ve kendi benliği ile olan ilişkisi sanat eserleri yardımıyla bizlere anlatmaktaydı. Bu sergide yer alan "Uyuyan Kız Heykeli", "Yanan Ev Resmi", "Yırtık Eski Duvar Resmi" ve "Eylem Yapan Kadınlar" eserleri hem arkadaşlarımın ilgisini hem de benim ilgimi oldukça çekmişti. Eylem Yapan Kadınlar eseri "özgürlük" duygusunu çağrıştırdığından beni çok etkilemişti. Eser, adeta normal hayattan sıyrılıp yeniden doğmayı temsil ediyordu. Sergide neon ışıklarla yapılan çalışma öğrencilerin ilgi odağı olmuştu. Son olarak gezdiğimiz sergi ise sadece bir sanatçının çalışmalarından ortaya çıkan "İnsan Doğası" sergiydi. Bu sergide yer alan çalışmaların hepsi Anthony Cragg imzasını taşımaktaydı. Çalışmalarından Anthony Cragg'ın çok yaratıcı ve özgün bir sanatçı olduğu çıkarımını yapmak mümkündü. Özgünlüğünü ilginç çalışmalar yaparak heykellerine de yansıtmıştı. Sergide birçok ilgi çekici eser yer alıyordu. Ancak bizlerin ilgisini en fazla çeken cam bardaklardan ve şişelerden yaptığı eseriydi. Heykelin tasarımı oldukça ilginçti. Bütün parçalar ayrı ayrı özelliklere sahip olmalarına rağmen hepsi birleşip adeta bir bütün oluşturmuştu. Bu heykel bana bir toplumu anımsatmıştı. Eser adeta bir tasarım harikasıydı. Tüm bunların yanı sıra eserlerin sınıflandırılarak sergilenmesi de güzel düşünülmüş bir detaydı. Cam heykeller ayrı, tahta heykeller ayrı bölümlerde sergilenmekteydi.

Sanatçı: Anthony Cragg

İstanbul Modern Sanatlar Müzesini gezmek oldukça güzel bir deneyimdi. Gezi sona erdiğinde 9. sınıf öğrencileri olarak birtakım çalışmalar yaptık. İlgimizi çeken sanat eserlerine kimimiz hikâyeler kurgularken kimilerimiz de bu eserlerden ilham alarak denemeler yazdı. Yaptığımız bu çalışmalar sayesinde sanata ilişkin farklı bakış açıları kazandık. İstanbul Modern Sanatlar Müzesini görmenin herkese yeni görüşler katacağını düşünüyorum ve 2019 yılının sergilerini merakla bekliyorum.

Dide TAŞKAYA 9 FEN B

Bir Nadya Hikâyesi

1225 yılında; kimseler tarafından bilinmeyen, tehlikeli olduğu kadar güzel, aktif yanar dağlara ev sahipliği yapan Nadya adında bir ada vardı. Adanın sakinleri, diğer adıyla Nadyalılar, her gün yaşamlarını devam ettirebilmek adına temel birkaç iş yapardı. Büyükler tarlalarda, ormanlarda, pazarlarda iken küçük yardımcıları da yanlarından ayrılmazdı. Ancak o gün, aralarında küçük bir kız çocuğu yoktu. Bu adanın en köklü ailelerinden olan Beyalılların biricik kızı hastalanmıştı. Bu nedenle evde dinlenmek zorunda kalmıştı. 39,5-40 derece arasında gelip giden ateşi küçük kıza zorluk çıkarttıyordu. Başı dönüyor, gözleri kararıyor ve gördüklerinin gerçek olup olmadığını anlayamıyordu. En kötüsü ise içinde, yaşadığına dair bir kuşku vardı. Her ne kadar buna kafa yoracak halde olmasa da bu belirsizlik içini kemirip duruyordu. Sağına bakıyor, annesi bir bardak sütle karşısında. Gözlerini kırpıştırıp tekrardan sağına baktığında ise annesinden eser yok. Bu böyle devam ederken zorla kendini yer yatağından kaldırdı ve sedire doğru yürümeye başladı. Sanki bu ev onun doğup büyüdüğü ev değildi. Sanki bu ev, yılların kahkahalarını barındıran ev değildi. Küçük kıza, görebildiği her nokta yabancıymış gibi geliyordu. Kendini hızla sedire attı. Uyuması iki dakika dahi sürmedi. Rüyasında kendini kocaman bir koltuğun üzerinde, kafasını yumuşacık bir yastığa dayamış, üzerine de incecik bir battaniye sarmış olarak görüyordu. Hiç olmadığı kadar huzurlu ve mutluydu. O esnada adanın başına gelebilecek en büyük felaket gerçekleşti. Üç tane yanardağ aynı anda lavlarını adanın hayat dolu havasına serpti. İnsanların nefesi kesildi. Yaşamın kökünü kurutan sıvı, hala sedirde uyumakta olan küçük kıza da uğradı. Yavaş yavaş canını yakmamaya çalışarak kızı sardı. Sıcacık kucağınız içine aldı. Küçük kıza fikrini sorma gereği bile duymadı. Artık bu kızın nefesi de hayalleri de diğer insanların ki gibi taşlaşıp anlamını yitirmişti.

İlkhan Selin YILDIRIM 9 FEN A

Uyuyan Kız

Hazırdım, yine aynı saatte aynı istek ve arzu ile işten eve gelmiş, çayımı hazırlamış ve tüm gün açlığını çektiğim bu an için penceremin önündeki koltuğa oturmuştum. Onu bekliyordu gözlerim. Bugün eve normalden daha geç gelmişti, daha yorgun duruyordu. Odasındaki perdeleri hiç kapatmazdı, bitkilerinin o yokken ışık almasını isterdi. Ben de böylece onun her anını izleyebilirdim eve geldiğinde. Odasına tüm yorgunluğu ve kasveti ile girdi. Bugün başından çok olay geçmiş olmalıydı, keşke ona dokunup tüm dertlerini uzaklaştırabilseydim. Kapısını yavaşça kapadı. Üstündeki tüm yükü itercesine, odasında yalnız kalmaya her şeyden çok ihtiyacı varmışçasına itti kapıyı. Gözlerini ovdu, derin nefes aldı, şükretti sanki Tanrı'ya sonunda eve vardığı için. Ağırca ellerini beline götürdü, tişörtü yavaşça çıkardı. Tüm bunları yaparken aniden ayna ile göz göze geldi, o kadar hayal kırıklığına uğramışçasına baktı ki kendisine, sanki sabahtan bu saate kadar değişmiş, başkası olmayı diliyor gibiydi. Kıyafetlerinden, günün yorgunluğundan kurtulup üstüne rahat bir şeyler giydi. O kıyafetlerden kurtulduğu için ne kadar mutluydu görebiliyordum. Aşağıdan biri seslenmiş olmalıydı, duraksadı, iç geçirdi ve birkaç cümlelik kısa bir konuşma geçti aralarında. Ufak bir kavga gibiydi sanki. Kimdi o? Onun dertlerini dinlemek yerine onu daha da üzen düşüncesiz kişi kimdi? İyi gelmiyordu sana o, belliydi... Çıkar onu hayatından! Konuşmayı kestikten sonra elleri saçlarına doğru ilerledi, bir gün ellerimle dokunacağım o saçlarına, topladı hızlıca saçlarını ve yatağa doğru yöneldi. Sırtındaki tüm o yükler ve kafasını meşgul eden o düşüncelerden kurtulmaya o kadar istekliydi ki... Yatağa attı kendini, üşümüştü belli ki çünkü örtüyü hızlıca tüm vücudunu kaparcasına çekti üstüne. Gözlerini kapadı fakat kafasındaki düşünceler uymasını engelledi uzun bir süre. Döndü. Birkaç kere gözlerini açıp Tanrı ile konuştu fakat yorgunluğu ağır bastı ve sonunda uymayı başardı. Uyuduğunda tüm o dertleri uçmuştu, kafasını meşgul eden her şey yok olmuştu artık. Huzurluydu.

Gökçe Doğa TÜTENK 9B

Sanatçı: Hans Op De Beeck Eser: Uyuyan Kız

BULANIKLIK

Kafasını yavaşça kaldırıp bana baktı. Sanki az önce dünyanın en manasız şeyini söylemişim gibi bilmiş ve anaç bir ifade vardı suratında. "Fakat" dedi, "Olaylara neden bu kadar keski çizgilerle yaklaşıyorsunuz? Bir insan pekâlâ duygularıyla da hareket edebilir. Ona, karşımdaki bu kadına, cevap vermeyi o an her şeyden çok istedim. Ama ben onun yerine gözlerine, konuşurken yanağında oluşan o küçük gamze benzeri çukura, kulaklarında sallanan küpelerine ve daha birçok ayrıntıya odaklanmıştım. Başka bir aleme geçmiş gibi onu izliyordum. Yüzünün en ufak bir hareketi bana, ona dair inceleyeceğim daha çok özellik getireceği için seviniyor, daha sonra bu sevincin bende yarattığı cürete bakarak şaşırıyordum. Ben ki mantığını her şeyin üstünde gören, akıl ve kalp harplarında hep aklının yanında saf tutan biriydim. Fakat kader bana işlediğim ya da daha doğrusu işlemediğim sevmek günahını misliyle ödetmek istermiş gibi karşıma onu çıkardı. Üstelik şuna yaptığımız konuşmanın yine bu konu üzerine olması, bir bakıma Tanrı'nın benimle alay etme şekliydi galiba. Tam ağzımı açıp cevap verecektim ki kendimi durdurdum. Ne diyecektim ki, "Biliyorum, hatta en büyük kanıtı da sensin." mi? Yapabileceğim en iyi şey hala vaktim varken yüzünü ezberlemeye devam etmekti. Ona baktığım her saniyeyi kafama kazıyordum. Hareket ettiğinde ise görüntü bir anlığına bulanıklaşıyor, ben o anda yakaladığım fotoğrafın belli belirsiz gözlerinde kayboluyordum. Beni bu daldığım alemden çıkaran yine onun sessiz tebessümü oldu. Gözlerinde bir zafer çığlığı, cevapsız kalan cümlesiyle haklı olmanın verdiği o güzel his. Konuşmanın bittiği kanısına varmıştı herhalde, oysaki ben o anda ne kadar dilek hakkım varsa hepsini orada kalması için kullanıyordum. Arkasını döndü ve elleri paltosunun cebinde yürümeye başladı. Ve ben o zamana kadar bütün dilek haklarımı kullandığım için kendime kızarken bir anda göz hizamda bir hareketlilik belirdi. Yan duran vücudu ve bana dönmüş yüzü. O anda kafamı kaldırdığım için aklımda sadece bulanık bir resim kaldı. Gözlerini seçemediğim bulanık bir resim...

Sanatçı: Taner Ceylan

Ekin İpek TUNÇ 9 FEN A

RENKLİ DÜNYA

Karşımda bu eser, düşünüyorum...
Bir yandan rehberin sesi duyuluyor arkadan.
Güzel bilgiler verdiğini bilsem de insan bir şekilde bu resmin içinde kaybolmak istiyor.
Üstümde Zeynep'in kot ceketi var. Üşüyünce giydim. Etrafımda kalbi güzel insanlar var. Gözlerindeki ışıltıları gördüm.
Aklımda az önce birkaç saniyeliğine bakıştığım kedi...
Düşünüyorum...
Hayatı, sorumluluklarımı, yaptıklarımı...
Ama ne olursa olsun normal düşünmelerimden farklı bir şeyler hissediyorum bugün. Galiba etrafımda bana tanıdık olan ya da benzeyen şeyler var.
Birkaç öğrenci eserlerin fotoğrafını çekiyor. Bazı insanların kulaklarında kulaklıklar var. Benim de var mesela cebimde, karmakarışık.

Biliyorum, ya da bilmiyorum. İçinde kaybolduğum bir düzen var hayatımda. Bunun farkındayım. Darmadağınık değilim, ama nerede olduğunu bilmez vaziyetteyim. Hayat karmaşamın içinde farkında olmadığım bir şeyler var.
Buldum!
Karmaşıklığın içindekileri değil, bulunduğum ortamda neyin bana -daha doğrusu hayatıma- benzediğini buldum. Bu galiba. Karşısında durup düşündüğüm bu eser. Rehber yavaş yavaş sözlerinin sonuna gelse de, ben aklımdaki minik boşluğu doldurduğum için rahatlamış haldeyim. İkimiz de karışık gözüksek de bir düzenimiz ve planımız var. Galiba (!) Tabii ben bu eserin, kendi renkli iç dünyamdan alışık olduğum için, fotoğrafını çekmeye gerek görmüyorum. Başka bir esere doğu ilerliyoruz.

Hazal ZAHTER 9 FEN A

ŞİMDİNİN PEŞİNDE

İstanbul Modern, "Şimdinin Peşinde" adlı koleksiyon sergisiyle günümüz dünyasında insanlık hallerine odaklanıyor. İnsanın kentle, doğayla, fiziki çevresiyle ve kendi benliğiyle olan ilişkisini; tarihsel, toplumsal ve kişisel bağlamda irdeleyen yapıtları bir araya getiriyor. Bunun yanı sıra sergi, bugünün dünyasında ortaya çıkan görsel ve işitsel yeni uyaranların insan duygulanımı üzerindeki etkilerine de ayna tutuyor.

Adnan Çoker, 1927 Küreler VI, 1996,
Tuval üzerine akrilik180 x 180 cm,
Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Vakfı
Koleksiyonu/ Uzun süreli ödünç

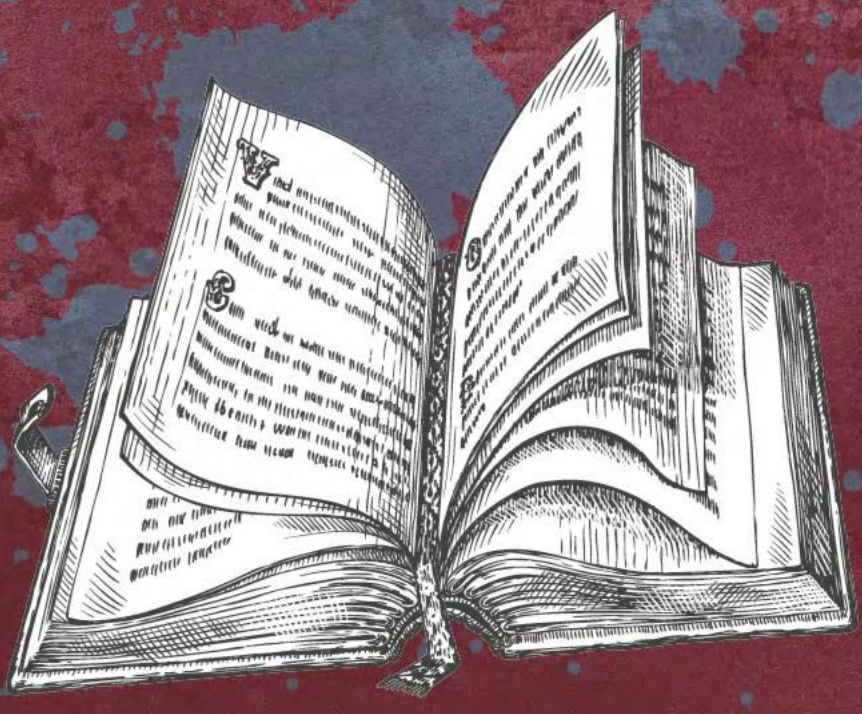
Ramazan Bayrakoğlu, 1966 Yangın,
2010, Pleksiglas zemin üzerine akrilik
boya 225 x 300 cm
Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Vakfı
Koleksiyonu/ Uzun süreli ödünç

"Şimdinin Peşinde" birbiriyle kesişen ve ilişkiye geçen çeşitli tematik alanlar kurguluyor ve sergideki yapıtlar aracılığıyla kimlik, beden, toplumsal cinsiyet politikaları, yapım ve yıkım süreçleri, doğa ve insan ilişkisi gibi tali yollara açılıyor. Sergi, insanın ideal yaşam alanları yaratmak için kurguladığı kentin ve mimarisinin, kent sakinleriyle olan çetrefilli ilişkisini ele alırken, bir yandan da inşa etme ve doğal hayatın sınırlarını ihlal ederek egemenlik kurma güdüsünün olası sonuçlarına dikkat çekiyor. Ehlileştirilmeye çalışılan doğanın beraberinde bir yıkıma yol açması ve nesillere aktarılan toplumsal mirasın bozuma uğratılmasının sonuçlarına işaret ediyor. Farklı değişimlerin yıkıcı boyutlarıyla baş etmeye çalışan insanın kendisine dönmesi, benliğini araması ve bilinçaltının derinlikleriyle olan ilişkisi serginin önemli bir ekseniyken, "Şimdinin Peşinde" toplumsal cinsiyet rolleri ve kadın meselelerini farklı boyutlarıyla ele alan yapıtlara da yer veriyor.

Küratöryel Ekip: Öykü Özsoy, Deniz Pehlivaner, Ümit Mesci

Kaynakça: https://www.istanbulmodern.org/tr/sergiler/guncel-sergilersi dinin-pesinde_2153.html

MAKALELER

Satranç Hayat Gibidir

Satranç ve hayatı temel alan iki soru vardır: "Satranç hayat gibidir." ve "Hayat satranç gibidir." Barış Özcan'ın videosundan esinlenerek yazdığım bu makalede satrancın hayat gibi olduğundan fakat hayatın satranç gibi olmadığından bahsettim. Hayat ölüme karşı bir meydan okumadır. Bu meydan okumanın kazananı ölüm olduğu bilinse dahi insanların hayatta daha uzun süre kalma çabası vardır. Fakat satrançta kazanma ihtimali hep vardır. Karşıdaki rakip sürekli değişir ve her bir oyun yeni bir başlangıçtır. Her bir oyun yeni bir kazanma şansı...

Hayat boyu insanlar kendine ve zamana karşı bir yarış içindedirler. Bu yarışın kazananı yoktur. Fakat zaman hep bir adım öndedir. Çünkü değişmez. O an olmuştur. Bir saniyesini dahi geri alamazsınız. Her bir saniyesinin bile değerli olduğu zaman kavramı aslında binlerce düşünceyi ve eylemi barındırır. İnsanlar zamanlarını boşa harcamamak için düşünmeye ihtiyaç duyarlar. Hep bir adım önlerinde olan zamanı yakalamak, eyleme geçmek, hata yapmamak, bir sorumluluk aldığında pişman olmamak için düşünürler. Bu düşünce hayatı bir oyuna dönüştürür.

Hayat, sonu belli olmayan bir oyundur. Her yeni bir gün ne ile karşılaşacağını bilmeden yeni bir güne başlarsın. Her biri ayrı sorumluluk gerektiren yapman gereken işlerle her yeni bir gün, yeni yeni bir oyundur. Bu oyunun ilk ve en önemli kuralı düşünmektir. Bizi makine ve diğer canlılardan ayıran düşünme eylemi birçok sorunun cevabını bulmayı başarırız. Bir engel ile karşılaştığımızda ilk önce onun ne olduğunu, nasıl geçebileceğini düşünürsün ve sonrasında bunu eyleme dökersin. Eğer önce hareket edip sonra düşünürsen iş işten geçmiş olabilir. Geri hamle yapamazsın çünkü. Zaman özeldir, en değerli varlıktır. Geri alınamaz, alınıp verilemez, hiçbir şekilde telafisi olmaz. Bu sebeple hayatın ilk ve en önemli kuralı düşünmektir. Sadece o anı değil geçmişi, geleceği de düşünmektir. Önemli olan en doğru kararı verebilmektir.

Satranç kelime anlamına ve basitçe oynanışına bakıldığında sıradan bir oyun gibi görünmektedir. Belli kuralları olan, hamle sayısı olan, bir tahta ve piyonları olan basit bir oyun...

"Satranç, iki oyuncu arasında oynanan bir zekâ oyunudur. Bu oyun satranç tahtası denilen 8 x 8 'lik kare bir alan üzerinde satranç taşları ile oynanır. Toplam 64 karenin yarısı siyah, yarısı beyaz renklerden oluşur. Taraflar beyaz ve siyah renkli taşları alırlar, her oyuncunun bir seferde bir hamle yapmasıyla oyun gelişir. Oyunun başında beyaz ve siyahların 16 taşı bulunur. Bunlar bir Şah, bir vezir, iki kale, iki fil, iki at ve sekiz piyondan oluşur. Oyunun amacı karşı tarafın şahını mat etmektir. Satranç 6. yüzyılda Hindular tarafından oynanmaya başlanmış, oradan dünyaya yayılmıştır." (Chesspromotional, 2012)

Satranç aslında sıradan bir zekâ oyunu değildir. Hayatın bir oyun tahtasında şekil bulmuş halidir. Tıpkı hayat gibi en önemli kuralı, düşünmek ve en doğru kararı vermektir. Çok iyi analiz etmen gerekir. Oyunun kazananı birden bire iyi bir strateji ile yenilebilir. Aynı şekilde kazananı iyi düşünülmüş bir hamle ile kaybedebilir. Bu yönüyle de tıpkı hayat gibidir. Tam bitti derken tekrar başlar. Bazen bir adım geriye çekilip düşünmeyi gerektirir. Satranç, farkına varmadan insanlara hayatı öğretir. Sorumluluk almayı ve bu sorumlulukların sonuçlarına katlanmayı öğretir. Her zaman kazanmayı ve kaybetmeyi öğretir. Tıpkı aşağıdaki alıntıda Barış Özcan'ın da bahsettiği gibi satranç hayat gibidir!

"Satranç hayat gibidir." diyebilirim. Süresi belli olmayan bir oyun. Ne zaman biteceğini bilemezsiniz. Bazen bir şeyleri elde etmek için başka bir şeyi feda etmek zorunda kalırsınız. Her zaman ilerleyemezsiniz, bazen geri adım atmak gerekir. Ama her adımınızda düşünmelisiniz. Seçimlerinizi akıllıca yapmalısınız. Stratejik hareket etmelisiniz. Hedefinize ulaşmanın tek bir yolu yoktur. Farklı şeyler deneyebilirsiniz. Yılmadan, usanmadan, sıkılmadan tekrar tekrar denemelisiniz. Çünkü hayattaki gibi olasılıklar sonsuzdur. Her taşın kendine göre bir konumu ve önemi vardır. Tıpkı hiç bir insanın önemsiz olmaması gibi, hiç bir satranç taşı da önemsiz değildir. Bir piyonun bile vezir olma potansiyeli vardır." (Özcan, 2016)

Satranç hayat gibidir de hayat satranç gibi midir? Bu konuda da Barış Özcan'ın düşüncelerine katılıyorum.

"Hayatı bir satranç olarak, bir savaş olarak görmüyorum. Barış olarak görüyorum. Tek amacımız kazanmak olmamalı. Bizim kazanabilmemiz için başka birileri kaybetmek zorunda kalmamalı. Bakmayın siz buraya, hayat satranç tahtasındaki gibi sadece siyah ve beyazdan ibaret değil. Grinin yüzlerce tonu var. Ama sonuçta yine de bir oyun. Dünya hayatı oyundan başka bir şey değil. Satrançtan çok daha karmaşık bir oyun." (Özcan, 2016)

İnsanların hayatta tek rakipleri ölümdür. Hayat adı verilen oyuna son noktayı bir tek o koyabilir. O zamana kadar geçen sürede yapılan hamleler, düşünceler, gözlemler onu yenmek için değildir. Bir gün ölümün insanlığı yeneceğini bile bile meydan okumaktır. Kazanma şansı yoktur aslında sadece geçen zamanı arttırma daha uzun süre oyunda kalma çabası vardır. Satrançta ise hep bir kazanma ihtimali vardır. Hamleler kazanmak için kullanılır "Şah ve Mat" deme şansı vardır. Fakat gerçek hayatta "Şah ve Mat" deme şansı sadece ölüme aittir. İnsanların söz hakkından çok hareket hakkı vardır. Bu hareket doğru hamle ile ölüme giden yolu uzatmaktır.

Sonuç olarak satranç hayatın bir tahta ve piyonlardan oluşan bir kopyasıdır. Kazanma ihtimali olan her bir hamlesi düşünce gerektiren ve rakibinin sürekli değiştiği bir oyundur. Sorumluluk aldırma, düşündürme gibi birçok yönü ile hayata benzemektedir. Fakat hayat satranç değildir. Hayatın kazananı bellidir. Hayatı sadece daha uzun yaşayabilmek için oynarsın. Yoksa ölüm çoktan hayatı "Şah ve Mat" etmiştir.

Kaynakça

chesspromotional. (2012, kasım 26). ocak 5, 2019 tarihinde chesspromotional Web Sitesi: https://chesspromotional.wordpress.com/ adresinden alındı

Özcan, B. (2016, ocak 3). Barış Özcan. ocak 5, 2019 tarihinde Barış Özcan Web Sayfası: http://barisozcan.com/hayat-gibi-oyun/ adresinden alındı

ÖZCAN, B. (2016, ocak 02). Youtube. ocak 5, 2019 tarihinde Youtube Barış Özcan: https://www.youtube.com/watch?v=V4nVtVWMsmw adresinden alındı

Bora TETİK HAZIRLIK FEN A

Dede Korkut Hikayeleri'nde Kadın Tipleri

Kadınların Dede Korkut Hikayeleri'ndeki Yeri ve Önemi Özet: Dede Korkut Hikayeleri, Türk edebiyatında halk hikayeciliğine geçiş döneminin en önemli örneği olarak kabul edilir. Türk kadınının toplumda sahip olduğu yer, dönemin şartlarını ayrıntılı bir biçimde okuyucuya sunan bir eser olan Dede Korkut Hikayeleri'nde de açıkça görülmektedir. Eserin "Mukaddime" olarak adlandırılan önsöz kısmında kadın tiplemelerinin tanımlarına yer verilmesinden bunu anlamak mümkündür. Eserde yer alan kadın karakterlerin en belirgin rollerinden biri anneliktir, bir diğer rol de eş rolüdür. Bu roller kapsamında "alp tipi kadın" kavramının önemi büyüktür. Alp tipi; cesareti, kahramanlığı ve asaleti işaret eder. Dolayısıyla Dede Korkut Hikayeleri'ndeki kadın karakterler de bu tip çerçevesinde ve anne/eş rolleri bağlamında karşımıza çıkar.

Dede Korkut Hikayeleri, Türk edebiyatında halk hikayeciliğine geçiş döneminin en önemli örneği olarak kabul edilir. 15.yüzyıl itibarıyla yazıya geçirilmeye başlanan Dede Korkut Hikayeleri, hem sözlü hem de yazılı eser statüsüne geldiği andan itibaren Türk kültürü açısından kritik bir yere sahip olduğunu kesinleştirmiştir. Alsaç, bu eseri "Türk kültürünün canlı hafızası" olarak nitelendirmiş ve bunun sebebini de hikayelerin Türk kültüründe yoğun görülen olay ve durumları konu edinmesi olarak açıklamıştır. (Alsaç, 2018)
Şimşek'in yazısında belirttiği gibi Türk kadını eski dönemlerde toplumsal açıdan kayda değer bir yere sahiptir. Erkek ve kadın bireyler ayrım yapılmaksızın yasayla güvence altına alınmış, törenin gerektirdiği şekilde kadına yapılan ayrımcılık ve haksızlıklar yasaklanmıştır. (Hüseyinzade Şimşek, 2016)
Ataerkil bir toplum olan Türk toplumunda otorite sahibinin çoğunlukla erkek olduğu şüphesiz bir gerçektir. Kadınlar, genellikle erkeklerin belirledikleri sınırlar çerçevesinde hareket etmek durumunda kalmıştır. Bununla beraber kadınların, ikinci sınıf konumuna düşmemekle beraber erkekleri yönlendirenler konumuna geldikleri de olmuştur. (Uygur, 2013)

Türk kadınının toplumda sahip olduğu yer, dönemin şartlarını ayrıntılı bir biçimde okuyucuya sunan bir eser olan Dede Korkut Hikayeleri'nde de açıkça görülmektedir. On iki hikaye ve bir önsözden oluşan eserin "Mukaddime" olarak adlandırılan önsöz kısmında kadın tiplemelerinin tanımlarına yer verilmesinden bunu anlamak mümkündür. Mukaddime'nin son kısmına tekabül eden bölümde üçü olumsuz biri olumlu olmak üzere dört kadın tipinden bahsedilmektedir. (Bekki, 2015)

Ergin'in 1969 yılında yaptığı çeviride Mukaddime'deki son bölüm,
"Dede Korkut dilinden ozan der: Karılar dört türlüdür. Birisi solduran soptur. Birisi dolduran toptur. Birisi evin dayağıdır. Birisi ne kadar dersen bayağıdır. Ozan, evin dayağı odur ki kırdan yabandan eve bir misafir gelse, kocası evde olmasa, o onu yedirir içirir, ağırlar azizler gönderir. O Âyişe, Fâtıma soyundandır hanım. Onun bebekleri yetişsin. Ocağına bunun gibi kadın gelsin.
Geldik o ki solduran soptur.. Sabahleyin yerinden kalkar, elini yüzünü yıkamadan dokuz bazlama ile bir külek yoğurt bekler, doyuncaya kadar tıka basa yer, elini böğrüne koyar, der: Bu evi harap olası kocaya varalıdan beri daha karnım doymadı, yüzüm gülmedi, ayağım pabuç, yüzüm yaşmak görmedi der, ah nolaydı, bu öleydi, birine daha varaydım, umduğumdan daha uygun olaydı der. Onun gibisinin, hanım, bebekleri yetişmesin. Ocağına bunun gibi kadın gelmesin.
Geldik o ki dolduran topdur.. Dürtükleyince yerinden kalktı, elini yüzünü yıkamadan obanın o ucundan bu ucuna, bu ucundan o ucuna çırpıştırdı, dedikodu yaptı, kapı dinledi, öğleye kadar gezdi; öğleden sonra evine geldi, gördü ki hırsız köpek, büyük dana evini birbirine katmış, tavuk kümesine sığır damına dönmüş; komşularına seslenir ki: kız Zeliha, Zübeyde, Ürüveyde, Çan Kız, Çan Paşa, Ayna Melek, Kutlu Melek ölmeğe yitmeğe gitmemiştim, yatacak yerim gene bu harap olası idi, nolaydı benim evime birazcık bakaydınız, komşu hakkı Tanrı hakkı diye söyler. Bunun gibisinin, hanım, bebekleri yetişmesin. Ocağına bunun gibi kadın gelmesin.
Geldik o ki dolduran topdur.. Dürtükleyince yerinden kalktı, elini yüzünü yıkamadan obanın o ucundan bu ucuna, bu ucundan o ucuna çırpıştırdı, dedikodu yaptı, kapı dinledi, öğleye kadar gezdi; öğleden sonra evine geldi, gördü ki hırsız köpek, büyük dana evini birbirine katmış, tavuk kümesine sığır damına dönmüş; komşularına seslenir ki: kız Zeliha, Zübeyde, Ürüveyde, Çan Kız, Çan Paşa, Ayna Melek, Kutlu Melek ölmeğe yitmeğe gitmemiştim, yatacak yerim gene bu harap olası idi, nolaydı benim evime birazcık bakaydınız, komşu hakkı Tanrı hakkı diye söyler. Bunun gibisinin, hanım, bebekleri yetişmesin. Ocağına bunun gibi kadın gelmesin.
Geldik o ki ne kadar dersen bayağıdır: Uzak kırdan yabandan bir edepli misafir gelse, kocası evde olsa, ona dese ki: kalk ekmek getir yiyelim, bu da yesin dese, pişmiş ekmeğin bekası olmaz, yemek gerektir; kadın der: Neyleyeyim, bu yıkılacak evde un yok elek yok, deve değirmeninden gelmedi der; ne gelirse benim kalçama gelsin diye elini arkasına vurur, yönünü öteye kalçasını kocasına döndürür; bir söylersen birisini koymaz, kocanın sözünü kulağına koymaz. O Nuh peygamberin eşeği asıldır. Ondan da sizi, hanım, Allah saklasın. Ocağınıza bunun gibi kadın gelmesin." (s.5-6)
şeklindedir. (Ergin, 1969)

Eserdeki hikayelerin genelinde olumlu tiplemenin tanımına benzer kadın karakterler okuyucunun karşısına çıkmaktadır. "Evin dayağı" olarak tanımlanan olumlu kadın tiplemesinin; evin dayanağı olan, düzeni sağlayan kadın konumunda olduğu tanımdan çıkarılmaktadır. (Ergin, 1969)
Ekici, Dede Korkut Hikayeleri'nde karşımıza çıkan kadınları, bu olumlu tanımdan yola çıkarak "ideal anne ve eş", "ideal sevgili" ve "yardımcı tipler" olmak üzere gruplar halinde incelemiştir. Ayrıca Mukaddime'de üç tip halinde tanımlanmasına rağmen hikayelerin genelinde "kötü karakter" olarak nitelendirilebilecek kadın tiplerine yer verilmediğini belirtmiştir. Bunun sebebini ise eserin yazılma amacının didaktik boyutuna değindirmiştir. (Ekici, t.y.)

Karataş'a göre ise ana kahramanların hikayelerinde onlara yardımcı olan ve "engelleyici" rolünde bulunan iki tip kadın vardır. "Kanglı Hoca oğlu Kan Turalı" hikayesinde eşi Kan Turalı ile beraber onları ayırmak isteyen ailesine karşı savaşan Selcen Hatun, "Dirse Han oğlu Boğaç Han" hikayesinde oğlunun kurtulması için mücadele veren Dirse Han ve ona yardım eden kırk ince belli kız gibi karakterler de kahramanlığa direkt yollardan katılan kadın karakterlere örnek verilmiştir. "Salur Kazan esir olup oğlu Uruz'un çıkardığı destan" hikayesinde babasının sağ olduğunu oğlu Uruz'dan saklayan Burla Hatun ise kahramanlığı engelleyen kadın karakter rolüne örnek olarak verilmiştir. (Karataş, 2015)
Ancak bu davranışın ardında bile Burla Hatun'un oğlunu korumak istemesi yatmaktadır. Dolayısıyla verilen örneklerden Dede Korkut Hikayeleri'nde kadın karakterlerin genel olarak kahraman, fedakar ve koruyucu özellikleri taşıdığı çıkarımı yapılabilmektedir.

Karataş'ın belirttiği üzere eserde oğlu için özveride bulunan, oğluna destek olan kadın karakterlere zıt düşen tek karakter "Duha Koca oğlu Deli Dumrul" hikayesindeki Deli Dumrul'un annesidir. (Karataş, 2015) Ekici, bu görüşe katılarak karakterdeki bu ters durumun bir öğreti oluşturmak amacı güttüğünü belirtmiştir. (Ekici, t.y.)

Dede Korkut Hikayeleri'nde yer alan kadın karakterlerin en belirgin rollerinden biri anneliktir. Pek çok çalışmada (örn. Ekici, t.y.; Karataş, 2015) eserden örneklerine yer verilen anne – oğul ilişkilerinin en çok ele alınanları incelendiğinde anne rolündeki kadın karakterlerin genellikle psikolojik ve fiziksel açıdan oğullarına destek oldukları, aralarında yoğun bir sevgi bağının kurulduğu, baba ve oğul rolündeki karakterlerin yanında pasif kalmak yerine kurguda bir yön oluşturdukları görülmektedir. Ekici, bu kadın karakterleri "ideal anne ve eş" kategorisi dahilinde incelemiş ve soylu karakterler olmalarına rağmen pasif kalmadıklarını, aksine hikayelerde ele alınan sorunlarda mücadeleci konumda olduklarını belirtmiştir. (Ekici, t.y.) Ekici ve Karataş, yazıda daha önce bahsi geçen Burla Hatun'u ve Dirse Han'ın hanımı (Boğaç Han'ın annesi) anne rolündeki kadın karakterlere örnek olarak göstermiştir. (Ekici, t.y.) (Karataş, 2015)

Kadın karakterlerin üstlendiği bir diğer rol de eş rolüdür. Hikayelerin geneli incelendiğinde ve anne rolünde olan kadın karakterlerin aynı zamanda eş rolünde olduğunu göz önünde bulundurulduğunda kadınların hikayedeki yeri hakkında en çok bu karakterlerden bilgi alınabileceği sonucu çıkmaktadır. "İdeal eş" görevindeki karakterlerin incelenmesinde "alp tipi kadın" kavramını büyük bir yere sahiptir. Ekici, bu karakterleri " birinci gruptaki eş ve anne tiplerin neden (...) alp tipi olduklarını bir bakıma açıklayan tipler" olarak tanımlamıştır. (Ekici, t.y.)

Alp tipi; yaygın olarak Türk destanlarında görülen bir tip olmakla beraber cesareti, kahramanlığı ve asaleti işaret eder. Alp tipi karakterler mücadeleci ve aynı zamanda merhametli, yurtsever karakterlerdir. (Yardımcı, 2007) Dede Korkut Hikayeleri'nde de fazlasıyla ön planda olan alp tipi kadın karakterler, eş rolünde de bu tipin gerektirdiği özellikleri taşımaktadır. Anne rolündeki kadın karakterler gibi eşleri için fedakarlıkta bulunmaktan çekinmeyen, mücadeleci ve cesur karakterlerdir. Ailenin kenetlenmesi için mücadele vermekten çekinmeyen, oğlu Boğaç Han'ı kurtarmak için elinden geleni yapan Dirse Han'ın hanımı; alp tipi kadın karakterlere verilebilecek örneklerden biridir. Dirse Han'ın hanımının alp tipi karakterlerden olduğunu okuyucuya yansıtan bir diğer özellik ise mücadele esnasında yanında, alp tiplerinde genel olarak gözlemlendiği üzere, kırk kişi daha bulundurmasıdır. Kırk ince belli kız, Boğaç Han'ın kurtulmasında yardımcı rol oynamakla beraber alp tipinin bir özelliğini ortaya koymaktadır.

"İdeal eş" kavramı çerçevesinde düşünüldüğünde "Duha Koca oğlu Deli Dumrul" hikayesinde Deli Dumrul için Azrail'e canını vermeyi kabul eden Deli Dumrul'un eşi, bu kadın tipine bir örnek olarak verilebilmektedir. Karakter, Azrail Deli Dumrul'un canını alacakken oğlu yerine kendi canını vermek istemeyen anne karakterinin tam aksine, kendisine teklif edilmeden canını vermeyi öne sürerek hem evlilikten sonra ikinci defa oluşan "aile" kavramını ve bu bağın gerektirdiklerini, hem de eserde yansıtılan Türk kadınının cesur ve fedakar özelliklerini gözler önüne sermektedir.

Dede Korkut Hikayeleri'nde ve dolayısıyla Türk toplumunda kadınların sosyal hayatta sahip oldukları yeri gösteren bir başka durum da evlilik konusundadır. "Kam Pürenin oğlu Bamsı Beyrek" hikayesinde Bamsı Beyrek ile doğumlarından hemen sonra "beşik kertmesi" olarak nişanlanan Banı Çiçek karakteri; hem bu bağlamda kadının yerini temsil etmektedir, hem de alp tipi kadın karakterlerin özelliklerini taşımaktadır. Türk toplumunda genç kadın ve genç erkeklerin kiminle evleneceklerini kendileri seçmeleri, seçtikleri kişiyi bir denemeden geçirerek isteklerini ispatlatmaları bu hikayeye de yansımıştır.

Nitekim, Banı Çiçek Bamsı Beyrek ile evlenmeyi kendi isteğiyle ortaya atana kadar kız isteme veya evlilik girişimi gibi durumlarda bulunulmamıştır. Ayrıca, Türk toplumundaki evlat yetiştirme sürecinin gereğince okçuluk, at binme, fiziksel olarak erkeklerle mücadele edebilme gibi özelliklere sahip olan Banı Çiçek, Bamsı Beyrek'in onu denemesinden başarıyla geçmiş ve sadakatini ispatlamıştır. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda Banı Çiçek karakterinin alp tipi bir karakter olduğu da kanıtlanmış olmaktadır. (Ekici, t.y.)

Sonuç olarak Dede Korkut Hikayeleri, Türk toplumunda kadına verilen değeri hikayedeki karakterlere olduğu gibi yansıtmıştır. Dolayısıyla karakterler de Türk toplumunda yaygın olarak görülen kadınlar üzerine kurulmuştur. Kadınların eserde cesaret, fedakarlık, asalet, güç gibi kavramlarla nitelenmesi de alp tipi kadın karakterler olduklarını ortaya çıkarmaktadır. Eserin bütünü incelendiğinde kadın karakterlerin çoğunlukla Mukaddime'de tasvir edilen "olumlu tip" ile benzerlik gösterdiği görülmektedir. Karakterler; fiziksel ve psikolojik mücadelede aktif olarak yer alan, merhametli, aile kavramını pekiştiren, sosyal yaşamda erkekler ile eşit konumda bulunan, göçebe Türk toplumunda hayate adapte olabilmek için sahip olunması gereken becerileri iyi düzeyde kavramış olan kadınlardır. Bu da onları "alp tipi" karakterler olmanın yanı sıra "ideal eş" ve "ideal anne" yapar. (Ekici, t.y.)

Bu araştırmada yararlanılan tüm kaynaklar ve verilen örnekler göz önünde bulundurulduğunda hem eserde, hem de İslamiyet öncesi Türk toplumunda kadınların önemli bir yere sahip olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Gökçe Naz OCAK 10 A

SİNEKLERİN TANRISI - WİLLİAM GOLDİNG

"Kötülük, insanın içinde vardır ve bu durum koşulların değişmesiyle ortaya çıkar."

William Golding, 19 Eylül 1911 tarihinde İngiltere'de doğmuştur. Yaşamı boyunca birçok kitap yazmıştır ancak en çok Sineklerin Tanrısı adlı kitaba ilgi duyulmuştur. Bunun sebebi, William Golding'in yazmış olduğu bu kitapta ilginç ve bir o kadar gerçekçi bir konunun anlatılmasıdır. Yazar, bu kitabında insanın içinde bir kötülüğün zaten var olduğunu ancak koşullar (mekan, büyütülme şekli, kurallar...) dolayısıyla insanlarda çok fazla ortaya çıkmadığını belirtmektedir. Bunun yanında bir mekan değişikliği veya buna benzer önceki yaşanmışlıklardan farklı bir konuma getirildiği zaman bu durumun değişeceğini kitaptaki bütün betimlemeleriyle dile getirmiştir. William Golding'in hayatına yakından bakıldığında 1. ve 2. Dünya Savaşları'nın ikisini de görmüş olduğu fark edilmektedir. Ayrıca 2. Dünya Savaşı'nda bir deniz subayı olarak yer almış olduğu görülür. Binlerce insanın ölmesine sebep olmuş bu denli büyük savaş aslında William Golding'in hayatına oldukça etki etmiştir. Bunun sebebi, aslında bir savaşta insanın içinde barınan kötülük denen olgunun oldukça çok ve geniş kapsamlı bir şekilde ortaya çıktığıdır. William Golding'in insanların bu denli vahşi hale geldiği bu iki savaşı da görmesi insanlar hakkında bir fikre varmasına sebep olabileceğini düşünüyorum. Sineklerin Tanrısı'nda ise bu kötülük kavramı açık bir şekilde işlenmiştir. İlk başta iyi betimlenmiş bir ada hikayesi olarak görülür ancak kitabın derinliklerine inildiğinde bu durumun bambaşka bir şekil aldığı anlaşılır.

"Önce bir grup çocuğun yaşadığı serüvenin öykülenmesi olarak görülen eser, aslında etik, ruhsal ve toplumsal boyutları açısından önem taşımaktadır. Dolaylı olarak anlatılansa, ıssız ada yaşamının yanı sıra, örnekleme yoluyla toplumsal çatışmanın boyutları, insanın özüne ilişkin sorunlardır." (Barışkaner)

Sineklerin Tanrısı adlı kitabın ana teması, aslında kötülüğün koşulların değişmesiyle daha da belirginleştiği ve karşı koyulamaz bir durum olduğudur. Kitapta detaylı bir ada tasvirinin bulunması daha sonra açıklanacak olayların temelini oluşturan bir kavram olarak belirtilmektedir. Ayrıca karakterler olarak çocuklar kullanılmıştır ve durum kötülüğün daha doğrusu kitapta bahsedilen vahşiliğin ortaya çıkabildiğini göstermiştir.

"Olaylar, bir uçak kazası sonucu ıssız bir adada, başlarında kendilerini yönlendirecek bir yetişkin bulunmayan bir grup çocuğun etrafında gelişmektedir. Adada yalnız olmaları ve sosyal kontrol mekanizmasının bulunmaması çocukların iç dünyasındaki karanlık, şeytanı yönün ortaya çıkmasına neden olmaktadır." (Barışkaner)

Çocuklar, saf ve temiz varlıklardır ancak kitapta anlatılan şekliyle çocukların da hayatta kalma içgüdüsü veya liderlik isteği gibi durumlara ayak uydurup vahşileşebildikleri gösterilmiştir. William Golding ise içinde zaten kötülük barınan insanların –yetişkinlerin- yerine çocukları kullanmayı tercih etmiştir.

Kitap, savaştan kaçan bir uçağın kaza yapmasıyla ve birçok çocuğun adaya düşmesiyle başlamaktadır. Ada, ıssız bir yer olup çocukların William Golding'in belirttiği vahşileşme kavramını yaşatacak en büyük etkenlerden biridir. Çocuklara medeniyet olarak öğretilen birtakım değerler ve kurallar bir süre sonra yok olacaktır. Demokrasinin desteklenmesi gerektiğini daha doğrusu onu desteklemeleri gerektiği çocuklara öğretilmişken, bu adada tek bir yetişkin veya bu kuralların ve değerlerin uygulanmasını sağlayacak tek bir otorite yoktur. Çocuklar bir nevi bir deney ortamında davranışsal olarak değerlendirilmektedir.

Bu çocuklar adanın farklı yerlerine düşmüştür ancak kitap iki karakterin karşılaşmasıyla başlar. Bu karakterlerden bir tanesinin ismi Ralph diğerinin ise adada anılan ismi ile Domuzcuk'tur. Bu iki karakter kitapta oldukça çok geçen ve kitabın baş karakterlerinden ikisini oluşturmaktadırlar. Karakterler anlatılacak olursa Ralph; daha rahat, ilk başta ıssız bir adaya düşmeleri yönünde endişe taşımayan ve daha sonra grubun lideri olarak sayılacak karakterdir. Ralph'in liderlik seçiminde görülen oy birliği durumu demokrasinin hala değerlerini koruduğunu göstermektedir. Bu daha sonra gerçekleşecek bir savaşın başlangıcını oluşturan olaydır. Domuzcuk ise daha tedirgin ve gerçekçi bir karakterdir. Bir şeylerin yapılması gerektiği yönünde düşünceleri ve her soruna getireceği parlak çözümleri vardır. Domuzcuk kitapta bilgiyi, olgunluğu simgeleyen karakterdir ve gözlüğü de bu karakterin oluşabilmesi yönünde büyük bir özelliktir. Bir şeylerin yapılması gerektiği yönünde söylediği ilk söz şu olmuştur:

"Ötekileri bulmalıyız. Bir şeyler yapmalıyız." (Golding, 2014)

Domuzcuk bunun gibi birçok gerçekçi yaklaşımla adadan kurtulmaya çalışmıştır. Domuzcuk daha sonra bir deniz kabuğu bulmuştur ki bu daha sonra gerçekleşecek demokrasi yönündeki adımların bir simgesi olacaktır. Ralph bu deniz kabuğuna üflediğinde ormandan çocuklar çıkar ve burada hikaye başlamış olur. Yazar, kitapta gerçekleşen eğilimleri oldukça detaylı ancak bir o kadar da anlaşılır bir şekilde anlatmıştır. Bu sese gelen bir grup daha vardır ki bu grup Jack adlı karakterin grubudur. Jack kitapta kötü olarak anılan ana karakterlerden biridir. Aslında Jack'in de vermek istediği ana düşüncelerden bir tanesi ise faşist eğilimlerin artabileceğidir. Bir otorite kurma isteği Jack adlı karakterde görülen ve daha sonra savaşa dönebilecek bir durumdur. Bir de Simon karakteri vardır. Bu karakter ise gayet zeki ancak kitapta görüldüğü üzere çekingen bir karakterdir. William Golding bu karakteri mistik ve ermiş bir kişi olarak tanımlar. Simon'u İsa'ya benzetip kitapta gerçeği görebilen kişi olarak adlandırmıştır. Kitapta adada canavarın olabileceği söylentisi çıktığında Simon, şu sözle karşılık vermiştir:

"Demek istediğim şu... Bizden başka canavar yoktur belki..." (Golding, s. 2014)

Simon, söylemiş olduğu bu sözle kitabın işlediği konuyu tamamıyla özetlemektedir. William Golding'in anlatmak istediği içgüdüyü, hastalığı, mesajı bu sözü ile açıklamıştır. Yazarın da belirttiği gibi Simon, olacakları önceden gören bir karakterdir ve olacak vahşetleri de bu şekilde önceden görmüştür.

Bu karakterlerin dışında bir sürü karakter vardır ancak bu dört karakter romandaki ana karakterlerdir.

Kitapta verilen ana düşünce Ralph'in lider olarak seçilmesinden başlamaktadır. Jack bunu istememektedir çünkü belirtildiği üzere oldukça otoriter bir çocuktur. Bundan sonra gerçekleşecek olaylar bu olay bağlamında ayrılma ve tahmin edileceği üzere vahşileşme yönündedir. Kısaca özetlenecek olursa bir çocuk tarafından adada bir canavar olduğu belirtilir ve Ralph ve Domuzcuk'un ortaya atmış olduğu ve kurtarılma amacıyla yakılmak istenen ateş tam kurtulacakken söner. Bunun gibi birçok olay Jack'in "demokrasi" ile kurulmuş olan liderlik altından çıkmasına ve farklı bir grup kurmasına sebep olmuştur. Savaş işte o zaman başlamıştır. Bu "diğer" olarak adlandırdığımız grup her geçen gün daha büyük bir topluluğu oluşturur ve faşist eğilimleri sergilemeye başlar. Sonunda çocuklar kurtulurlar ancak arada birçok felaket yaşanır. Vahşilik olarak adlandırılan davranışlar yine Jack aracılığıyla ve avlama isteği ile gerçekleşir. Burada görülen durum, insanoğlunun koşullar değiştiği zaman yaşama içgüdüsü ile öldürme isteğine başvurabilmesidir. Daha doğrusu belki daha önce bir hayvanı öldürme isteği bir çocuğun aklından geçmiyorken şimdi bu içgüdü ile bunu gerçekleştirmek istemektedir.

Jack'in bir domuzu öldürme isteği en başından gelen ancak ilk deneyişinde başaramadığı bir durumdur. Bu bölüm kitapta şöyle betimlenir:

"Onu öldürecektim. Bıçağı saplayacak yer arıyordum. Bir dahaki sefere..." (Golding, 2014)

Jack, her ne kadar arkadaşlarına öldürme isteğini ve yöntemlerini anlatsa da bunu ilk seferde yapamamıştır. Çünkü vahşileşmenin yanında sahip olduğu bazı farklı değerler, kurallar veya sözler onu yapmaması yönünde etkilemiştir. Bunun gibi daha birçok olay kitapta detaylı bir şekilde tasvir edilmiş ve ana düşünce anlatılmıştır. William Golding bu kitabı sahip olduğu savaş bakış açısı yönünde sert ancak gerçekçi bir tutumla yazmıştır. Kitapta sahip olunan koşulların daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla betimlemeye ve öykülemeye başvurulmuştur. Betimlemeye başvurulması güzel bir durumdur çünkü koşulların değişimi ve olayların nasıl bir ortamda geliştiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bunun dışında ele alınan tema oldukça derin ve insanın özünü tasvir edecek biçimdedir. Bu durumun bireye yansımaları anlatılırken bu durum en saf ve temiz olan çocuklar tarafından dile getirilmiştir. William Golding bu kitabında çocukların "bile" bu davranışları gösterebileceğini göstermiştir. Bunun yanında "iyi taraf" olarak nitelendirdiğimiz karakterler, William Golding'in anlattığı kötülüğe karşı gelen ve her şeye rağmen yine de direnen karakterler olarak betimlenmiş ve kitabın asıl teması olan kötülüğe karşı bir kalkan oluşturmuşlardır. Yine Mina Urgan'ın şu sözü iyi olanları bir nevi özetlemektedir:

" ...Ne var ki, kitabı bitirip de, Simon'un akıl yolundan hiç şaşmayan ermişliğini, ayrıca ölmeden önce yücelen Domuzcuk'un kabileye meydan okurcasına uygarlığı savunmasını ve karanlık güçlere karşı sonuna kadar direnip, sonunda gene şef olduğunu açıklayan Ralph'ın yiğitliğini düşündükçe, Sinekler Tanrısı'nı yenmenin yolları olduğunu da anlarız." (Golding, 2014)

Bu sözü, canavarların kendileri olmalarına rağmen yine de bir umudun barındığını göstermektedir.

Sonuç

Sineklerin Tanrısı adlı roman insanların koşullar değiştiği zaman değişebileceğini gösteren bir romandır. Bu romanında da temel olarak demokrasi ve faşist eğilimlerin çatışmalarını açıklamaktadır. Bu iki temel kavram anlatılırken aslında insanın içinde görülen kötülük ve vahşilik durumları da ele alınmıştır.

Mina Urgan'ın sonsözünde belirtmiş olduğu şu açıklamalar kitabı daha anlamlı kılmayı sağlamıştır:

"Kitaba adını veren Sineklerin Tanrısı, bu hastalığı, yani insanların içindeki kötülüğü simgeler. Sineklerin Tanrısı, üstüne sineklerin konduğu ölü bir domuz başıdır: Jack, ilkel bir insanın inancıyla karanlık güçleri yatıştırmak, kendini ve kabilesini canavardan koruyabilmek amacıyla, öldürdüğü bir domuzun başını kesip iki ucu sivriltilmiş bir kazığa geçirmiş, kazığı bir put dikercesine toprağa çakarak, bu kokuşmuş domuz başını canavara sunmuştur. İngilizlerin Beelzebub dedikleri şeytanın Kutsal Kitap'taki İbranice adı, Sineklerin Tanrısı anlamına gelen Ba-al-z-bub olduğu için de Golding kitabına bu adı vermiştir." (Golding, 2014)

Bu açıklama kitabın amacını daha net bir şekilde ortaya koymaktadır. Kitapta yer alan öz, vahşilik, kötülük, sanrı durumları bu başlık altında açıklanmıştır ve oldukça yaratıcıdır. Kitapta olaylardan biri olan canavar olma durumu kitabın başlığı ile açıklanmıştır. Bu yönde yapılan büyü ve put benzeri şeyler aslında olmayan bir canavar için yapılmış ve Simon'un dediği gibi canavar içimizdeyken yapılmış telkin durumlarıdır. Sonuç olarak anlatılmak istenen baştaki söz gibi kötülüğün var olduğunu ancak koşullar değiştikçe ortaya çıktığını açıklayan başarılı bir romandır.

Kaynakça

Barışkaner, H. (tarih yok). Sineklerin Tanrısı'nda Liderlik Mücadelesi.

Golding, W. SİNEKLERİN TANRISI (s. 10). içinde

file:///C:/Users/Pc/Downloads/final-20141-TURK-101-5-21400153.pdf

https://www.theguardian.com/books/2009/aug/30/william-golding-john-carey-review

https://www.marjinalaforizma.com/sineklerin-tanrisi-sosyolojik-incelemesi-ve-analizi/

Jeren OLDMAN HAZ FEN A

"Cesur Yeni Dünya" Distopya Ütopya İlişkisi

Özet

İnsanı insan yapan özelliklerden biri olan hayal etme yeteneği insanları her zaman ayakta durmasına yardımcı olmuştur. Hayal etmek umutlar kazandırdığı gibi aynı zamanda bir insan için hayatta kalma sebebi de sağlar. Ütopya ve distopyanın da insanlığın kurduğu hayallerden ikisi olarak ele alırsak ikisinin de gerçekten gerçekleşmesi zor ihtimallere dayanan kavramlar olduğunu görürüz. Bu iki kavramdan olumsuz olan distopyayı ele alan "Cesur Yeni Dünya" adlı kitapta Aldous Huxley gerçekten çok iyi bir iş çıkarmıştır. Kendi zamanında yaşanan olaylar hakkında olan düşüncelerini geleceğe ve insan hayal ürünü olan distopyaya entegre ederek ortaya bir edebi eser sunmuştur. Romanda var olan iki birbirinden zıt olarak gösterilen "Ayrıbölge" ve "Yeni Dünya" adlı bölgelerin "Yeni Dünya" bölgesinde yaşayan topluluk tarafından kendilerini ütopya ve diğer bölgenin de kötüleyerek distopya olarak gösterilmesi de kitaptan anlaşılan bir bulgudur. Ancak burada insanı çıkmaza sokan konu bu kadar iyimser anlatılan "Yeni Dünya" bölgesinin iyi mi kötü mü tam anlaşılamamasıdır. "Kitap distopya yani kara ütopya demeye dilimin varmadığı, insanın sorulara boğan bir gelecek kurgusu. 1932 yılında bakarak öyle bir dünya yaratmış ki, bahsettiği dünya iyi mi kötü mü bir türlü karar veremiyorsunuz (Dora, 2012)." Bu alıntıda da belirtildiği gibi kitap gerçekten bir ütopya üzerine mi kurulmuş yoksa distopya üzerine mi kurulmuş emin olamıyorsunuz. Bu makaleyi yazmamdaki amaç ise farklı bir sorunun kafamı karıştırması sonucunda ortaya çıktı. Benim burada savunmaya çalıştığım konu "Ayrıbölge" ve "Yeni Dünya" adlı iki birbirinden farklı dünyaların gidiş yollarının farklı olmasından dolayı distopya ve ütopya olarak ikiye ayrılsalar da aslında her iki dünyanın da mantığının aynı sonuca varmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Distopya, Ütopya, Cesur Yeni Dünya, Mantıksal Benzerlik, Hayal Etmek, İnsanoğlu

* Aldous Huxley, Cesur Yeni Dünya, Birleşik Krallık, 1932

1. Giriş

Dünya da insanlar var olduğundan beridir her insanın hayalleri olmuştur. Hayal etmeyi gerektiren durum ise sahip olunan koşullardan hoşnutsuzluğu belirtir. Çünkü hayal ettiğiniz durum sizde olmadığından dolayı hayal edersiniz (Gökbel, 2018). Bu hayallerden biri de kötü etkenlerin bulunmadığı toplumlar oluşturulabileceğidir. Biz buna ütopya diyoruz. "İkinci anlamıyla ise, gerekçelendirilmeyen ideallik ve gerçekleştirilebilirlik iddiası içeren, şu anda bu dünyada mevcut olmayan, -ortaklaşacı bir düzen sayesinde, herkesin mutlu olduğu- ideal bir kent devleti kurgusudur (Omay, 2009)." Böyle bir kavram olduğu gibi ayrıca bununla tamamen zıt bir kavram da var. Buna da distopya diyoruz. ""Ütopya" sadece ve sadece insanların mutluluğu için örgütlenen bir toplum hayaliyse, "distopya" sadece ve sadece insanların mutluluğunu engelleyen, mutsuzluğunu örgütleyen bir toplum hayali oluyor. Tabii öyle bir topluma hâlâ toplum denebilirse...Güruh demek daha doğru olur (Adalı, 2015)."

Ütopya ve distopya adı altında kalan bu iki zıt kavram çoğu tartışmanın konusu olmuş. Ben bu makalede bu iki kavram arasındaki çatışmayı öne sürdüğüm hipotezle açıklamak için Aldous Huxley adlı yazarın yazmış olduğu "Cesur Yeni Dünya" adlı kitabı ele aldım.

Cesur Yeni Dünya başlı başına bir distopya romanı olmasına rağmen içeriğinde ütopya kavramını da eksik bırakmamış. Aslında kitabın içerisinde ütopya olarak gösterilen "Yeni Dünya" adlı bölgenin başlı başına bir distopya olduğu gerçeği kitabı okuyan herkes tarafından algılanabilir.

Ayrıca kitabın yazarının bu romanı yazarken kendi dönemindeki olaylardan yola çıkarak geleceği öngördüğünü de söyleyebiliriz. "Bu kurgular arasında önemli bir yere sahip olan ve distopya türünde bir klasiğe dönüşen Cesur Yeni Dünya, gelecekte yer alan totaliter bir rejimini anlatmakta olup ileri teknolojiye ve toplumun koşullandırılmasına karşı bir uyarı niteliği taşımaktadır (Tatar, 2015)." Bu alıntıda da bahsedildiği gibi yazar döneminde yaşanan olaylarda gördüğü sorunları ve bunun oluşturacağı sonuçları bu kitaba işlemiştir diyebiliriz. Bunun dışında kitapta "Yeni Dünya" bölgesinin bir ütopya olarak görülüyor. Sonuç olarak gerçekten ütopyayı andıracak özelliklere sahip. Bu ütopya ortamını sağlamak için ise farklı yöntemler kullanılmış. "İnsanlar, sağlıklı ve her zaman mutludur; savaş, yoksulluk ve hastalıklar yok edilmiştir (Ağkaya, 2016)." Bu alıntıda da belirtildiği gibi gerçekten insanlık adına güzel etkenlere sahip bir yaşam alanını sağlıyor. Bu durum gerçekten diğer bölge olan "Ayrıbölge" konusunu açıklıyor. Burada belirtilen bu pozitif etkenlerin "Ayrıbölge" kısmında bulunmaması, totaliter rejime sahip olan "Yeni Dünya" hükümetinin diğer bölgeyi kötülemesinin ana mantığını ortaya koyuyor. Ancak burada benim hipotez olarak sunduğum "Benim burada savunmaya çalıştığım konu "Ayrıbölge" ve "Yeni Dünya" adlı iki birbirinden farklı dünyaların gidiş yollarının farklı olmasından dolayı distopya ve ütopya olarak ikiye ayrılsalar da aslında her iki dünyanın da mantığının aynı sonuca varmasıdır (Dokgözoğlu, 2019)." düşüncesi burada devreye giriyor. Her şey şu ana kadar mantıklı ancak bu alıntıya bakacak olursak hipotezimin doğruluğunu görmüş oluruz. "Aynı zamanda aile kavramı pornografik bir ayıptır; sanat, edebiyat, din ve felsefe yasaklanmıştır. Sistemin en büyük destekçileri uyuşturucu haplar [soma] ve hedonizmdir; herkes çalışır ve eğlenir (Ağkaya, 2016)." Buradan anlaşılacağı üzere bir toplumda insanı insan yapan sanat, felsefe, din ve aile bağı gibi etkenler tamamen toplumdan kaldırılmış durumda. Böyle bir toplumda savaşlar ve hastalıklar olmasa da, herkes mutlu ve sağlıklı olsa da bir insanın felsefe ve sanat gibi etkenlerden uzak bir yaşam sürmesi zaten onu bir distopyada yaşatmaya mahkum etmez mi? Bu durum "Yeni Dünya" tarafını "Ayrıbölge" tarafından ne kadar farklı kılabilir ki? Tek fark olumsuz ve olumlu etkenlerinin yer değiştirmesi değil midir?

2. Sonuç

İnsanlar var olduğundan beri hayaller kurarlar ve paylaşırlar. Zaten insanoğlunun gelişmesini sağlayan kavram hayal etmektir. İnsan hayal eder ki yeni şeylere ulaşabilsin. Ütopya da insanoğlunun canlandırdığı ve ulaşmaya çalıştığı hayallerden biridir. Ütopyanın tam tersi durumu ise insanlığın hiç istemeyeceği bir durum olan distopyadır. Bu iki kavramı kitabında çok iyi işlemiş olan Aldous Huxley gerçekten bir şaheser yaratmış. "Cesur Yeni Dünya" adlı kitabındaki kargaşa insanda merak uyandıran sorulara yol açıyor. Benim bu makaleyi yazmamı sağlayan boğucu soruyu ortaya çıkaran şeyeler ise bu kitapta belirtilen ve ütopya-distopya olarak gösterilen iki bölge. Totaliter rejim uygulayan "Yeni Dünya" ve kötü taraf olarak gösterilen "Ayrıbölge".

Makalemde de bahsettiğim ve başka kaynaklardan yardım alarak kanıtladığım üzere "Yeni Dünya" adlı tarafın hükümeti sağlık ve mutluluğu sağlayarak, savaşları, hastalıkları ve yoksulluğu yok ederek ve bu etkenlere sahip olmayan "Ayrıbölge" adlı tarafı kötüleyerek kendisini bir ütopya toplumuna benzetse de hipotezimde ileri sürdüğüm fikirdeki gibi aslında yanılıyordur. "Yeni Dünya" hükümeti bunları sağlasa da diğer yandan insanı insan yapan felsefe, sanat, aile bağı ve din gibi etkenleri kendi dünyasından kaldırarak bu kavramları kendi toplumunda barındırmadığı için aslında toplumunun insanları bir nevi distopyayı yaşatmaktadır. "Yeni Dünya" tarafının sahip olduğu pozitif etkenlere sahip olmayan "Ayrıbölge" ise bu tarz insani etkenleri, yani sanatı, dini, felsefeyi ve aile bağlarını yok etmediği için hipotezimde belirttiğim durum kanıtlanmış oldu. Aslında iki bölge de birer distopyadır. Sadece ikisininde olumsuz ve olumlu etkenleri olup olmama konusunda yer değiştirmiş durumdalardır. Yani aslında her ikisi de farklı şekilde var olsa da sonuç olarak insanlığın yaşaması için gereken sıfatlara tam sahip olmadıkları için "Yeni Dünya" da "Ayrıbölge" gibi bir distopyadan farklı değildir.

Kaynakça

Adalı, C. (2015, Aralık 29). Distopya. network23: https://-network23.org/coskunadali/files/2015/12/Distopya-Coskun-Adali-29-Aralik-2015.pdf adresinden alındı

Ağkaya, O. (2016, Aralık 21). ÜTOPYA VE DİSTOPYA: SİYASETİN EDEBİYAT ÜZERİNDEKİ. MCBÜ SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ.

Dokgözoğlu, K. (2019, Ocak 04). "Cesur Yeni Dünya". İstanbul, Türkiye.

Dora, S. (2012, Mart 01). Cesur Yeni Dünya Üzerine Eleştiri. Karine: http://iletisim.ieu.edu.tr/karine/?p=345 adresinden alındı

Gökbel, Ö. (2018, Şubat 03). Hayal Etmek. Medium: https://-medium.com/t%C3%BCrkiye/hayal-etmek-nedir-ki-ae7-fe6f70215 adresinden alındı

Omay, M. (2009). Ütopya Üzerine Genel Bir İnceleme. Sosyoloji Dergisi, 3.

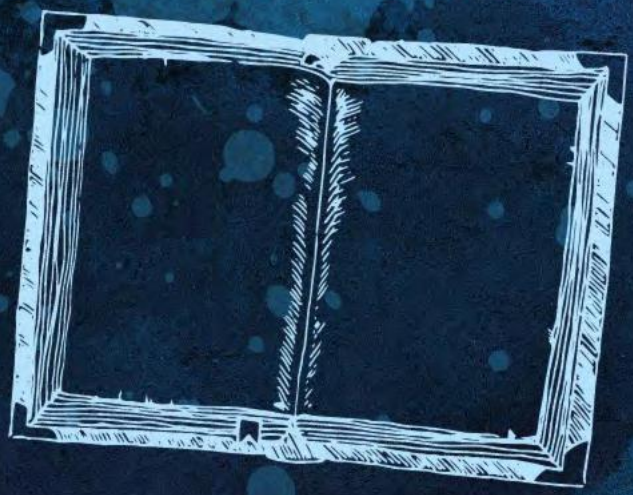
Tatar, S. (2015, Temmuz 20). Feminist Distopyalarda Mekan ve Zaman. İzmir.

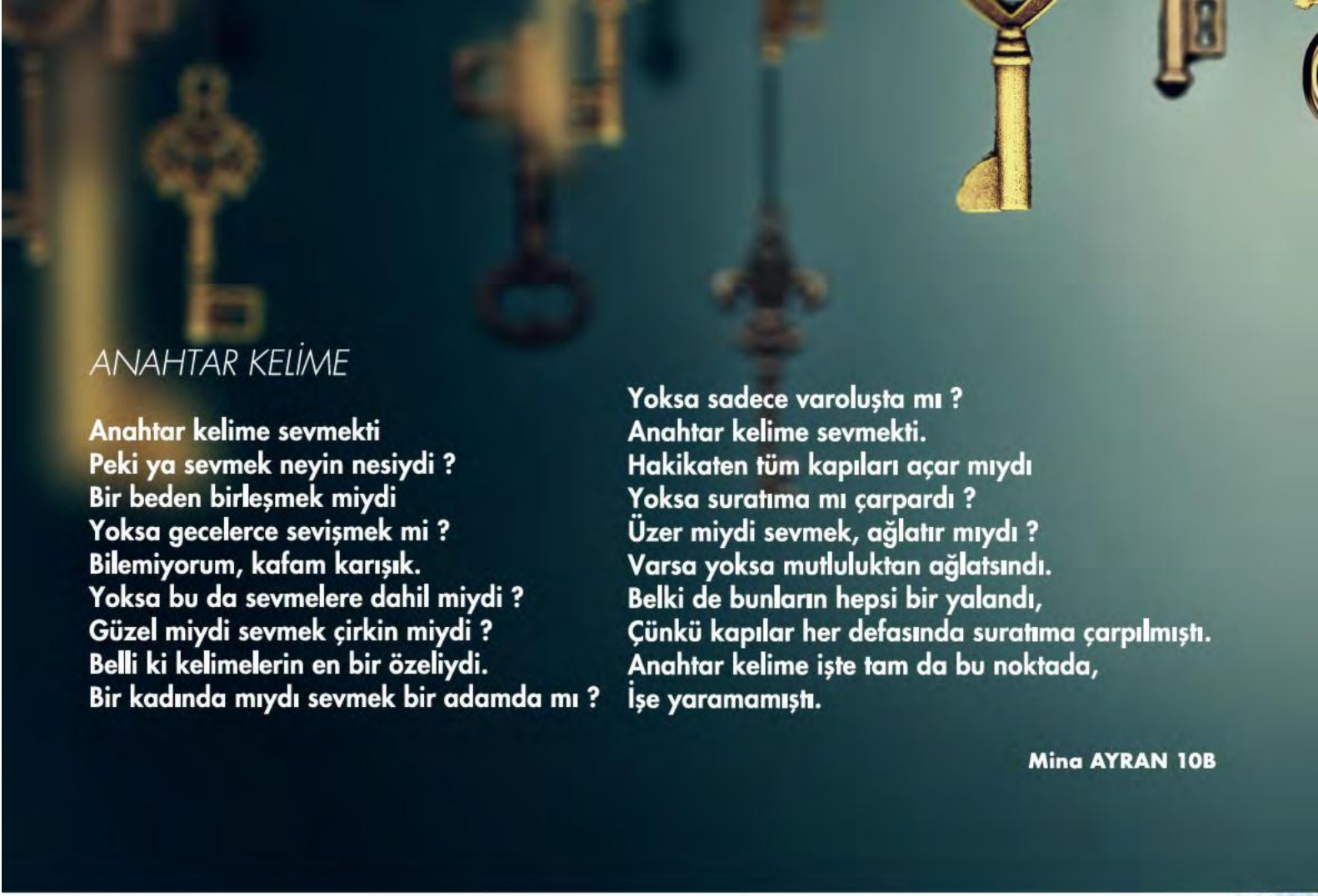
Kuzey DOKGÖZOĞLU 10 FEN A

ŞİİRLER

ANAHTAR KELİME

Anahtar kelime sevmekti
Peki ya sevmek neyin nesiydi ?
Bir beden birleşmek miydi
Yoksa gecelerce sevişmek mi ?
Bilemiyorum, kafam karışık.
Yoksa bu da sevmelere dahil miydi ?
Güzel miydi sevmek çirkin miydi ?
Belli ki kelimelerin en bir özeliydi.
Bir kadında mıydı sevmek bir adamda mı ?
Yoksa sadece varoluşta mı ?
Anahtar kelime sevmekti.
Hakikaten tüm kapıları açar mıydı
Yoksa suratıma mı çarpardı ?
Üzer miydi sevmek, ağlatır mıydı ?
Varsa yoksa mutluluktan ağlatsındı.
Belki de bunların hepsi bir yalandı,
Çünkü kapılar her defasında suratıma çarpılmıştı.
Anahtar kelime işte tam da bu noktada,
İşe yaramamıştı.

Mina AYRAN 10B

Gökyüzü

Asumanda benim gözüm,
Gece gündüz peş peşe,
Dolu kadehle bir meşe,
Mehtaba aşık düşe düşe.

Sevdamla baş başa,
Geziyorum yıldızlarda.
Yolum çok lakin belirsiz,
Kayboldum gözlerinde.

Saçlarının arasından,
Yasak bana bu cihan.
Benmişim yerde kalan,
Rüyalarda çakışan.

Kadehten bir yudum daha,
Kalmadı yıldız bana.
Güneşin doğmasına az kala,
Kanıyordu gökyüzü, ne âlâ!

Sabah ayazında bir sis var,
Çökmüş üstüne şehirlerin.
Kalmış asuman teniyle,
Gözlerden ırak güzelliğiyle.

Ben akrep o yelkovan,
Hem en önde hem arkamda.
Zamanda kaybolup giderken,
Bırakmışım kendimi sana.

Tolga EVCİMEN 10 FEN A

Hayatı Yenmek Üzerine

Sana diyorum sana
Farkında mısın?
Bir hiç uğruna vazgeçtiğin güzelliklerin,
Arkanı döndüğün güzel insanların,
Hayatının değerinin,
Farkında mısın acaba?

Hayat bir yol, tamam ama
Seninki de yol değil be kardeşim.
Yapma, etme demeyeceğim.
Yap diyeceğim, yık diyeceğim, parçala diyeceğim.
Rezil ol, utan, üzül diyeceğim.
Ama farkına var, anla, aç şu gözlerini!

Arkanı dön şimdi
Evet yanlış duymadın dön arkanı
Bak bakalım ne görüyorsun?
Ben cevap vereyim mi senin yerine
Hayat...
Senin yüzüne baka baka sana oyun oynayan hayat o gördüğün.
Pes mi edeceksin öylece?
Buraya kadar mıydı yani?
Hayat bu kadar basit mi senin için?

Ne yaparsan yap şunu asla unutma:
Sen çok değerlisin!
Hem de çok...

Acılarla olgunlaşır insan derler hep
Yanlış,
Çok yanlış.
Onları acı olarak tanımladığın zaman,
Acılar yaşlandırır insanı, yıpratır, yaşama isteğini elinden alır.
Seninkilere acı demeyeceğiz biz, kabul mü?
Başka bir şey olsun.
Peçete olsun kalem olsun,
Yağmur olsun rüzgar olsun ismi.
Ama acı olmayacak asla!
Yaşamın o acımasız elmasının tadına bakmayacaksın!

Şimdi yaslan arkana
El âleme dön bir bak
İşte onlar umurunda değil artık!

Ben mi?
Ben de galibiyetin tadını çıkarıyorum işte yine.
Hayat, seni bir kez daha yendim diye haykırıyorum
"Bir kez daha yendik!"

Zehra KAYNAR 10 FEN A

Mucize

Mucizelere inanmayı bırakalı çok mu oluyor?
Ben bırakmamıştım...
Şairmişim...
Hayatın her anındaki mucizelere...
Hep en beklemediğin anda karşıma çıkan şanslar
bitti derken yeniden başlayan hikayelerle doluydu her tarafım.
Bir okyanusa bırakmıştım kendimi tüm insanlar gibi.
Sadece izliyordum olan biteni keyfimce.
Sonra anladım.
Tam hayatın akışındayken tutunursan ya da tutulursan bir şeye...
İşte o anda mucize için yalvarmaya başlarsın ve mucizelere inanmamaya!
İnsanın nankörlüğünden kör olur gözü
hayatın hala mucizelerle doluyken evren sana mesajlar çığırırken sense ona,
sadece bir şey söylersin.
Dilinde sadece bir mucize lafı kalır bir de "Neden?" sorusu "Neden ben? "...

Mina AYRAN 10B

Gökyüzü Yalnız Kaldı

Bu gece tüm yıldızlar benim,
unutma, birini sana emanet ettim.
Bu gece karanlık benim,
onu içimdeki maviyle birleştirdim.
Bu gece güneş benim,
tırmandım en tepeye,
sabah olmadan, aldım onu gizlice.
Bu gece bulutlar benim,
uzandım en güzeline,
hayal ettim seni, ümitsizce.
Bu gece yağmurlar benim,
ıslattım hecelerimi, ağzımdan çıkan her birini,
sırf sen duyma diye.
Gökyüzünü yalnız bıraktım bu gece,
beni bir kez olsun anlasın diye.
Şu koca dünyada herkes tatmışken yalnızlığı
sıra ona gelsin diye.
Gökyüzünü yalnız bıraktım bu gece
kondum en ihtişamlı bulutlarının üstüne
yalnızlıktan bir hal olmuşken,
ne yapacağını bilmez,
çaresizken
seyrettim onu uzanıp,
keyfim epey bir yerinde.
Her şeyini çaldım ondan bu gece
aşkını, mutluluğunu, hüznünü...
Çaldım da ne yaptım
hepsini kendime sakladım.
Gökyüzünü yalnız bıraktım bu gece.
Bütün yıldızlar benim,
unutma; birini sana emanet ettim.

Mina AYRAN 10B

Biri

Yitiriyorum aklımı baştan sona, çıkıyor ruhum bedenimden anlık bir sızıyla.
Özlüyorum eski zamanları, kendime gururla baktığım anları.
Şimdi kim geride kaldı?
Yitik suretimin parçacıkları, cam kırıntıları, kalbimin çatlakları;
söyleyin şimdi bana.
Yaşayan bir ölü müyüm yoksa?
Kim bu akıtan zehrini sayfalara? Hemen şimdi söyleyin bana.
Zaman şimdi çatlak bir ayna.
Parça parça suretler yansıtmakta.
Evet! Şimdi söyleyin bana...
Yaşayan bir ölü müyüm yoksa?
Bazı sesler var kulaklarımda.
Yitirirken parmak izlerimi, çıkan son sözler dudaklarımda...
Pul pul dökülen tenim...
Yine o sesler kulaklarımda.
Bakınıyorum etrafa yok kimse; kendimden başka.
Ah, yalvarıyorum Tanrı'ya!
Yaşayan bir ölü müyüm yoksa?
Şimdi, son sesler boğazımda...
Ben yaşayamayan bir ölümlüyüm oysa.

Selin Ece TAŞKIRAN 11A

GEZGİN

Yolu sonsuzdur,
Gezginin.
Yolu bitmez,
Gittikçe gider gezgin.
Yolu bitmez belki ama,
Ömür biter...

Hava taze,
Çam ağaçlarının iğneleri,
Yaş ve yeşil,
Yeşil ve kokulu.
İçime çekiyorum havayı.
İliklerime kadar,
Yaşama sevinci...

Barış B. CAN 9A

Yalnızım Tanrım

Cuma namazı sonrası terkedilen camiiler kadar. Ve yalnızım Tanrım ;
Ne kadar inkar edersen et, en az senin kadar bencilim Tanrım,
Yavrusunu yiyen bir örümcek kadar.
Ve bencilim Tanrım ;
Nerden bakarsan bak, en az senin kadar. Güçsüzüm Tanrım,
Gücü başkalarında arayacak kadar.
Ve güçsüzüm Tanrım ;
En az senin kadar.
Boğuluyorum ben Tanrım !
Gözyaşlarımla
Sen de ağlar mısın ?
Yoksa ağlatmak mıdır huyun ?
Yanıyorum ben Tanrım !
Cehennem kostümü giymiş dünyanda
Sen de yanar mısın ?
Yoksa yakmak mıdır huyun ?

Gülce Duru SÖZ 9FENB

Bilge'den

Dinginlik üfler
Yaz gününün derin bulutları
Sessizlik konuşurlar benimle
Pespembe yaprakları
Kiraz çiçeklerinin
*
Dili olsa şu masanın,
Herkesten çok konuşur benimle...

Ne güzeldir;
Şu yaz sıcağının
O kesif ve yumuşak kokusu
Tutar beni omuzlarımdan
Çeker beni içine
Ben de çaresiz,
Bırakırım kendini
Ve kaybolurum...

Hasretini çeker o,
Kaybettiği, öldürdüğü vaktinin
Özlemiyle yaşar,
Budala insan
Oysa bilmez ki
Vakittir bu kaybettiği,
Geri gelmez ki zaman...

Barış B. CAN 9A

Kim?

Uzun bir ölümün odak noktasıyım
trajikomik bir öykünün başkahramanı olan.
Özgürlük ateşinini harlayan o kıvılcımım
baskıyı ruhundan men eden.
Gülerken akan o gözyaşıyım
her daim hüznün yakınlığını hatırlatan.
Ağlarken kıvrılan dudaklar var ya ben o dudakların kenarındaki çizgiyim
en kaliteli maskenin gülümsemek olduğunu hatırlatan.
Ben tüm o insani duyguların saçılmış, darmaduman haliyim
yıkımlardan hep kaçan, kaçtıkça kovalanan.
Acının koynunda büyüttüğü o yılanım
ondan uzaklaşan, mutluluğa koşan.
Kayan o parlak yıldızın ardından tutulan dileğim
gerçekleşmeyeceği bilense de umutla inanılan.
Ben tüm o insani duyguların toparlanmış, tozlu raflarda açılmayı bekleyen haliyim
yıkımlara sebep olan, o sebeplerden güç bulan.
Vahşetin göbeğinden çıkma bir parçayım
parçalarımı insanlara saplayan, sapladıkça zevk alan.
İntikamın o kanlı elleriyim
yaptıklarıyla rahatlayan, yapacaklarının heyecanıyla kavrulan.
Korkunun nefessiz bıraktığı o bedenim
Esaretten delicesine kaçan
Ben tüm o insani duyguların yok olmuş haliyim
Aransa da bulunamayan, bulunsa da anlamı kalmayan.
Ben tüm bu kaosun yapı taşıyım
Her insanın içinde var olan

Gülce Duru SÖZ 9 FEN B

Öyleyse

İntiharına sebebiyet benmişim
Öyleyse...
Öyleyse delirt beni
Binbir şekle gir kâbuslarımda boğ beni
Nefessiz bırak çıldırt beni
İpini sıkan bensem şayet
Gözümden kan akana dek ağlat beni
Akan kanımın içinde vur beni
Ölürsem belki hissederim bendimi
Canını yakıp, kül bırakmışım
Öyleyse...
Öylesine ateşine düşür, düştüğüm yerden kaldırma beni
Kalkamadığım yerden cayır cayır yak beni
Belki...
Belki ateşin soğutur içimi
Kendini öldürmüşsün, sebebi benmişim
Öyleyse...
Öyleyse ihtimalleri al benden
Ölümü de dünyada yaşıyormuş insan
Darağacımı al benden

Gülce Duru SÖZ 9 FEN B

ÖYKÜLER

Muamma

Kapkaranlık gökyüzünü, gökyüzünü aydınlatan yıldızları ; hoyratça esen rüzgarın çıkardığı sesle izliyorlardı. Buraya neden gelmişlerdi, nasıl gelmişlerdi beşi de bilmiyordu. Burası öyle kalabalıktı ki insanı boğuyordu. Ağaçlar öylesine sık ve öylesine uzundu ki bulundukları alanın ilerisi hakkında gram fikir yürütemiyorlardı. Beyinleri ne kadar boşsa bulundukları ormanlık alan o kadar doluydu.

Her şey böylesine basit ama bir o kadar da karmaşıkken aralarından bir tanesi delirmişçesine kahkaha atmaya başladı. Uçsuz bucaksız orman kahkaha sesiyle inliyordu. Kulakları sağır edebilecek kadar yüksek sesle kahkaha atıyordu. Zaman zaman nefes almak için duruyor ardından kahkaha atmaya devam ediyordu. Ve diğerleri sanki onu tanımıyormuşçasına müdahale etmiyorlardı.

Sadece, sadece aralanmış dudakları büyümüş gözleriyle izliyorlardı. Hiçbir duygu belirtisi göstermiyorlardı ve hiçbir canlılık belirtisi yoktu.

Öyle bir andı ki bu Kahkaha atan dizginlemiş, kollarını etrafına sararak bir ileri bir geri sallanmaya başlamıştı. O sallandıkça gözlerinden yaşlar teker teker akmaya başlamıştı. Fakat ağlaması ve iç çekişleri öylesine sessizdi ki ağladığını anlamanız için oldukça yakın olmanız gerekirdi.

O dört kişi tüm bunlara tepki vermiyordu. Alık bakışlarla etrafı, birbirlerini izliyorlardı. Delirmişler miydi ? Belki. Hepsi belki de başta onun gibi olmuştu : İlk başta deli gibi gülmüş sonra ağlamış en sonunda donmuştu.

Nasıl bir ormandı ki bu, nasıl bir cehennem. Nasıl bu kadar güldürüp, nasıl bu kadar ağlatmıştı onları. Ve nasıl bu kadar tepkisizleştirmişti onları.

Ağlaması durdu, aralanmış dudakları ve büyümüş gözleriyle onlar gibiydi artık.

5 i de birbirlerinin suratına bakarak belirsiz sesler çıkarıyordu.

Buraya neden gelmişlerdi, nasıl gelmişlerdi bir muammaydı.

Burası öyle bir ormandı, öyle bir cehennem. Önce onları güldürmüştü, sonra ağlatmış en sonunda dondurmuştu onları.

Gökyüzü aydınlanmaya başlamıştı. Önce güldüler. Sonrasında ağladılar mı ?

Muamma.

Gülce Duru SÖZ 9 FEN B

BİR BEYOĞLU GEZİSİ

"Emir, Demir kahvaltıya gelin!" sesleri duyuldu evin yemek salonundan. Anneleri çocukları kahvaltıya çağırıyordu. Çocuklar apar topar giyindikten sonra yemek salonuna indiler. Baba Hüseyin Bey ve anne Semra Hanım ellerinde gazete ve bir bardak kahve ile onları bekliyordu büyük masada. Masada yok yoktu, çeşit çeşit yumurtalar, sütler, yurtdışından getirilmiş peynirler, içinde havyar bulunan tabaklar, füme etler...

Aile her pazar günü bir "Aile Günü" düzenlerdi. İçinde çeşit çeşit yiyecek bulunan kahvaltılarını bitirdikten sonra Beyoğlu'na giderler, Semra Hanım ve Hüseyin Bey burada kendilerine ve çocuklarına şık kıyafetler, çikolatalar, yurtdışından gelmiş adını bile telaffuz edemedikleri ürünleri satın alırlardı. Kahvaltılarını bitirdikten sonra vakit kaybetmeden hazırlanıp yola çıktılar. Üstü açık Amerikan tipi araçlarına bindiler. Risk almamak için benzin de aldılar, çünkü bu arabalar çok fazla benzin tüketiyordu. Sadece burjuvalar sahip olurdu bu tür araçlara, bu yüzden İstiklal Caddesi'ne yakın zenginlerin oturduğu bir bölgeyi tercih ettiler. Aksi takdirde yoksullar araçların başına üşüşüyor, arabayı çiziyor bazen de aynayı kırıyorlardı. Arabayı çalmaya çalışan birini suçüstünde yakalamışlardı bir keresinde. Semra Hanım camekânları incelemeye başladı, kendisine veya çocuklarına kıyafet arıyordu. Aniden sağında bir homurdanma sesi duydu. Kaldırıma çökmüş, ağzı yüzü pislik içinde, yırtık pırtık kıyafetlere sarılı bir et yığını gördü. İğrenerek baktı dilenciye, "Sizin gibiler burada mı türedi? Paranız yok pulunuz yok, ne işiniz var burada?". Dilenci cevap vermedi, ağır hareketlerle kalktı ve ara sokaklardan ilerleyerek gözden kayboldu. Çocuklar adamın bu haline ve annelerinin tavırlarına kızmışlardı. Fakat ne zaman yoksul insanları savunsa, anneleri çok sert çıkışıyordu: "O pislik torbalarını savunduğunuzu söylemeyin bana!". Semra Hanım başka bir camekânı daha incelerken bir anda yere savruldu, bir adam çantasını tüm gücüyle kapmış koşuyordu. Hüseyin Bey kapkaççıyı takip etti ve bir ara sokakta kıstırdı. Adamı yere itip eşinin çantasını aldı ve adama tekmeler savurmaya başladı.

-Niye çalıyorsun ulan başkasının malını, Allah korkun yok mu?

-Açlıktan ölmek üzereyim, para bulamazsam öleceğim.

-Git çalışsana ulan namusunla, elin ayağın tutmuyor. Pis hırsız seni!

-Beni işe alan yok, sabıkalıyım ben.

-Bir de tecrübelisin ha? Kimden çaldın bakayım dökül! Namussuz seni!

-Bir abinin kardeşinin de hakkının olduğu babasından kalan mirasını çalıp onu da aldığı mirastan vergi kaçırmış gibi gösterip hapse attırması delikanlılık, ardından yıllar sonra sırf karısının çantasını kuru ekmek yiyebilmek için çalıp üstüne onun tarafından tekmelenmesi namus ise bırak da namussuz olayım abi...

Berke Alp SİSO 9-A

KALBİMİN DİNMEYEN ACISI

Hazırlanıp evden çıktım. Havanın soğuk olduğunu fark edince "İyi ki paltomu yanıma almışım." diye düşünerek paltomu giydim ve boş bir taksi beklemeye başladım. Herhalde bugün şanslı günümde olmalıydım. Yoldan geçen ilk taksi boştu. Küçük bir el işareti yapıp taksiyi çağırdım ve hemen ona bindim. Bu sefer yolum arkadaşlarımla sürekli gittiğim kafe, restoran tarzı yerlere gitmiyordu. Bu sefer yolum ruhumun en hüzünlü, kalbimin en buruk yerine gidiyordu. Mezarlığa... Hayatımın aşkını on yıl önce kalp krizi yüzünden toprağa vermiştim. On yıl boyunca ona olan sevgim bir gram azalmamıştı ve hala aşk acısı çekiyordum. Onu çok özlemiştim ve taksinin bir an önce mezarlığa gelmesini istiyordum ama aynı zamanda gelmemesini de istiyordum. Çünkü ona yaklaştığım her saniye daha fazla acı çekmeye başlıyordum. Tüm bu karmaşık düşüncelerin içinde sıkışıp kalmışken taksi şoförünün ücreti istemesinden mezarlığa geldiğimi anladım ve paramı ödeyip araçtan indim.

Taksiden iner inmez mezarlığın yakınındaki çiçekçiye gittim ve her sene olduğu gibi ona en sevdiği çiçekten bir demet aldım. Çiçeğin de parasını ödedikten sonra yavaş yavaş mezarına doğru yürümeye başladım. Mezarı, mezarlığın en ucunda, belki de herkesin unuttuğu ama benim asla unutamayacağım bir yerdeydi. Birkaç dakika yürüdükten sonra mezara vardım. Onunla yaşadığım bütün anıları tekrardan gözümün önünden geçirdim. Sonra ise gözümde ne kadar yaş kaldıysa akıttım. Onu her zamanki gibi çok özlemiştim ama elimden gelen tek şey maalesef ki ağlamaktı. Onunla bir süre daha kaldıktan sonra yine bir taksiye atlayıp evimin yakınlarında bir pastaneye gittim ve küçük bir pasta ve birkaç tane mum aldım. Sonra da evin yolunu tuttum. Akşam olduğunda aldığım pastayı ve birkaç gün önce bir arkadaşımın hediye ettiği şarap ile kadeh çıkardım. Bugün onun doğum günüydü. O aramızdan ayrılmadan önce, her doğum gününde ona bir pasta alır, akşam sürpriz bir doğum günü yapar ve gecenin kalanında biraz şarap ve çerezlerle keyfimize bakardık. Önce dolaptan çıkardığım pastanın mumlarını yaktım ve sanki o hala buradaymış gibi dilek dilemesini ve mumları üflemesini bekledim. Önceki dokuz senenin aksine, bu sene mumlar söndü ama bunu da açık bıraktığım pencereden esen bir rüzgar yaptı. Sonra da koltuklardan birine oturdum ve yanıma aldığım şaraptan, çerezler eşliğinde, sadece üç kadeh içip bıraktım. Neden mi üç? Çünkü Dionysos'a göre şarap üç kadeh içilmelidir. Birincisi sağlık, ikincisi aşk, üçüncüsü de uyku için... İlk kadehimi sanki su içermiş gibi çabucak, hiç zevk almadan içtim. İkinci kadehimi ona adadım ve hiç bırakmak istemediğim, zevkli bir şeyim varmış gibi yavaş yavaş, tadını çıkararak içtim. Üçüncü ve son kadehimi de bu acı dolu günümü bitirmek ve uykuya dalmak için mümkün olduğunca çabuk içtim ve onu andığım bir gün daha böylece bitmiş oldu.

Emre ALBAŞ 10-A

Nesin Vakfı Sayesinde

Yoksul bir ailenin tek çocuğuyum. Adım Fatma. Okula başlayıp eğitim alma yaşım geldiğinde ailem eğitim ihtiyacımı karşılayacak durumda değildi. Ayrıca eğitim ihtiyaçlarımı geçtim, barınma ve beslenme ihtiyaçlarımı bile karşılayamıyorlardı. Ben her gün etrafta okula giden çocukları gördükçe eğitim alma isteğimin farkına varıyordum. Ama bu şartlar aytında okula gidebilmem imkansızdı. Bu konuda ailem elinden geleni yapmaya çalışıyordu. Bir gün beni karşılarına alıp konuştular. Babam ban yeni açılan bir vakfın varlığından bahsetti. Bu vakıf Aziz Nesin tarafından kurulmuş ve bu vakfın amacı benim gibi çocukları ailelerinin izniyle alıp okumama yardım etmekmiş. Babamın anlattıklarından sonra o kadar çok heyecanlandım ki kalbim yerinden çıkacak gibiydi.

Bir ay sonra işlemler yapılmış ve ben Nesin Vakfının ilk yedi çocuğundan biri olmuştum. Gittiğim ilk gün kendimi biraz farklı hissettim. Sonuçta ailemden ayrılmıştım ve bambaşka bir ortamdaydım. Diğer çocuklarla tanıştım. Onlar da benim gibi çok heyecanlanmışlardı buraya gelmeden önce. Daha sonra bizzat Aziz Nesin bize vakfı gezdirmeye başladı. Kapının solundaki odaya girdiğimizde çok şaşırdım. Çünkü daha önce hiç bu kadar kitabı bir arada görmemiştim. Bu kitapları gördükten sonra okuma yazma isteğim arttı. Bu kitapları okumak için can atıyordum. Kitapları biraz inceledikten, bazılarının resimlerine baktıktan sonra odadan çıktık. Koltukların ve yemek masasının olduğu bölüme girdik. Yemek yapan abla ile tanıştık. Çok sıcakkanlı biriydi. Dört öğün yemek yiyeceğimizi öğrenince çok mutlu oldum. Yoksulluğumuzdan dolayı günlerce doğdu düzgün yemek yemediğim oluyordu. Daha sonra üst kata çıktık ve bize kalacağımız yerler gösterildi. Kalacağım odayı çok beğendim. Ertesi gün erkenden kalktık ve o sempatik ablanın hazırlamış olduğu kahvaltıyı ettik. Servislerle vakıftan ayrılıp okullarımıza doğru yol aldık. Kalbim küt küt atıyordu sınıfa girdiğimde. Biraz zaman geçtikten sonra oradaki arkadaşlarımla ve öğretmenimle tanıştım. Tanıştıktan sonra derse başladık ve bir günde bile birçok şey öğrendim.

Bu vakıfta on iki yılım böyle geçti. Bir sürü güzel anı biriktirdim. Her gün okuluma ilk günkü heyecanla gittim. Okuldan vakfa döndüğümde de birçok sosyal etkinlik içinde oldum. Yani pek farkında olmadan vakıfta da birçok eğitim aldım. En sonunda kendi ayaklarım üzerinde durabildim ve topluma her alanda faydalı olan bir birey olduğumda yuvamdan yani vakıftan ayrıldım. Yıllar sonra bile böyle bir vakfın ilk yedi çocuğundan biri olduğum için kendimi çok şanslı hissettim ve bununla gurur duydum. Nesin Vakfı, bana sınırsız sayıda fayda sağladı ve ben bu vakıf sayesinde bu günlere kadar gelebildim. Aldığım bu eğitim olmasaydı ben vakfın ilk yedi çocuğundan biri olmasaydım kim bilir şu an ne halde olurdum. Karşılıksız yapılan bu iyilik bana mutluluk kazandırdı. Dilerim ki bu vakıf benim gibi bir sürü çocuğa mutlu olma şansını verir.

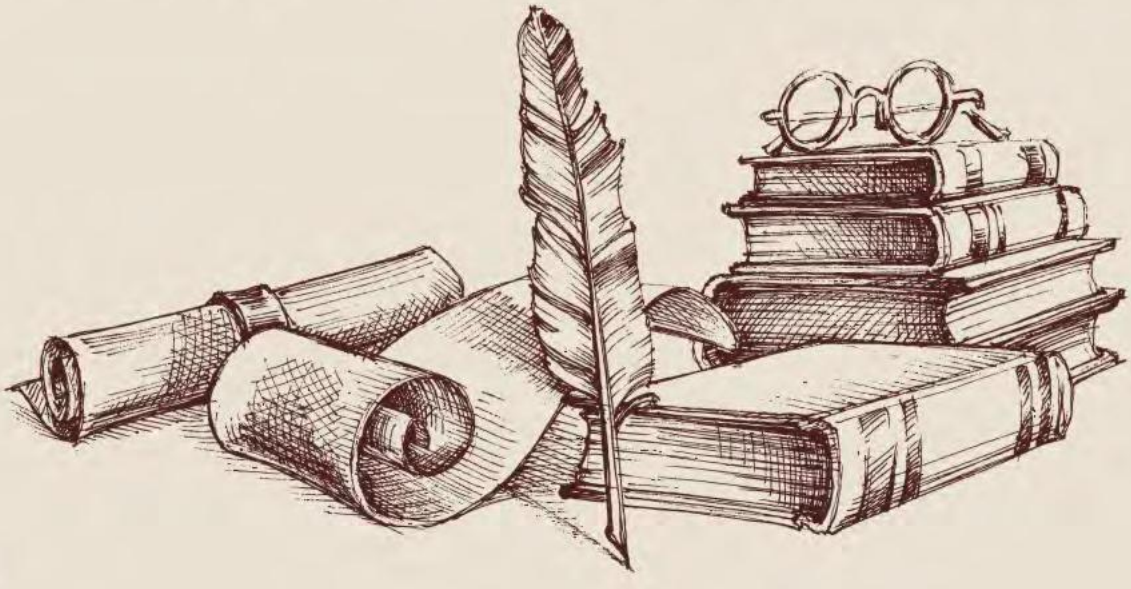

Duru Karya ÖZCAN HAZIRLIK FEN A

Nesin?

Bir vakıf dediler, benim için iyi olacakmış. Okumak istiyorum, evet. Fakat ben ailemden nasıl uzak kalırım, onlardan uzakta nasıl yaşarım? Bahsettikleri yerde bir ailem olabilir mi ki? Hiç sanmıyorum. Oraya gidip gidemeyeceğimi söyleyecekleri ana kadar bunları düşündüm. Sonuç olarak da buradayım. Buraya geldiğimden beri burası benim yuvam oldu. Fakat benim hikâyem biraz farklıdır diğerlerine göre.

Aklımızın ucundan bile geçmemişti bu fikir. Ta ki Aziz Nesin beni vakfına alabileceğini söylediği ana kadar. O kadar mutlu olmuştum ki... Okumak en büyük hayalimdi. Okuyup bilim insanı olacaktım. Fakat ailem bu olaya hiç iyi bakmadı. "Kızlardan bilim insanı mı olurmuş?" bakış açısında devam ettiler sürekli. Ama iyi ki de etmişler. Bu beni daha da hırslandırdı. Az kalsın gidemiyordum hayallerime ulaşmamdaki en önemli ve tek adım olan "Çocuk Cenneti" ne. Nasıl da ağlamıştım, nasıl da harap etmiştim kendimi... Babam ise çok katıydı. Olmazdı, olamazdı. Bir kız çocuğun okusması neye yarardı ki? Benim içimdeki heves ise yavaş yavaş sönüyordu. Fakat hırslı olduğum kadar inatçıydım da. İyi ki öyle olmuşum. Aziz Nesin evimize kadar gelmişti beni görmek için. Onu kaçırırsam bir daha köye gitmemin imkânı yoktu. Bunu iyi biliyordum. Ben de yapıştım Aziz Dede'min paçalarına. "Gideceğim! Gideceğim işte!" dedim. Heyecandan gözüm kararmıştı. Başka bir şey düşünemiyordum. Ailem de utançlarından izin vermek zorunda kaldılar. Babam acaba neler demiştir arkamdan. Ama artık çok geçti. Uzun bir yolculuk sonucunda gelmiştik sonunda. Daha çok küçüktüm fakat çok iyi hatırladığım ilk şey daha kapıdan içeri girmeden gördüğüm bir duvardı. Belliydi ki buradaki çocuklar orayı resim yapmak için kullanmışlardı. Daha önce elime bir boya bile almamıştım fakat o duvar benim çok ilgimi çekmişti. Kıskanmıştım da ne yalan söyleyeyim. Fakat Aziz Dede'm fark etmişti beni. Hemen bana boyaları getirmişti, beraber çizmeye başlamıştık. Şimdi bakarım o duvara, boyanmamıştır çizdiğimiz bir tek çizginin dahi üstü. Şu an bana anlamsız görülen o çizgiler o zaman ne ifade ederdi bana, merak ederim.

İlk günlerim biraz sıkıntılı geçmişti. Fakat bir haftaya kalmaz alışmıştım ortama. Eğleniyorduk, bir o kadar da öğreniyorduk. Birinci sınıfa gidiyordum. 7 yaşındaydım hâlbuki.

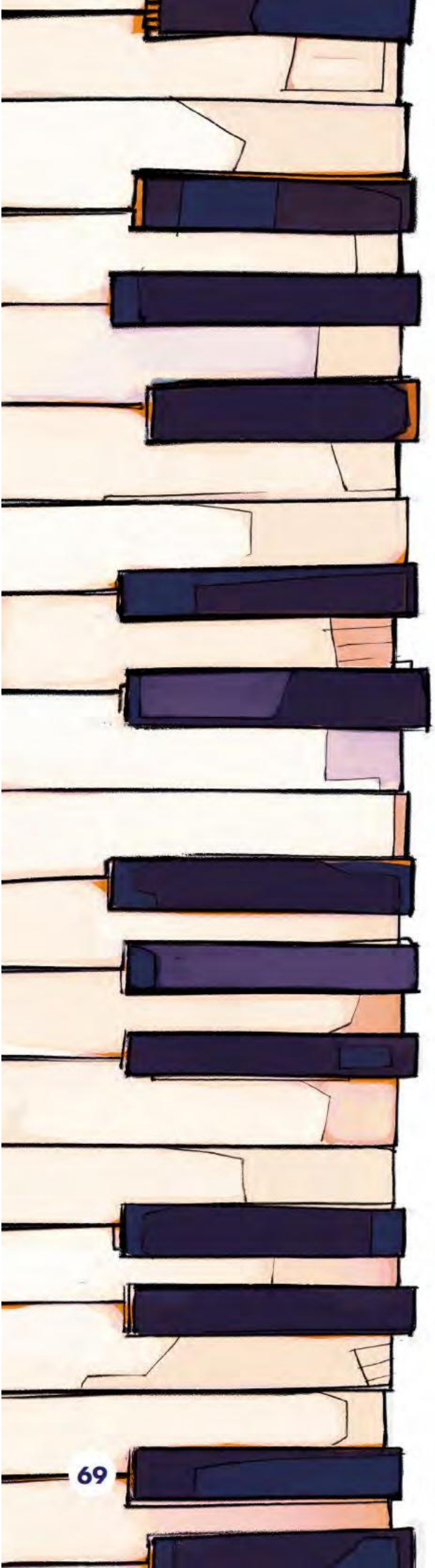
Seneler öyle hızlı geçmişti ki... Lise son sınıftım. Öyle ağır, öyle ciddi çalışmamın tek nedeni ise senelerden beri aklımda olan ve sürekli düşündüğüm hayalimdi. Başaracaktım. Benim için başka yolu yoktu bu işin. Hırslıydım, öyle hırslıydım ki kendime boş zaman ayırmadan sürekli çalışıyordum. Bazı arkadaşlarım hep boşuna çalıştığımı söylerdi. Hiçbir zaman dinlememiştim onları.

Bugün de hayalimi eksiksiz bir şekilde gerçekleştirmenin mutluluğunu ve gururunu yaşıyorum. Evet, ulaşmıştım sonunda hedefime. Bir bilim insanıyım artık. Hem yurt içi hem de yurt dışı konferanslara katılıyorum ve birçok araştırma yürütüyorum. Bunların hepsini Aziz Dede ve fedakârlıklarla kurduğu cennetine borçluyum. Geriye dönüp baktığımda geçirdiğim her dakikanın verimli olmasını sağladıkları için onlara teşekkür etmem gerektiğini hissediyorum. Bu yüzden ben de benim gibi burada hayatını geçirecek ve eğitimlerini görecek kardeşlerim ve arkadaşlarıma yardım etmek için Nesin Vakfında gönüllü olarak çalışıyorum. Biliyorum ki Aziz Dede'me edebileceğim en güzel teşekkür bu.

Başlarda bana Aziz Dede dışında kimse inanmamıştı. "Bilim insanı olamazsın, sen kimsin ki?" diye küçümsemişlerdi beni. Şimdi de keşke şansım olsa da onlara anlatsam neler yaptığımı. Ben kendimle ve diğer bütün arkadaşlarımla gurur duyuyorum. Aziz Dede'mizin de bizimle gurur duyduğunu hissedebiliyorum. İyi ki gelmişim bu cennete, iyi ki bu şansı elde etmişim. Minnettarım her şey için biricik Aziz Dede'me.

Yağmur Nil TÜRKMEN
HAZIRLIK FEN B

Piyano

Ben vakfın en güzel köşelerinden bir tanesinde duran kocaman, siyah, kuyruklu bir piyanoyum. Ben buraya geldiğimde bu vakıfta sadece on tane çocuk vardı. Bu çocukların vakıftaki mutluluklarını görmek benim için büyük bir mutluluktu. Ne şanslıyım ki hâlâ gelen çocukların yüzlerindeki mutluluğu görebiliyorum.

Bu vakıfta her öğrencinin bir müzik aleti çalması isteniyor. Ben de buradaki en eski ve etkileyici müzik aleti olduğumu düşünüyorum. Vakıfta piyano çalan her çocuk özellikle beni çalmak için can atıyor. Vakıfa ilk geldiğim gün çocukların gözündeki parlamayı gördüğümden beri bu vakfın bir parçası olmanın verdiği gururu yaşıyorum. Ayrıca öyle bir yerde duruyorum ki camdan dışarı baktığımda vakfın neşe kaynağı çocukların bahçede oynadıklarını görebiliyorum.

Aziz NESİN, bu vakfın kurucusu. O da çok severdi beni, beni çalmayı. Ama en çok bu evdeki çocuklar çaldı mı mutlu olurdu. Her akşam çocuklara bir şeyler çaldırır, onları pür dikkat dinlerdi. Çünkü o, sanatın her dalını severdi. Müziği, resmi ve tabii ki edebiyatı... Ayrıca çocuklar vakfın her yerinde tablolar, resimler olduğunu söylüyorlar. Keşke ben de tüm vakfı görebilsem, tüm o tabloları da.

Çocuklar; onlardan daha fazla bahsetmek istiyorum. Çünkü onlar buranın neşesi. Burası onların yuvası. Burada herkes onların hayata emin adımlarla başlaması için uğraşıyor. Buraya geldiğimden beri gözlemlediğim kadarıyla tek amaçları bu. Çocuklar demiştim. Onlar buradan her sabah okula gittiklerinde vakıfta ses yok oluyor. Hiçbir şekilde bir yaşam yokmuş gibi geliyor bana. Onların okulda oldukları saatler benim için çok zor geçiyor. Özlüyorum onlar yokken buradaki gürültüyü, onların kahkahalarını, her şeylerini.

Bu evdeki en eski üyelerden olduğum için hayli yaşlı bir piyanoyum. Artık bazı tuşlarım çalışmıyor ama çocuklar beni çalmak için hâlâ can atıyor. Hatta mezun olduktan sonra ziyaretimize gelen çocuklar bile esiden çaldıkları gibi çalmak istiyorlar beni. Ben de bu evdeki çocuk seslerini, kahakahalarını seviyorum, onların sanata bağlılığını, hayata hazırlanırken yaşadıklarını ve öğrendiklerini seviyorum. Evet, belki maddi olarak mükemmel bir hayat sürmyorlar ama onlar burada gerçek hayatı öğreniyorlar ve yaşıyorlar.

Buradaki hayat onlar için çok farklı. Çünkü burada her şey olduğu gerçeklikle yaşanıyor. Aynı Aziz NESİN'in de eserlerinde başvurduğu yol gibi. Burası da tabii ki yıllar içinde değişti gelişti. Burada değişmeyen şeyler sadece gerçeklik ve ulaşılmak istenen amaç.

Selin KÖSEOĞLU HAZIRLIK FEN A

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

ANAOKULU
İLKOKUL
ORTAOKUL
ANADOLU VE
FEN LİSESİ

Diploma Programme

Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz

ALKEV ÖZEL OKULLARI
Alkent 2000 Mahallesi
Mehmet Yeşilgül Caddesi No: 7
34500 Büyükçekmece / İSTANBUL
e-mail: info@alkev.k12.tr
0 212 886 88 40 **www.alkev.k12.tr**

Alkevofficial @AlkevOkulları ALKEV Özel Okulları alkevozelokulları ALKEV Özel Okulları